

Revolver

marec - maj 94 11.11 480 SIT

Alenka Pinterič

Tomaz Domicelj

Svetlana Slapšak

Spolne bolezni

Vampirke

Moške fantazije

Genet, Visconti

Uporabite ga
s polzilom
(lubrikantom
- kupite ga
v sex shopu).
Varni so
samo
lubrikanti,
izdelani na
vodni osnovi.
Razna
sredstva,
kot so
otroško olje,
vazelin,
olivno olje,
maslo, kreme
kot Nivea,
milo,
šampon...
niso
uporabna,
ker vsebujejo
olje,
ki razjeda
kondom - to
pa poveča
možnost
okužbe z
virusom HIV.

anonimni aids test
Mikrobiološki institut
tel.:061/1403-042,int.398

Zasanjani homoseksualci

vemo, da so homoseksualci dokaj različni ljudje, da so pravzaprav taki kot vsi ostali ljudje in da jih spravlja pod isto kategorijo zgolj ena stvar: da so isti spol. Lahko so dobri pa tudi zlobni, spet poštenji in tudi nepoštenji, prijazni in neprijazni itd. Toda obenem vsi poudarjamo, da so vsi različni. Kaj ni torej mogoče, da imajo homoseksualci zaradi svojega življenja, svojega položaja v družbi, svoje okolice... različne lastnosti ali poteze, ki so nekako bolj poudarjene? Recimo, da so večinoma samski - to pomeni, da imajo denar predvsem zase, da so lahko bolj samostojni, da so precej darežljivi. Ali res? Homoseksualci svojo usmerjenost v glavnem skrivajo, se z njo ne sprijaznjajo, ne želijo, da bi bili radi v kar se da dobrih odnosih s svojo okolico, da bi bili priljubljeni, da ja ne bi kak sum padel prav na njih. Zatorej znajo biti do svoje okolice zelo prijazni, dobrotljivi in seveda tudi darožljivi. Darežljivi morajo biti tudi do sebe, kajti delati morajo dober vtis: izgledom, službo, materialnimi dobrinami morajo po eni strani premamiti straight okolico (ugled v družbi) po drugi pa svoje ljubimce. Darežljivi morajo biti torej tudi do svojih ljubimcev vsaj v času zveze (čeprav samo eno noč). Ali pa so darežljivi tudi do ostalih homoseksualcev? Tu lahko trdimo, da dosti manj. Zakaj? Prvič, ker teh ni treba premamiti, speljati na drugi tir, kot recimo sorodnike, sosede ali kolege v službi. Drugič, ker so ti že bili ali šele bodo ljubimci, ljubčki... in tretjič, ker je za vse ostale razloge potrebno veliko denarja. Če pa za ta namen preprosto zmanjka ali pa ga je enostavno škoda. Sklenemo lahko, da homoseksualci niso kaj prida darežljivi med homoseksualci samimi. To je verjetno tudi eden od razlogov, da je družabnost na homoseksualni sceni kaj slabo razvita, da ni prijateljevanje itd. Nekakšna dvoiličnost homoseksualcev (torej navidezna heteroseksualnost in skrita homoseksualnost) se odraža v različnih lastnostih, vedenju in spleh funkcioniranju v svetu. Tako vam bo straight folk za kakega tipa, za katerega vi veste, da je gay, če je prijazen, dober in spleh, vi pa ga boste poznali v povsem drugačni luči. Med bolj razgledanimi celo vejeja, da so homoseksualci vsi taki gayji, zelo ugledni, fini, prijazni, družabni, darežljivi itd., medtem ko prav dobro veste, da so na sceni popolnoma drugačni. Če se vam zdi, da niso povsem na tleh, na zemlji, ampak nekeje v lebdječem stanju, med enim in drugim obrazom. Seveda so lahko strašno realni, zvezi s položajem, kariero, materialnimi dobrinami - lahko so zelo praktični in sposobni (svetleč in sposoben obraz prikriva onega drugega, ki se ga sramujejo), in prav homoseksualnost je polje njihove zasanjanosti. Kako to razložiti? Vzemimo si predah, da si homoseksualci ustvarjajo nekakšno ikono (to je skoraj bolj značilno za gaye kot za lezbijke), navadno iz popularnega sveta filma ali glasbe (ikona mora seveda biti zelo uspešna tudi pri splošni publikii). Za te ikone je pogosto značilno, da pripadajo straight svetu in gayi tako izberejo straight ženske (kdo ve, ali ni tudi to dejstvo plod tiste dvoiličnosti ali zasanjanosti). Če je med tujimi taka Madonna, pri slovenskih Helena Blagne. Slovenski gayi stavijo na njo. Zakaj: je popularna in uspešna (stava je kolikor toliko varna), je ženska (ni cilj spolne usmerjenosti), je malce drugačna (s svojim pretravanjem ne povsem na trdnih tleh, kar je sorodno homo-duši), ima všečne lastnosti (ne pretiške ne izstopajoče) in seveda zasanjana besedila (kot nalašč za trepčo skrito gay dušo), ki kot nalašč pojejo o moških. Če si besedila pogledamo počez, lahko vidimo, da so seveda ljubezenska in da se ves čas vrtijo okoli samote, solz, žalosti, sanj oziroma želja po ljubezni. Ona je sama in sanja o svojem princu, ali pa se žalosti in solzi, ker je on odšel, ona pa še vedno obuja spomine na neko srce, ki ji še kar naprej čaka (v svojem sanjskem svetu). Le včasih privzdigne nos (ker ji je zadal krivico) in plane drugerje in objem. Podoba neke ljubezne ženske je seveda všečna marsikomu, prav prilaga pa se zasanjani homoseksualni duši, ki o ljubezni bolj sanja kot ne, kajti skrivništvo in neizgovornost, ki jo onemogoča udeležiti. Besedila, ki jih piše Helena, so zgovorna. Moj momarček ji piše vroča pisma, da jo čaka, da misli samo na njo, da mu srce gori že za njen poljub in da ji bo nataknil prstan zlat. Ena solza, ena želja je objokovanje za zgubljenim ljubimcem. Ko ugasnejo svetla, nenadoma vse ustavi se / zaprem oči in vem v meni si ti / ta želja že pozabljena / je dolgo mo prebujata / za mene rov je dan / ko vem, da te imam." Mamin sin: "Ena sama želja v meni živi / da goreči bi možki / v naročje me svoje dobil." Ne vidijo drugi ljudje: "sama sem sama le nata vse noči". Adijo, piši mi: "Vem, da zopet bom ostala sama /.../ ko zaprem oči, ljubimec moj spet zaživi." Podobne izjave najdemo tudi v tistih njenih pesmih, ki so jih napisali drugi tekstopisci - zlasti glej Sama: "bil si kot princ iz mojih sanj /.../ zdaj ko ostala sem sama /.../ prazna obala mojih sanj".

Če pa se hoče pogledati na ta besedila trdimo, da so plud nekega stvarnega pogleda na ljubezen, na življenje? Nikakor ne - gre za idealizirano, napihnjeno, sanjsko podobo ljubezni. Ki je seveda kot nalašč za zasanjane duše, ki se z realno ljubeznijo težko spopadejo. Ali lahko ugrabimo, da so ti filmi (ali romani) so homoseksualcem najbolj všeč? Gotovo gre za romantične štorije, zasanjana srčna izlive, za odnose, po katerih se sprevaja nad tlemi lebdече srce (glej Maurice). Življenje homoseksualcev bomo znanika razdelili na tisto znano dvojico duša (ali srce) in telo. Če seveda svetla, drugo temno (skrivano, sramotno). Prva je ljubezen, čustvo, drugo seks. Ta para sta pri zasanjanih takorekoč nezdružljiva. Zasanjani vselaj hrepenijo po ljubezni, dogajajo pa se jim samo seks. Če se njihova zaljubljenost nekako uresniči, kaj hitro ugotovijo, da tisto in že hrepenijo po nečem drugem, kajti ne morejo brez tega - se pravi brez te zasanjanosti, ki naj bi jim prinesla nekaj nerealnega. Če pa vemo, da v realnem svetu, odnosu, nerealno že po definiciji ne more obstajati. Vztrajanje v zasanjanosti homoseksualce vodi do stalne prikrivanja lastne usmerjenosti, v stalni odpor, da bi zaživel realno (v svetu in v ljubezenskem odnosu), v stalne sanje in hrepenenje, ki ne vedu je telo, v telesnosti pa nekako odpoveduje srce. Problem, večinoma seveda plod tisočletne tradicije in dobro znan vsem ljudem, pri homoseksualcih prigan skoraj do absurda, ki homoseksualcem pač onemogoča življenje, kakršnega živijo - in s katerimi seveda nekako niso zadovoljni (biti nezadovoljen v neki stalni razdvojenosti pa je nekaj povsem razumljivega, naj je se tako boleče).

B.M.

Vabilo

Pr pripravljamo posebno publikacijo ob desetletnici homoseksualne organiziranosti, vas vabimo, da nam pošljete svoja razmišljanja, poglede, ideje, fotografije... o vsem tem času, o sceni, o svojem osebnem življenju, spremembah... vse od 1984 do danes

Opravičilo

V deveti številki Revolverja je pri intervjuju z berlinsko aktivistko Iro Kormannshaus prišlo do objave fotografije s pohoda v Berlinu, ki ni bila posneta za objavo. Zaradi te naše napake oziroma nesporazuma se vsem prizadetim iskreno opravičujemo.

3 žebta

6 dom in svet

16 intervju: Alenka Pinterič

19 bit: Tomaž Domicelj

20 humanizem in renesansa: vampirke

23 foto: Frenk Fidler

27 seks: lezbijke in aids

28 intervju: Svetlana Slapšak

32 Jean Genet

35 diva: Lea Delaria

36 branje: Anna C.Senos - Tuš

38 film: Luchino Visconti

40 pedofilija

42 fantazije + Madonna

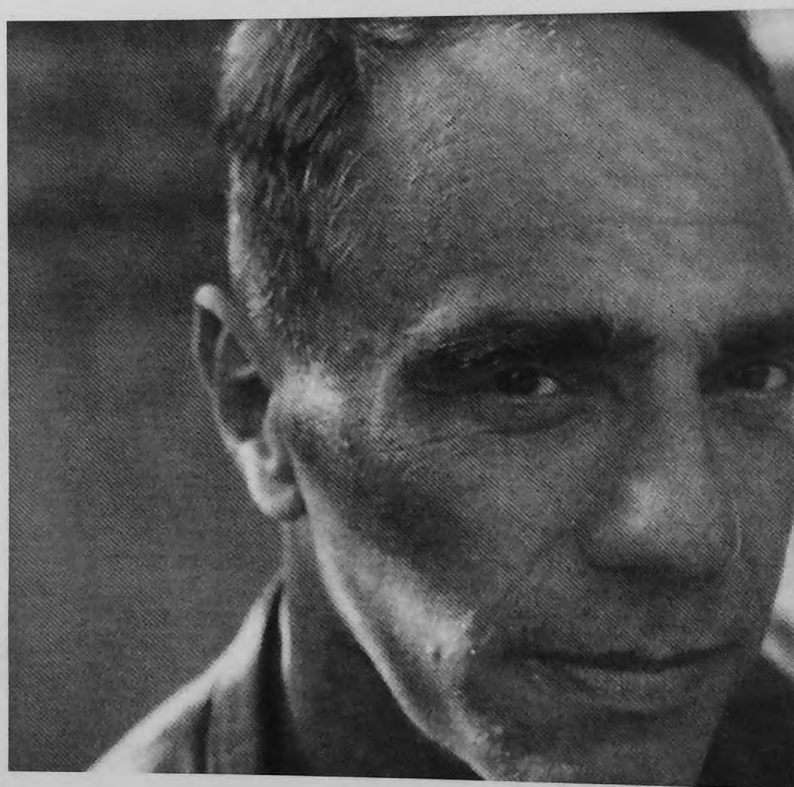
46 seks: spolno

prenosljive bolezni

48 kontakt

naslovnica: Annie Sprinkle,

lezbična umetnica

Derek Jarman

Roza klub je organizacija, ki skuša pokrivati široko področje homoseksualnosti - tako moške kot ženske. Naš naslov je: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana (IV.nad., soba 404), tel. 061.1324.089 (ob torkih in četrtnih med 12. in 13. uro), fax 061.329.185. Žiro račun za plačilo posameznih publikacij, članarine (2000 SIT za 93/94) ali prostovoljnih prispevkov je: 50100-678-44343.

Roza disko, K4, na Kersnikovi 4, vsako nedeljo od 22. do 4. ure.

Revolver, revija s homoerotičnim nabojem, je revija Roza kluba.

Metelkova - v bivši vojašnici na Metelkovi (hiša Lovci); klubsko vzdušje, nastopi, razstave, pogovori... **Magnus klub**: vsak dan po 20.00 (razgovor ob nedeljah in torkih); **Monokel** (ženski): srede in sobote po 20.00

Kontakt - navodila in obrazec v Revolverju (za člane in članice brezplačno).

Projekti: Homoseksualnost, kaj je to?; Varnejši seks; Brošura: Gay in lezbične organizacije v Sloveniji;

Tabori: Metelkova 1.6.-14.6.; Pink tabor 21.-27.8.94

Založba Škuc-Lambda: M.Foucault: Zgodovina seksualnosti, I.Knabino: Ganimed in drugi, C.Bergles: Ifrikija.

Magnus - gay sekcija: mesečni časopis Keke(c), izleti...

LL - lezbična sekcija: informator Pandora, pogovori, srečanja, izleti, rekreacija; pozanimajte se za termine.

SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja: 061.97.82, 061.441.993 - je prav tako odprt za težave, stiske lezbijk.

REVOLVER, revija za kulturna in politična vprašanja (revija s homoerotičnim nabojem). Izhaja četrtletno. Cena posamezne številke je 400 SIT. Ustanovitelj in založnik: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana. Odgovorni urednik: Brane Mozetič. Naslov uredništva: Revolver, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, tel.+38.61.1324.089, fax: 329.185. Tehnično urejanje in postavitve: Boštjan Lisec. Tisk: Grafična delavnica ČUK, Postojna. © Revolver, 1994. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov revije je dovoljen samo s pismenim privoljenjem založnika. Pridržujemo si pravico do objave pism, fotografij ali člankov, prispelih na uredništvo. Mnenja avtorjev v reviji so njihova osebna in ne izražajo vselej stališč uredništva. Objava piscev, fotografov, modelov, reklamerjev ali drugih oseb in organizacij ne izpričuje njihove seksualne usmenjenosti. Prispevki v reviji niso honorirani. Po mnenju Ministrstva za informiranje sodi revija med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Revolveraši!

Je levi delež prispevkov v žehiti očitno namenjen prozaičnemu (samo)dokazovanju katerega koli življenjske potje greha vredni. Češar bi se žehita v prihodnje mirno imenovala glavno pranje (in uvodnik predseveda), naj moja mala pohvala to ne pomeni v teh akordih. A gospodinjstva opravila in k stvari. Kot je bila Desetnica svoj jubilej za svoje starša in je šla mala ravno zato od hiše, je menda deseta na Revolverja tudi. Kot se tej stvari streže verjanski maniri: "Čestitam", če prav navado presenečanja s praviloma tri starimi dogodki. Nazaj v prihodnost: zanimivih člankov na revijo je prijetno prebranje in zasluži pozornost. Malo manj kratki bralec si sicer želi bolj razpoznavnih in nekoliko manj ukvarjanja s samim optika razvoja potpurija z eksplozivnim imenom se čisti in obeta več tiste manjka tako predpranju kot glavnemu optimizmu. Saj ta ni zgolj v domeni!

Vaš do sedaj zvesti bralec Matej vsem Mariom, Alenom in Aleksandrom pa naj se na revijo naročijo, da jim ne bo več razglabljal o tem, kdo jo kupuje in kdo ne. Kost je vržena.

Moja pot iz teme spoznanja

ne sreči in ker je ravno takšno vreme, kot tega dne resnice, sem se odločil, da vam napišem ta sestavek.

Kar sem prebral članek Jadrana, ki se mi je tako blizu, čeprav sta najini zgodbi precej različni. Sedaj bi se moral vrniti na začetek svoje poti, ko sem pričel spoznavati, da mi je moj učitelj telovadbe bolj všeč kot pa vsa dekleta, s katerimi sem jih srečal. To je bil čas, ko sem kot ljubiteljski gulib klop v sedmem razredu. Bil je čas, ko smo si začeli kupovati revije, ki so bile prave oglase za taka in drugačna srečanja, kot so jih imeli. Tam je bil tudi oglas, ki me je tako privlačil, da sem si fanta, ki je to objavil, kar živo predstavljaval, kako počneva te stvari. Javil se nisem, kje pa, toda to sem si predstavljaval, ko sem se igral sam s sabo.

Moja prva izkušnja s fantom je bila leta 1989 v slovenski počitnicami, z mojim prijateljem, ki mi je prejel pobudo in ni bilo dolgo, ko sva bila v njegovem stanovanju. Staršev ni bilo, tako sva se lahko igrala, bolj točno, on je igral z mano, ker je bilo to meni tako novo, da sem bil večinoma pasiven. Svoje prijateljstvo je bilo nerodno povedati in tako se je najin odnos, ki pa se je vse bolj ohlajal. Čas pa ni nihče več omenjal teh najinih srečanj. Tako so se počitnice iztekle in vstopil sem v osmi razred osnovne šole.

Moje slovensko leto nisem imel niti enega partnerja, kar je bila ta stvar med nami še dokaj neznanost. Tudi to leto je minilo in vpisal sem se v ljubljanski mariborskih šol. Dobil sem sobo, pri kateri nisem imel partnerja, ki sva si ga delila s simpatičnim študentom, v katerega sem se takoj zagnal. Tega mu seveda nisem povedal, dokler nisem prišel v Maribor, kjer se nisem prvič javil na neki oglas. Moja prva izkušnja ni in ni bilo, potem pa me je on nekoč začel zasliševati, če je to pismo (moj prvi oglas) moje. Mislil sem, da je to nekje našel in me sedaj hoče izzivati. Sedaj sem menjal kot kuhan rak. Ko pa je

prisedel k meni in me objel, mi je postala jasna še tako nemogoča ugotovitev, da je on avtor tega oglasa. Potem me je popeljal na sceno in v mariborski lokal, kjer sem sčasoma spoznal nekaj ljudi, somišljenikov. Seveda sem naletel tudi na bolj sovražno naravnane, na katere me je že prej opozoril moj prijatelj. Da, on mi je bil prvi in najboljši učitelj v ljubljani. Nekega dne sem po naključju spoznal nekega gospoda, s katerim sem imel le dve bežni avanturi.

Ker sem v mojem dijaškem mestu lahko živel bolj sproščeno in svobodno, se mi je ta način življenja zdel tako dober, da sem ga zelo pogrešal, ko sem prišel za konec tedna domov, kjer sem se počutil tako osamljenega. Največje težave na moji poti mi je predstavljala mama, ki je moja drugačnost odkrila, ko je brskala po mojih stvarih, medtem ko me ni bilo doma. Kriza, ki je nastala v najinem odnosu, je bila huda. A sem jo prebrodil ob vaši pomoči in tako spet malo lažje diham.

Tudi "izdal" sem se že - to besedo dajem v navednice, ker zame glagol "izdati" pomeni kot povedati nekež slabega. Najprej sem povedal prijateljici, ki me je najprej zelo čudno gledala, potem pa me je brez besed objela in vzdihnila: vau! Imela me je za največjega junaka, ki je tisti hip lahko sploh obstajal. Kar verjeti ni mogla, da je največji Casanova v naši družbi lahko gay. Tu moram pojasniti, da sem punce osvajal samo zato, da bi se pokazal pravi dec, da bi skrnil resnico, na katero sem sedaj ponosen. Ona mi je s tem prijateljskim objemom dala moč, da sem o tem spregovoril v internatu, v naši klapi in v svoji družini.

In sedaj - me boste vprašali. Sedaj nimam partnerja, pa saj sem še mlad in lahko počakam. Moram pa reči, da sem lahko srečen, da sem to, da sem gay, odkril ob tako dobrih ljudeh, ki so mi sedaj še vedno v lepem spominu.

Tomaž

Lepo pozdravljeni, dragi prijatelji!

Danes sem se odločil, šele po dolgem odlaganju, da vam pišem. To se je zgodilo po tem, ko sem prelel še zadnjo številko vašega in našega Revolverja. Pristrčna hvala za ves trud. Meni in ostalim veliko pomeni. Komaj čakam vsake nove številke in se je veselim. Za njo se moram še posebej potruditi. Stanujem v malem mestu, ki je sicer bogato s tremi kioski, ampak revijo Revolver lahko kupiš samo v enem. Na žalost me še v tem prodajalka pozna. Seveda pa jo prelisičim tako, da po revijo pošljem koga drugega ali pa grem ponjo v Maribor.

Da se vam predstavim. Ime mi je Marjan. V tem kraju živim zadnjih deset let, prej pa sem živel po več mestih v Sloveniji. Prihajam že v tisto starost, ko se reče, da srečaš Abrahama. Nisem več mlad in ni mi žal za to. Vseeno pa mi tudi ni. Leta preveč bežijo. Torej živim in delam v tem majhnem kraju, mi pravimo, da je kmetavzarski. Sem prihajajo ljudje z dežele po opravkih in v službe. Četudi bi si želel, ne morem narediti nikakršnega "komouta" (izstopa) v tej okolici. Imamo poštarja, ki je zelo primitiven. Če se mu zahoče, tudi pisma ne dostavi na naslov. Tu imam nekaj prijateljev, veliko pa jih ne poznam. Pravijo, da je precej mladih. S prijatelji mojih let se včasih srečamo, kaj popijemo in pokramljamo. Večina od njih ima stalnega partnerja, kar mi je zelo všeč. V parih skupaj živimo, imamo svoja stanovanja, svoje življenje.

S svojim partnerjem živim skupaj že od leta 1982. Zelo dobro se razumeva. Večkrat sva se že pogovarjala, da bi prišla v Ljubljano in obiskala disko v K4, toda imava pomisleke. Sve že prestara za to. Sedaj sem prečital v Revolverju, da je nekaj upanja za prostore na Metelkovi. To bi bilo zelo lepo. Nekoč, v moji mladosti, smo morali hoditi v Graz v disko Toleranc. Danes mladim to ni potrebno. Skrivati smo morali svoja nagnjenja, da ne govorim o problemih z domačimi. S partnerjem sva imela to srečo, da sva bila vedno daleč od doma.

Strinjam se z gospodom Aleksandrom. Tudi meni ni všeč obnašanje gayev brez vsakršnega moralnega predsodka. Mi gayi moramo še posebej paziti, da si s svojimi izpadi ne delamo slabega ugleda. Biti moramo ponosni na to, da smo gayi. Tudi jaz nisem puritanec, vendar v moji mladosti takih izpadov ni bilo. Srečni smo lahko bili, da smo se sploh lahko mirno neke srečali, na obali ali izletu, ker v nasprotnem bi nas lahko celo linčali. Torej bodite mladi in lepi in veseli, vendar bodite tudi močnejši, ponosni in včasih tudi pokažite svoje dostojanstvo, ki si ga vsak človek zasluži. Imeli boste pa tudi spoštovanje pri drugih. Istospolne zveze so tudi lepe, če so stalne. Če se ne leta od cveta na cvet in izbira nekaj, kar na koncu ugotoviš, da morda ni in nikoli ne bo. Potruditi se je treba in poiskati partnerja, ki je morda tu, a ga ti ne vidiš. Samo malo truda je potrebno in dobre duše.

Moja generacija ni bila toliko izobražena kot so lahko mladi danes. Takrat nismo imeli na razpolago kakršnekoli literature. Le edino knjigo, Dečki (F. Novšak), ki je bila v slovenščini, smo si naskrivaj sposojali. Kdor jo je dobil, jo je prečital kar v eni noči. Toliko smo bili lačni te literature, da smo vsak zapis ali pripoved kar požirali. Večkrat smo kar sami nekaj napisali in si izmenjavali. Pri tem je trpela slovnica in pravopis. Toda bilo je nekaj našega doživljaja in nas je držalo pokonci.

V mladosti nam je bilo kot gayem zelo težko. Bili smo preganjani. Danes je veliko lažje. No, Slovenci še dolgo ne bodo (ne bomo) tolerantni do istospolnosti, to je sigurno. Omenil sem že, da je naš kraj zelo "kmetavzarski". V moji generaciji pa je kljub temu bilo veliko gayev iz tega okoliša. Bili so to predvsem fantje s podeželja. Iskali so sebi enake prijatelje, vendar jih je okolica in domačini velikokrat pogoltnila. Še posebej zato, ker so mnogi bili revni. Poročiti so se morali in imeti otroke po starem cerkvenem zakonu. Kakšna žalost! Veliko jih je vstopilo v zakon in nato imelo otroke zaradi ljubelega miru doma. Sami močje so bili obsojeni na zapor v zakonu. Nikoli si niso upali izstopiti. To bi bila velika sramota. Mnogi so žalostno končali v pijači ali s samomorom. Nekaj sem jih tudi sam poznal. Zelo mi je žal za vse te lepe fante - močje, ki niso imeli te sreče kot jaz. Vdali so se v usodo s svojimi mehкими srci, mnogi brez izhoda. Bili so gayi brez duše. Poznam primer:

Fant se je moral poročiti. Rodilo se je mu trije otroci. Žena je umrla v prometni nesreči. Dolgo je ostal sam. Ker je postal kot vdovec svobodnejši, si je medtem poiskal istospolnega partnerja. Noro se je zaljubil pri 36-ih letih. Partner jih je imel 30. Ker so trije otroci zahtevali oskrbo, mu je partner veliko pomagal. Nesreča je bila, da je bilo to na deželi. Okoliš je hitro opazil novo družino oziroma "ljubčka". Prišlo se je gorje. Ponoči so jima vaščani porazbili vsa okna. Prišla je policija, zasliševanje otrok, partnerja in gospodarja. Prišla je socialna, pisali so časopisi. Otroci so morali v vzgojne zavode.

Vzeli so mu vse. Partner je odšel nekam v Zagreb. Zgubila se je sled za njim. Sam je postal pijanec in neke zime zmrznil v jarku na njivi. Bil je star 39 let.

Danes je mladim veliko lažje. Lahko se uprejo. Lahko grejo svojo pot. Izberejo si prijatelja, ki ga povabijo na dom, pa če se starši s tem strinjajo ali ne. Lahko se sprostijo doma, v Roza disku, pa čeprav le enkrat na teden.

Torej ponosen sem na svojega partnerja in nase in na najino istospolnost. Mnogo sva pretrpela, bilo je težko, vendar sva bila srečna in to še vedno sva. Vsem mladim želim, da bi v vsakem prijatelju gayu vedno videli samo človeka, ga spoštovali in ga razumeli, pa čeprav je malo drugačen od njih. Ni nas toliko, da bi se lahko sovražili med seboj. Gayev nas je malo in moramo se spoštovati. Tu je še ta strašna bolezen aids, zato vas rotim, da živite razumno. Ne menjavajte kar na slepo partnerjev. Življenje je preveč dragoceno. Prehitro ga lahko zapravimo.

M.

Dnevnička zabeleška za moje prijatelje emigrante (III) Homage gay Beogradu (odlomak)

1. Nenad Racković

Strah. Strindbergovski oblaci. Bez vazduha. Spuštaju se. Drveće kući. U Tašmajdanskom parku. Posmatram prijatelja, veoma talentovanog beogradskog glumca, kako propada. Dvadesetpetogodišnjak čije se telo gotovo neprimetno deformisalo, čiji duh, zbog ozlojedjenosti i nemoći zaudara na trulež, sveprisutnu truležu krležijanskom blatu i dugoj noći na mračnom Balkanu, čiji provincijski "spokoj" propara zvuk voza, rasklimanog. Sedimo kraj crkve Svetog Marka. Oblaci kojih se bojim. Zloslutni. Iz želudca izvire osećaj da kraja nema. Gledam ga kako propada. Komentariše ljude oko nas.

- Nikakva umetnost više ne može da dostigne taj intenzitet življenja, našeg preživljavanja u ovom ludilu... U ovom parku smo proveli toliko vremena. to je naše mesto, kaže.

- Bilo, kažem.

Niz Takovsku, kroz Lole Ribara, pored "Politike", prema Domu omladine. Hodamo. U jednom pasažu, u dvorištu, u blizini, stoje dve skulpture: starac sta štapom u ruci, izliven. Bez ikakvog izraza njegovo lice me posmatra. Sa štapom u ruci. Ne bojim ga se. Preko očiju mu je nevidljiva paučina. Tako realan. Tako živa skulptura skamenjenog mrtvaca. Druga skulptura: od sitnih drvenih, najcrnjih, kao ugljenisanih, fragmenata; tele sa krilima orla. Vlažno i toplo: iz pretoplih nozdruva kao da mu izvire vlažan dah, životinjski, možda i ljudski, obični. Stoji čvrsto na nogama, bez ikakvih držača, veštačkih. Hoće li potrcati ili poleteti? Neće me ubiti. Dodirnuće me. Ne! Ako postoji pakao, ovdje je. Dodirnuće me. Pakao. Vlažan i topao dodir tog krilatog teleta, rođenog u beogradskom hadu. Nenad, zblanut nad skulpturama, grli tele i starca. Sam pada, dobrovoljno u užas.

- Kakav rad, viče... Ostavljam ga u toj euforiji delirijuma. Izlazim iz pasaža. Ja ne mogu tako da konzumiram umetnost. Ko li je uradio te skulpture. Počinje kiša, sitna i veoma prijatna. Krećem ka Domu omladine, ulazim u Skadarliju, pa pored Bitef teatra. Otvaram kišobran.

Kupujem kockice. Čekam šesnaesticu. Znam da odlazim. Moram.

2. Amarkord

Još je tri nedelje ostalo. Dotle, slušam Beethovenov Koncert za klavir i orkestar broj 5 u Es-duru, opus 73. Staru ploču. Poklonio mi je moj bivši dečko, pre nego što je emigrirao. - Kada sam bio jako loše, slušao sam je desetak puta za redom, rekao mi je pred put... - Sve će NAS isterati iz ovog grada. I ti ćeš bežati već u sledećoj "turi", rekao mi je Slobodan Blagojević, par dana pre nego što je i on otišao u Amsterdam, dok je cepao tvrde kožne korice sa svesaka u kojima su bili njegovi nedovršeni rukopisi, kako bi ih lakše spakovao u svoj emigrantski kofer. Bože, da li ćemo se ponovo videti? Gde? Sećam se, stajali smo ispred austrijske ambasade. Satima. Lep prolećni dan. Dugo smo čekali (nepotrebnu) tranzitnu vizu, okruženi nimalo prijatnim ljudima, uglavnom "gastarbajterima", po izgledu "pravim Srbima", koji se, međutim, nisu libili da psuju zvona na Patrijaršiji, zato što od tog zvuka nisu mogli čuti svoja imena, koja je megafonom, ispred ulaza u ambasadu "mrske fašističke zemlje", izgovarao portir, valjda. Tako smo ih posmatrali. Ironično, valjda. - Šta bi bilo da si ovo video pre par meseci. Savršen materijal za tvoju knjigu "Pisma prestoničkom listu". - Sigurno ova situacija može poslužiti za drugo izdanje, odgovorio mi je. Kažu mi da sada Hamdija Demirović u Amsterdamu prevodi tu knjigu...

3. (Bes)kraj ili poslednja šetnja sa njim

Tonem sve dublje u prošlost. A još je dve nedelje ostalo do bega, odlaska, ispunjenja "profanog čanstva". Vraćam se na kraj maja. Oblaci iznad Petrovaradinske trnjave: jedna naga žena, jedan anđeo i puno apstraktnih figura. Gledam ih. Božanstveno nebo. Smeši se. Ležim sa Z-om u travi, u blizini ogromnog drveta. Vrlo lepog drveta. Setio sam se Tolnajtevog "Čovek koga je obrijao slon" (što je Njemu bilo veoma smešno). Govorim i Slamningovu pesmu "Mila diči". On deo iz svoje role u De la Barcinon "Život je san"... Onda nam je priroda - za dva mlada dekadenta -, vulgarna priroda, dosadila. Jer nebo nismo uspeli obojiti u bodlerovske ljubičasto. Izašli smo iz Tvrdjave... - Oh, ozok depresivus Ujvideki utcak / Oh, te depresivne novosadke ulice/, rekoh tu parodičnu rečenicu kojom završavam jedno poglavlje svoje "Hakcinogene proze". I, zaista, simulacija katarze /duo/autistične duhovne harmonije počeo nestaje, da se ogoljava; njen plašt se rašiva. samo bleđi? Čim smo počeli prelaziti most, ko me je, ni sam ne znam zašto, podsetio na poslednju scenu Pašovićešog "Čudotvorca" (predstava po Kišu)...

- Gde bi nam kraj bio da smo sada u Amsterdamu, kaže mi On.

- Da poletim?...

Ali niso homoseksualci

šar v mojem emocionalno-ljubezenskem svetu ne grede tako kot bi si želel ostanem brez tipa, si vedno znova priključem v spomin refren pesmi *So Little Time* - Toliko moških, pa tako malo časa. Golo dejstvo, da je toliko moških, ki me "čakajo", da jih srečam in delim z njimi čas, me z neizmernim optimizmom (kako idealistično!!!). V takih situacijah me popade tudi panično navdušenje, saj sem spel sam, čas dramatično mine in se zato strastno, zavestno in sistematsko vržem v mavrični svetovanje, flirtanja, štrikanja kot tudi v druge vrste samo-promocijskih

ta situacija deja-vu, podobna *Čarovniku iz Oza*? V filmu namreč Dorothy išče srce za prijatelja Strašilo, pesek v peščeni uri pa eno polzi ter približuje usodni trenutek konca. Po končani avanturi y prebudi v domači postelji sama, kar se vse pogosteje dogaja

Kako to?

manjkanja tipov (imenujem ga "sam v postelji") gotovo ne tiči v homoseksualno usmerjenih moških, ker mislim, da je le-teh vsega družbi, tako v Ljubljani kot v Londonu, Lizboni ali Logatcu, sicer da je mnogokrat popolno naključje, da naletiš na take take tudi dosledna uporaba formule "ob pravem času na mestu" (štrik placi, klubi...) ne zagotavljajo, da bom JAZ s kakoli preživel trenutek življenja skupaj oziroma (kakšen se celo zbudil v postelji z njimi. Če razširim pojem "sam v " to ne pomeni, da ne morem (ne uspem) oziroma nimam homoseksualno usmerjenim fantom, pač pa, da sem zafuzal "Prazno posteljo" lahko namreč delim le z gayem - emocionalno dostopnim moškim (oh no, what a queen). Emocionalna (angl. emotional availability) pomeni čustvena bit, priložnost, pripravljenost neke osebe, v širšem pojmu pa tudi nje-ovsoden body language.

Knjige Buddies, Ethan Morden, ocenjuje pojem emocionalne dostopnosti za fundamentalno karakteristiko gayev. Ker ni straight. "...široko razsežnost pojmov straight - mogoče ločiti s seksualnostjo, pač pa je ta ločnica kulturno gay kultura). Straight oz. homoseksualno usmerjen moški sicer seksa z drugim moškim (op.pr.npr. Jeff Kar pa ga še ne naredi gaya. Taka oseba nima ne svoje umetnosti ne reprezentativnosti, niti svoje kulture. Zoperstavlja se napadu na svoj emocionalni teritorij. Ženska, krepko polni svojo denarnico in izpolni nekaj svojih seksualnih potreb."

postane gay šele, ko postane del gay kulture - ustvarjalec/uživalec in se z njo identificira.

Mnogokrat izrečene opombe kot so: "On je sto samo poglej kako se obnaša/kako govori,"

"I sem ga v savni, ko je štrikal..." napačne,

le o homoseksualno usmerjenih primerkih s gay pobih. Najbolj tipično pri taki straight

homoseksualni populaciji pa je, da so ti moški srami v svojih omarah (Coming out? Ne, ne, ne)

in bodo tam verjetno tudi ostali, nosijo svoje stvari - da ostanejo ljubko nevtralni; se ne izražajo kot so: Liza Minelli - "Kdo je to, kdo si?"

Letna noč - "Prvič slišim!!" in "Prvič slišim!!" in "Prvič slišim!!"

pa najbolj približljajena "Vse lahko delaš samo ne me poljubljaj na ustnice."

ne počevala bregova homoseksualnosti. Če je sicer nemogoče potegniti, ker

ne kot so "Poznaš Judy Garland?" - "DA/NE, enostavno ni. Obstaja le

nevarnost, ki se (ne) manifestira v homoseksualnem spektru posameznika,

nevarnosti, emocionalnosti, percepciji in komunikaciji ali pa emocionalna nedostopnost

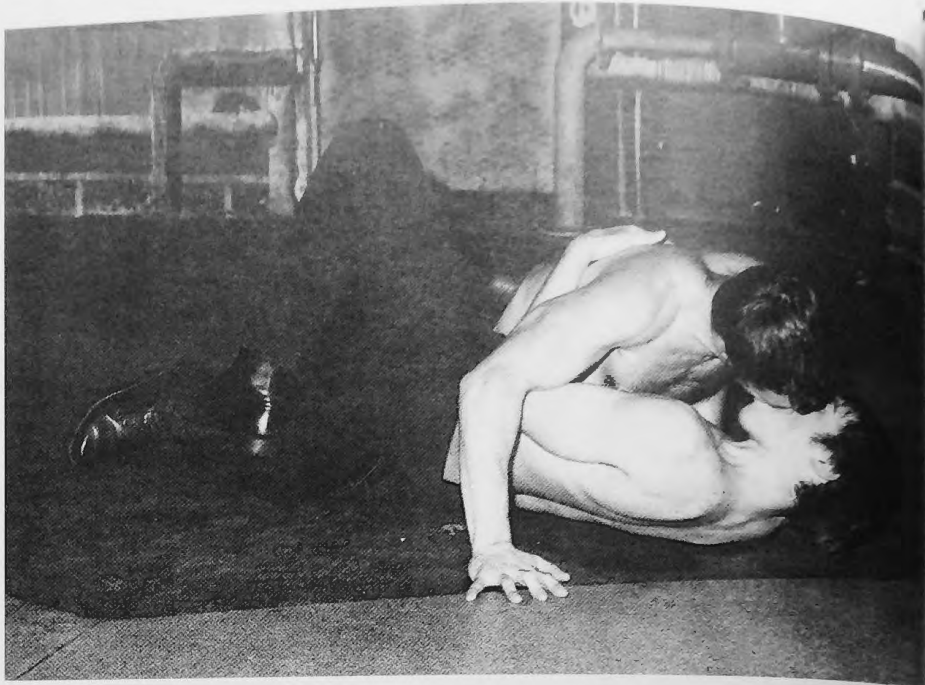
homofobija, ki prihaja iz naših kulture. Če je le eno, le z gay kulturo nas

nevarnosti občutili! videli! spoštovali! ljubili! in napolnili prazne

A. Pinterič; foto J.K.

Loneliness; foto J.K.

M. Deržaj; foto J.K.

GLS + Mirč; foto F.F.

L. Leskovar; foto F.F.

Pust; foto F.F.

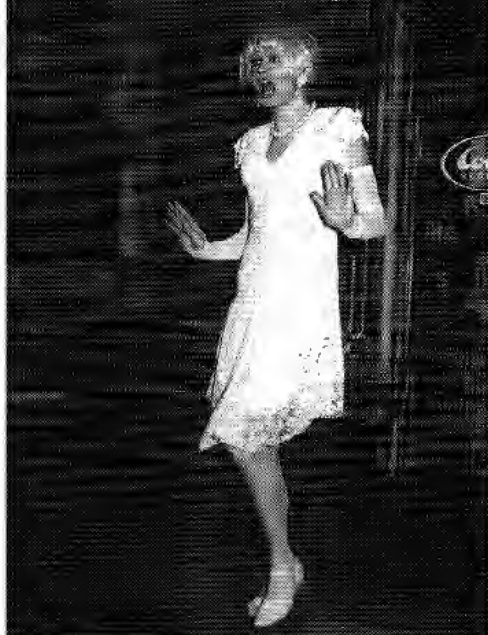

Ženske popevke v Roza disku

drži, da potem, ko se na radiu izteče nedeljo zvečer, odpre svoje duri Roza tam se vedno kaj ponuja, včasih tudi

14.11. že vdrugo imeli priliko videti tokrat ob nemajhni pomoči Mirča, Zbavno. Očitno so svoje naredili tudi nekateri balkanski ritmi, ki so spet "in". Samotnih poznojesenskih noči ne ker LONELINESS IS A HAPPY... v dvoje je pa zelo lepo, smo se 28.11.. Tudi 5. decembra je bila izpostavili si jo bomo po začetku Dneva lezbičnega filma, nad Magnusovim se je zavriskal Kekec. Potem pa se je zbral - na vrsto so prišli retro večeri, glasbe ali klasiki slovenske popevke v kakor vam je pač ljubše. Ker je skromen, je 19. 12. prva, žarečih lic pravi oči, nastopila štajerska lady - PINTERIČ. Kadar sva skupaj, vedno poma je med drugim prepevala, zato smo v noči ožarjene noči očarani nazdravljali Na čast božičnim praznikom ali pa je teden dni kasneje, torej zadnjo 1993. prišla do besede ŽENSKA PO TEM in nova zvezda je bila lansirana. PO DOMAČE smo pričakali novo leto na in že je bil tu januar 1994. 9.1. smo ali že dolgo obljubljeni nastop prve dame naše popevke, že sva njen prihod na oder izglasno navdušenje... za vroč sprejem za in sploh vsega je bila kriva MAR- DERZA. Da pa smo Poletno noč slišali kar je bila kriva publika sama - in v je prepevalo kot morda še nikoli do- januarja so nas obiskali posebni z San Francisca Bedlam Rovers, in ker za country, se je vmes še plesalo. nas smo pustovali. Kraljica noči je bila bizarska ELENA, tokrat kot Majda Sepe, kar ponudbe zimzelenčkov. Prijetno so je še nepozabljene Bele ladje, Šuštarški Blac me je ujel... Majdka je pela, maske nize žrya je izbirala in TVS je snemala. kasneje, 27. 2., je širno občinstvo zadržano in skorajda prestrašeno do- nastop prvega "pravega" moškega izva- Roza disku. Na retro oder je bil povab- LADO LESKOVAR, ki je ob spremljavi Lesaka s svojim še vedno šarmantnim nekaj tistih bolj in drugih manj pepeva iz zgodnjih šestdesetih. Ozračje kar za spremembo romantično, tudi vrsto zvedene Strangers in the night... nasov pove, povsem primerna melodija kar vzdušje, pa tudi za samo tisto noč beca omeniti, da je na Kersnikovo zašlo obiskovalcev koncerta Nirvane, torej pravega in slavnega pa so vsi kaj hitro opazili. Seveda, v Roza disko je Steve Blame z MTV-ja!

Morda zamikalo, da bi nas naslednjič vi, če ste zamudili že navedene lade v aprilu, ko bomo v tem disku imeli let samo Heleno Blagne (original v maju, ko bomo 29.5. s festivalom popevka praznovali peto obletnico

Ženska po 30; foto J.K.

Pust; foto F.F.

Majdka; foto J.K.

Tri težka vprašanja

Ali imamo gay sceno? Vsekakor se o njej ne- prestano govori, in to je že neke vrste ob- stoj. Iz določenega zornega kota celo najpo- membnejši. Izrazimo ga lahko v obliki znane- ga otroškega sintaktičnega obrazca: scena, to je, da o njej govoriš. Vendar nisem vpra- šal, ali gay scena obstaja, temveč, ali jo imamo. To je, čeprav v zvezi, vendar čisto nekaj drugega. Impliira, da obstaja neki kolektivni subjekt, ki ga odlikuje neka želja, ki jo izpolnjuje neka scena ali prizorišče, po možnosti za neko zanimivo dogajanje. A ker domnevam, da homoerotična želja obstaja tudi brez scene, ali pa, da se tisto, čemu re- čemo "scena", zgolj deloma in na določen način in v posebnih okoliščinah ali kratko malo kontroverzno ujema s kakšno željo, lahko vedno upravičeno vprašam, kaj je pravzaprav tisto, kar imamo.

V okoliščinah, kjer živimo, nismo presene- čeni, če je situacija napeta. Čim bolj je pro- stor majhen in zaprt, toliko večji in mogoč- nejši je gospodar, ki se mu reče strah pred javnostjo. Imamo, torej, vsaj dve fronti: eno med gayi in svetom, ki je sovražen ne le gayem, ampak pogosto vsemu živemu, in drugo med samimi gayi, ki nimajo enotnih stališč (kadar jih sploh imajo) o tem, kako ali kdaj, če sploh, se temu gospodarju upreti.

To je ena izmed okoliščin, v kakršnih imamo, kar pač imamo, so pa še druge. Očitno se zelo razlikujemo po tem, kar že- limo, in tu imamo seveda celo množico (vsaj latentnih) front. Omejeni smo tako s tem, kar znamo za svojo željo napraviti sami, kakor z odporom onih, ki želijo kaj drugega.

Nasploh se razvija vse bolj samo prodaja specifične produkcije - trži se javno (mno- žično) zabavo, medijske izdelke, ikonografijo itn. Tako se stvari razvijajo v svetu, in to morda počasi dobivamo, namreč gay tržišče. Imamo nekaj prostorčkov, ki jim lahko re- čemo scena, ker se včasih tam kaj zgodi, revijo, časopis, celo festival, da nedelj- kega diska sploh ne omenjam, imamo celo akcijo za zakonsko ureditev istospolnih živ- ljenjskih skupnosti. Povsod in vedno imamo tudi dosti težav.

Do tega, kar imamo, ne morem imeti dru- gačnega ko zaskrbljen odnos. Ne zato, ker bi bilo česa premalo; ko naštevam stvari, jih je videti dovolj. Prej zato, ker se mi vse zdijo tako pomembne. Kajti naraščanje nasilja in nestrpnosti opozarja, da bodo še zelo po- trebne.

Kar je morda v resnici pomembno pri vseh projektih, naj bodo posamič še tako nezado- voljivi, je ustvarjanje in širjenje socialne mreže. Morda pa te dediščine novih druž- benih gibanj zgolj ne znamo prav uporabiti.

Maximator

Giuseppe Bertolucci: *Trenutne ljubezni*

Igra: Francesca Prandi, Stella Vordemann
TVSLO, 7. 1. 1994

Noč, dve ženski v sobi, napetost med njima... prostor je prenasičen z njunim prihajajočim poljubom... objemom... razbohotenjem strasti... toda... obe se ustrašita situacije in ena izmed njiju zbeži. Anna: "Na tej zemlji so nekatere stvari preveč težke; preveč zmedena čustva. Vse se je zgodilo tako nepričakovano..."

To je uvodna sekvenca v delo G. Bertoluccija *Trenutne ljubezni*; brat slavnega Bernarda Bertoluccija (*Zadnji tango v Parizu*, *Zadnji kitajski cesar*, *Čaj v Sahari*, itd., itd.) je ustvaril nizko-proračunski film, v katerem minuciozno opazuje zблиžanje dveh žensk, prej skorajda tujk, ki nenadoma začutita malo več kot prijateljstvo... in malo manj kot ljubezen...

Študentki Anna in Bianca gresta na podeželje pod pretvezo, da bosta študirali anatomijo, resnica pa je, da sta tam zmenjeni s Cezarom, katerega je Bianca zaljubljena. Drobnih pogovorov, drobnih spori, volumni tišine... kadar se med njima navidezno najmanj zgodi, se dejansko zgodi največ, krepi se občutje navezanosti, simpatije, simpatije... Pokliče Cezare in pove, da bo prišel šele naslednji dan. Zvečer se, Anna in Bianca pa zaigrata prizor, v katerem je Bianca Bianca, Anna pa Cezare. Bianca ji (mu) ponudi vino, plešeta, Bianca v trenutku statike izjavi: "Ljubim te." Tišina, trenutki nevzdržne napetosti (gre za moment, ki ga je režiser postavil na začetek filma kot uvodno sekvenco), Anna se v nenadoma nastali situaciji ne znajde, zato Bianci grobo (in lažno) razodene, da ve, da je Cezare sploh ne mara. Anna: "Načajala sem ji le zato, da bi se otrešla zmedenega občutja, ki se je kar na lepem začelo razkrivati v meni v vsej svoji jasnosti. Ustrašila sem se ga, branila pa sem tudi to nežno, komaj nastalo prijateljstvo pred težo, ki je ne bi vzdržalo."

Naslednje jutro. Bianca je seveda prizadeta in jezna. Tedaj pa pride Cezarova ljubica Daniela, nekoliko avšasta koketa, ki je tu zmenjena z njim. Anna in Bianca postaneta zdaj seveda spet zaveznici, Daniela veselo vlečeta za nos, jo med drugim strašita s svojo priljubljeno krasoč, bistveno pa je, da se preko nje še intenzivneje zблиžata. Vse tri ga pričakajo na železniški postaji, njega spet ni, Daniela jima zaupa, da je noseča, toda ne z njim, nakar odide. Anna in Bianca ostaneta sami.

Od njunega prihoda na podeželje je minilo nekaj več kot 24 ur, obe pa čutita isto: zgodilo se ni nič oprijemljivega, na površini je stanje nespremenjeno, toda v bistvu je vse drugače. Cezare postane nenadoma le še objekt, ki jima je omogočil zблиžanje. Bianca: "Tako j si morava izmisliti drugega Cezara, sicer bo strašno dolgočasno". In Anna: "Prvič v življenju sem začutila, da mi je nekdo res všeč". Stemni se, obe stojita pred hišo. Tedaj pride Cezare, na Biancino pobudo se skrijeta in medtem ko ju Cezare kliče, stojita ob zidu; med njima razplamteva erotika in Bianca ji zašepeta: "Roka ti drhti". V tem trenutku spolzi kamera proč in prepusti nadaljevanje gledalčevi fantaziji. Ne slepimo se z iluzijo, da je konec filma začetek njune ljubezenske zveze. Koncu sledi zgolj vrhunec njunih trenutkov. Brž ko bo zarja zamenjala noč, bo mistika izpuhtela in morda bosta celo večji tujki kot poprej, saj ju bo ločil občutek sramu. Bianca bo najbrž spet "vedela", da "ljubi" Cezara, vse, kar se je dogajalo

med njima, pa bosta označili kot hipno zmedo, kot nekaj, česar pravzaprav sploh ni bilo...

Toda...

V svojem najčistejšem in najglobljem kotičku duše bosta vedeli, da sta doživljali tiste redke redke trenutke svojega življenja, ko sta resnično živeli, in ki imajo po neki čudežni, zlovešči formuli lastnost, da ne morejo trajati dlje kot le - tren.

Petra

AIDS fond

Roza klub je odprl poseben fond, ki je namenjen predvsem pomoči HIV pozitivnim ali že obolelim za aidsom. V fond lahko daruje vsakdo: organizacije, društva, podjetja pa tudi posamezniki.

Žiro račun: Roza klub, 50100-678-44343 (za fond)

Doslej so darovali: Občina Ljubljana-Center, ŠOU v Ljubljani in Športno društvo Karantanija.

Za vse prispevke se iskreno zahvalujemo.

Pink 94

Letos, že četrto leto zapored, naše krovne organizacije *Roza klub*, *Magnus* in *LL* organizirajo, v sodelovanju z *MOST*-om, ki je podružnica mednarodne organizacije *Service Civil International* v Sloveniji, poletni, raziskovalni, mednarodni **Pink tabor**.

Predvideni termin in lokacija sta **21. do 27. avgust** nekje na Primorskem. Ker imamo težave s primerno lokacijo, nam posredujte ideje in informacije, kje bi tabor lahko imeli. V poštev pride kakšen počitniški dom ali hiša na samem, kjer se lahko postavijo tudi šotori. Iz Bohinja se karavana seli k morju, na sonce, saj nas je v hribih dodobra nazeblo.

Tabor bo mešan, kar pomeni, da so dobrodošli tako gayi kot lezbijke, in je zamišljen kot mednarodno srečanje gayev, lezbijk in seropozitivnih. Naredili bomo primerjalno študijo o položaju gayev, lezbijk in seropozitivnih v posameznih državah, iz katerih bodo udeleženci tabora prišli. Promoviramo bomo varen seks ob obali...

V prostem času pa bomo sklepali nova poznanstva, se zabavali, masirali, plavali, plesali in sploh in oh uživali.

Spali bomo v domu in v šotorih - prinesite spalne vreče. Zamudniki si bodo lahko postavili šotore na travniku in se tako pridružili naši vasi. Kuhali si bomo sami v imenitni kuhinji, vendar pa potrebujemo kuharja ali kuharico - zato kličemo SOS vsem kuharjem in kuharicam, naj se prijavijo na tabor, za njih bo vse brezplačno, spali bodo v najlepši sobi in na koncu jih bomo odlikovali z redom rožnatga trikotnika z zlatimi žarki. Letos bo vse brezplačno, seveda za tiste, ki so pripravljene na sodelovanje pri akcijah in izvedbi programa.

Za prvih 20 prijavljenih udeležencev bo vse brezplačno, pri tem imajo prednost seropozitivni, razen simbolične prijavnine, ki jo boste poravnali pred odhodom na tabor. Za vse ostale pa bo za simbolično ceno dovolj prostora in hrane, saj si vsi želimo, da bi se nas zbralo čim več. Prijavite se lahko na *MOST*, Breg 12, Ljubljana, ali pisno na *Roza klub*, na vsem znani naslov čimprej tem bolje.

Naš klub

Organiziramo še en **tabor**, ki je prav tako poletni, mednarodni, mešani in predvsem delo, saj se bodo obnavljali in urejali prostori na **telkovi**.

Predviden termin je **od 1. do 14. junija**. Udeleženci bodo prebivali v mladinskem hotelu ali kar v šotorih na Metelkovi. Jedli bomo tako niško hrano, skuhamo v improvizirani kuharici. Tudi za ta tabor iščemo kuharje in kuharice. Prostore želimo renovirati skupaj z našimi prostovoljci iz tujine in s tem iz delovnega tabora narediti večji družabni in kulturni godek.

Potrebno bo prepleskati zidove, pobarvati okna in vrata. Zunaj tlakovati teraso za poletni posaditi travo in okrasne rastline in še marsikaj.

Vabljeni vsi, ki vas tovrstno delo veseli, mi pa bomo poskrbeli za vašo namestitvev in prehrano ter seveda ZA ŽUR.

Kiparska delavnica

Umetniške duše se bodo lahko posvetile izdelavi skulptur v lesu ali kamnu, ki jih bomo postavili za stalno, v prostorih ali na vrtu. Bodo dale trajen pečat prostorom in okolici. Vsi, ki bi želeli sodelovati pri postavitvi te forme, se nam pravočasno javite, da priskrbimo potrebni material.

Pred obnovo bomo potrebovali tudi pomoč arhitekta, ki bo naredil načrte poletnega vrta in prehoda iz notranjosti na vrt. Arhitekti, javite se na **Roza klub**.

Hkrati vabimo k sodelovanju vse, ki bi želeli sodelovati pri organizaciji in izvedbi obeh taborov - vaša pomoč je močno zaželjena in ne precenljiva.

Dereku Jarmanu, s hvaležnostjo

Stiks. Telo še nima dovolj moči za na pot, kot bi bilo v zaporu, medtem ko se njegova duša mirno sprehaja zunaj rešetk. Ogenj je ugasnil. Pišem te začetke teksta v njegov spomin. Pišem v temi in jezno.

Jarmanov *Sebastijan* je oboževani objekt poželjenja, kot večno hrepenenje po dovršenem. Ni Genetov kaznjene niti Cocteaujev mornar, ki jih mrgoli okoli nas. A mi stremimo za nedosegljivim, namesto da bi se uredničili skozi sebe in svoje bližnje. Zaničljivi in prezirljivi smo drug do drugega. Kot je zaničljiv in prezirljiv Hollywood do gay filmov in Derek Jarman zato Hollywooda ni maral. Pazil in čuval se je eksekutorjev resnice, kajti v amerškem filmu ni mogel biti nihče slaven in znamenit, če je bil vrh vsega še peder. V najboljšem primeru ostajajo brezspolni, če si zanje ne izmislijo celo, tako kot za Michelangela v filmu *Agonija in ekstaza*, kakih lažnih heteroseksualnih zvez. In ker Hollywood res ni

nikakršen raj za homoseksualce, ampak prej s trdno zakoreninjenimi tabuji še vedno vztrajajoč srednji vek, bi njegovega *Sebastijana* nenazadnje lahko celo sežgali na grmadi, seveda pa to početje utemeljili na svoj senzacionalističen način: Leta 1976 je odkrito straight (God help us) filmski ustvarjalec Derek Jarman napravil enega prvih heteroseksualnih filmov, približno deset let zatem, ko so bila privatna heteroseksualna dejanja končno dekriminlizirana. Prenekateremu se je odvalil kamen s srca in splovil, saj je bilo o heteroseksualnosti končno dveh javno spregovoriti in jo tudi udejanjati. Po dveh tisočletjih jo je tudi Cerkev svoji polovici priznavao straight duhovščine, s prizanesljivo bronamernostjo, brez zadržkov dopustila. Člani duhovniškega stanu lahko sedaj celo neovirano živijo s pripadniki nasprotnega spola, le občevati z njimi ne smejo. Tudi na splošno so se spremenile razmere heteroseksualcem v prid; odprti so številni klubi, kjer imajo člani svoje izkaznice in so tako popolnoma varni pred vznemirjanjem in nadlegovanjem večinske gay populacije. Omislili so si celo svoj lastni časopis, Pehta in Bedanec, ki mu je uspelo med drugim odkriti celo bombastično novico, da je med člani angleške kraljeve familije tudi, pa čeprav en sam, straight tip.

Jeseni leta 1976 je bil torej Jarmanov *Sebastijan* res nared. Kritike so bile vzpodbudne, problem je bil le v tem, kje in kako ga publiki pokazati. Tudi v Angliji, kaj šele drugje. Videorekorderjev takrat še ni bilo, bili pa so gay porno

kinematografi, v Londonu pravzaprav en sam. V Sohu, pa še ta je zaprl svojo blagajno takrat, ko je biljeter fukal obiskovalce v projekcijski kabini. Sploh pa, kaj naj bi za božjo voljo *Sebastijan* iskal med porniči. Ostala je televizija, ki pa je bila tako zacementirano prepuščena cenzuri, da ga je na ekran spustila šele po desetih letih, Jarman pa je imel čast biti poslednji režiser svoje generacije, ki se ga je usmilil sicer tako liberalni Channel 4. A še takrat so morali gledalce zaščititi, besedo "mother-fucker" so dušebrižno spremenili v "mother's boy". Predvajali so ga pozno ponoči, s posvarilom. In brez reakcije, ker so ga predvajali tudi brez erekcije. Prav Kenova trdota (nabrekli batina igralca Kena Hicksa), ki se je zgodila popolnoma spontano v devet minut dolgem ljubezenskem prizoru z Geraldom Incandelo, pa je nepričakovano in nepredvideno postala epicenter filma, saj je prav erekcija, sijoča v sončnih žarkih, ki so se odbijali od morskih valov, samo še dodatno pripomogla, da je prav ta prizor postal najlepši ljubezenski prizor kateregakoli gay filma sploh, *Sebastijan* pa prvi homoerotični celovečerec. Vedeti moramo, da *Sebastijan* ni prikazoval homoseksualnosti kot problem (v tem se je razlikoval od angleških filmov tipa *Žrtve* - "Victim"), ampak čisto homoerotiko in je zato zgodovinskega pomena. V številnih pismih, ki jih je Jarman prejel po predvajanju, so se mu hvaležni gledalci zahvaljevali za pomoč pri pogumem vkorakanju v brezkompromisni gay lajf. Jaz sem bil ob prvem ogledu že dokaj dokončno formirana oseba (ne pa tudi osebnost, jasno!), tako da sem ga lahko postavil le na prvo mesto osebne lestvice gay filmov in mnogo morij se bo moralo izsušiti, da mu bo kdo ta primat odvzel. Zaradi omenjenega ljubezenskega prizora in zaradi *Sebastijana* samega. Obseden sem s tem za večno zaznamovanim tipom, ki razkazuje svoje rane na tisočerihih oltarjih deviškosti. Jarman ga je oživel na Sardiniji, na snemanju, ki je bilo trdo, dolgo, vroče, in z blagajno borih 30 tisoč funtov nekega težkega magnata. Zvečer je Derek sedel ob ognju, vse dokler niso tamkajšnji pastirji sredi noči pričeli naganjati svoje črede vzdolž obale. Bilo je okrog tri tisoč koz in vse so imele zvonce, ki so zvonili v zvezdno noč. To niso bili cerkveni zvončki, a zveneli so nebeško. Piero, najmlajši pastir, je razprostrl odejo poleg Dereka, nato pa ga povabil na vrh starega etruščanskega stolpa. Tam ga je poljubil. Čez čas je ekipa zapustila otok, a še prej so vsi sardinjski pastirji imeli svoje angleške ljubimce. *Sebastijan*, zadrti kristjan, je vračal seks, tako da so ga puščice ob koncu upravičeno zadele. Jarman je bil hedonist, a puščice so zadele tudi njega. Prva tistega jutra, 22. decembra 1986, ko mu je mlada zdravnica vsa pretresena povedala, da je pozitiven. Z nasmehom je on tolažil njo, češ, da tako in tako božiča nikoli ni maral. Potem se je v delo zakopal še v večjo ustvarjalno slo in še bolj vneto se je spustil v boj za pravice homoseksualcev. V zadnjem času se je predvsem zavzemal za to, da bi gay populaciji dovolili izkazovati svojo spolno usmerjenost že pred enainvajsetim letom. Glasovanja v parlamentu, ki je mejo znižal za tri leta, žal ni več dočakal. Tisto nedeljo (20.2.), ko je z balkona svoje rezidence na Trgu nebeškega miru, s svojo najnovejšo poslanico zoper uzakonitev istospolnih zvez, rohnel papež Janez Pavel II., je tiho in mirno za vedno odšel.

Gusti

DEREK JARMAN iz opusa: *Sebastijan* (1976), *Jubilee* (1978), *Vihar* (1979), *Angelska konverzacija* (1985), *Caravaggio* (1986), *The Last of England* (1987), *War Requiem* (1988), *Vrt* (1990), *Edvard II.* (1991), *Wittgenstein* (1993), *Modro* (1993).

ostajajo vse bolj hladna. Dve uri sta že, kar postelji. Home alone, kateri del že, kdo ob velikem kostanju se oranžno svetilje zdavnaj jo je prekril sneg, ki je prekril še preden je utegnilo strohneti. Modri resnih zubljev, ki se razplamtevajo, riše v jasno zimsko noč. Veter tuli skozi zvezde. Ob ognju njegov obris. Zvijem se čutim toplino. Čok velikega drevesa kot odprta knjiga kaže svojih dvanajst ran in vej, gorečih ran v podobi njegovih fil. Pepel jih izspava visoko v noč. Ogenj zimsko smrt. Leta nas je grel in zdaj nepravilno z njim, čeprav njegova dela poljub smrti in poljub življenja.

se zlije z modrim plamenom in švinsine križema po bližnjem gozdu. Pokrajine prostora in spomina, postanejo na poti ledenjem in snom neulovljive. Priznam: sem. Hkrati pa s poslednjo trohico vračam vse obtožbe: za plotove, ki sem iskroval, za zidove, ki sem jih podiral, za ponos, za skrivanje v grmovju in razsena stezicah, za JA-je in NE-je, za stranstanzakonje, za pravljico deželo senc, za ljubki dečki ponujajo svoje kurčke v BIT (bit zase) in NE-BIT (bit za druge) z njegovo pomočjo in pomočjo njegovega *Sebastijana*, ki ga je ustvaril zame, da mi je potrebno ustvarjati ga po lastni

več njegova noč. Odpadel sem z drevesnih kragulja misel poleti čez

Resnica zdaj!

Na sosednjem Hrvaškem je počilo, eksplodiral je aids. V zagrebški Infekcijski kliniki, poetično imenovani Zeleni breg, za aidsom umira **D.M.**, znana osebnost tamkajšnjega kulturnega življenja. Panika je zavladala, človek je bil namreč dokaj promiskuiteten. Ni pa še prevladala in tudi najbolj "mrhovinarski" novinarji ohranjajo njegovo ime še v tajnosti. Jih je pa šok, udejanjen v aidsu, pripravil do tega, da so se brez zavor lotili raziskovanja življenj do sedaj v nekem smislu nedotakljivih, saj so bili z njihovo homoseksualnostjo seznanjeni le posvečeni. Je hipokriziji obetan skorajšnji konec ali gre le za začetke neke nove, nemara še nevarnejše, bo pokazal čas.

Vladimir Nazor, hrvaška literarna svetinja, in **Ivan Goran Kovačić**, avtor znamenite *Jame*, sta se spoznala leta 1940 na vlaku, ko sta se peljala na literarni večer v Maribor. Vladimirju je bilo 64, Goranu komaj 27 let. Vladimir je bil bogat in slaven, Goran reven in bolehen literarni začetnik. Njuno prijateljstvo je bilo koristno za oba, v vseh pogledih. V mestu so ju vse večkrat videvali na vse daljših skupnih sprehodih, v vse bolj zaupnih in vedrih pogovorih. Goran je bil "otročka duša" odprte narave, Vladimir ambiciozni pesnik evropskega duha, ki se je kot "stara frajla" vnel za "mladega fičfiriča". Leta 1942 sta odšla v partizane, njune poti so se ločile. Preživela sta le še nekaj srečnih skupnih dni v Bihaću, nato pa je Goran odšel v Črno goro, kjer se je, pod vnožjem Zelengore, njegovo življenje, v nikoli pojasnenih okoliščinah, tragično izteklo. Nazor je dolge dni zatem preživel v popolnem molku.

Konte **Ivo Vojnović**, slavni dubrovniški pisatelj, je bil precej bolj poznan po svoji literaturi in škandaloznih finančnih aferah, kot po svojem ljubezenskem življenju; samo najbolj poučeni so vedeli za njegovo skrito nagnjenje. Svoje simpatije je izkazoval sramežljivo, zato pa njegov ljubimec, plemeniti **Ivo Raić**, nadarjeni igralec in režiser evropskega formata, zaradi katerega so trpele mnoge Zagrebčanke, svojega nagnjenja ni skrival. Iz Vojnovićevih dnevnih zapisov je razvidno, da je bil njegova največja radost in rana poročnik **Omer Mandurazzi**, ki ga je navdušil s svojim duhom, igralskim talentom in beneškim narečjem. Imel je vse, kar je v svojih efebih iskal konte: možatost, lepoto, talent, voljo in temperament: "To je bil moški in jaz sem drhtel od slasti, da me tolikšna življenjska energija ljubi in brani. Nihče ne bo nikoli razumel skrivnosti extrasexualne ljubezni. Jaz sem jo užil v popolni slavi in vzvišenosti občutij... On je bil tu!"

Mogoče se še spominjate hrvaškega kulturnega štirinajstdnevnik *Oko*, ki je mrknil približno takrat kot naš *Telex*. Zadnjo stran si je za svoje feljtone rezerviral **Saša Vereš** in jih poimenoval *Iverje*. Ko sem ga prvič bral, sem ga "spoznal". Ko sem se odpravil na zagrebško "ekskurzijo", sem ga želel spoznati zares, a telefon je zvonil v prazno; umrl je leta 1991. Pisal je o Sirakuzah na Siciliji, največkrat, ali izključno, le o mestih, kjer je bil vpliv Arabcev in njihovih navad, tudi seksualnih, zelo velik. Privlačil ga je libertinski Pariz, razposajeni Kopenhavn, nadvse pa Magreb: Maroko, Alžir in Tunis. Lazil je po stenah, kjer je odkril dvoumnost, ki je zaznamovala tudi njega samega. Potoval je v prepolnih avtobusih in užival v tesnem stiku teles. Opazoval je "naravo" in občudoval nje lepoto, bral Platona in razmišljal o

Platenu. Vsako poletje se je odpravil po poteh severne Afrike in nosil s seboj cenene darove, ki jih je delil tistim, ki so mu nudili lepoto svojih deških teles. Odkril je čudež hamama, privlačnost turških kopeli in pisal o tem mnogo bolj diskretno, kot je o njih znal pripovedovati na Glavnem kolodvoru, kjer je ob večerih rad postajal, taval in blodil, da bi mogoče le odkril kakšnega priprav(l)jega Albanca ali Makedonca, obvezno mlečnozobega in temnopoltega.

Eden od stanovalcev tega zagrebškega "pripovedanega planeta" pa je bil tudi **Josip Gostić**, izjemen tenor, ki je bil nekdanji član Dunajske državne Opere. Ta slavni pevec ni bil nihče drug kot **Jože Gostić**, rojen leta 1900 v Stari Loki na Gorenjskem (umrl leta 1963 v Ljubljani). - In tako smo prišli na domač teren in do temeljnega vprašanja, ki se mi ob tem poraja. Namreč, kakšen in kateri šok bo potreben, da bo "v življenje obudil" slovenske homoseksualce. Saj menda nismo, in tudi nismo!, edini in edinstveni narod na svetu, ki jih med slavni in znamenitimi ljudmi naj ne bi imel? Ali pač? Bomo res uporabili pisma, ki jih je **Jože Plečnik** pisal svoji platonični ljubezni, gospe **Emiliji Fon**, kot kronski dokaz za njegovo pravoverno (a)seksualnost? Res ne bo spregovoril nihče, ki ve, na katerega vojaka je mislil general **Rudolf Maister** v svojih "najdaljših nočeh"? Bo v novi biografiji *Paviljon*, ki jo piše **Janez Kajzer**, oznanjeno, za kom je **Rihard Jakopič** pogledoval na svoja stara leta? Ali bomo njih (in številnih drugih) življenjepise potvarjali še naprej? Don't worry, bomo!

Gusti Goran G.

Med 15. in 25. junijem 1994 bo Amsterdam gostil **EUROPRIDE**, dogodek podoben gay in lezbicnim mitingom drugod, ampak na evropskem nivoju. Z drugimi besedami, veliko bolj množično in bo trajal kar celih 11 dni! Dogodek se odvija vsako leto v drugem evropskem mestu. Tokrat v Amsterdamu in bo nadaljevanje uspešnih mitingov v Londonu leta 1992 in v Berlinu leta 1993. Za 11 dni bo Amsterdam središče gay in lezbicnega ponosa in kulture. Organizirane bodo projekcije filmov, predstave, predavanja, show debate, kongresi in zabave.

Višek bo **EUROPRIDE** dosegel 25. junija ko bo nizozemski dan ponosa. Ta dan jih ne bodo ustavile nikakršne omejitve, tako da bo Nizozemska, Evropa in ves svet videl kaj in zakaj je **EUROPRIDE** sploh organiziran. Mesto bo oživilo velika parada, kakršne mesto še ni videlo. Prišlo bo na tisoče gayev in lezbijk iz cele Evrope in uživalo v mega množici sebi enakih. Kdo bo tam, bo prav gotovo ponosen na to, kar je. Bodi tudi ti.

ILGA

Od 27. do 31. decembra je v Londonu potekala *Evropska ILGA konferenca*. Glavna tema konference je bilo povezovanje in sodelovanje gay in lezbicnih organizacij v Evropi, s ciljem izboljšati zakonske in družbene pogoje življenja homoseksualcev. 140 udeležencev je sodelovalo na okoli 40 delavnicah, ki so med drugim obravnavale naslednje teme: evropske institucije in njihov odziv na zahteve ILGA, sporazumna starost (kako vplivati na države, da jo izenačijo za vse), S/M, sodelovanje med lezbijkami in biseksualkami, mediji, lobiranje, nabiranje denarja, organiziranje sos telefona... Seveda smo bili prisotni tudi mi.

Elton John je v Manchestru zastavil nov evropski projekt za žrtve aidsa.

First Peterloo Housing Association's Resistance Project, kot se projekt imenuje, bo obolenim za aidsom omogočil kvaliteto življenja in nego.

Novo dobredelna fondacija je z dotacijo v vrednosti 32 700 britanskih funtov omogočila opremljenost zgradb in plačo enemu stalno zaposlenemu delavcu.

Projekt je prvi te vrste v zahodni Evropi.

Ena najbolj znanih romunskih estradnih pevkin, glasbenika Ioana **Luchiana Mihaleo** je leta novembra našli zverinsko ubitega v stanovanju v Bukarešti. Popularni glasbenik je bil surovo pretepen in nato zadavljen z električnim kablom. Predstavniki policije je umor označili kot "kruto in brezobzirno dejanje" in ni komentirali namigov časopisja, da je bil povezan z žrtvino spolno usmerjenostjo in da je bil Mihaleo na policijskem seznamu homoseksualcev. Homoseksualnost je v Romuniji vedno zakonsko prepovedana. Pod pritiskom različnih zahodnih organizacij se romunski parlament počasi in nerad loteva vroče teme legalizacije homoseksualnosti in usklajevanja obstoječih zakonov z zahodnimi.

Pravila o smrti **Petra Čajkovskega** pravi, da je skladatelj umrl zaradi popitega kozarca nepredelane in s kolero okužene vode. Uradna verzija velja a do leta 1978, ko so se pojavile trditve, da je bil zastrupljen z arzenikom, ker cesar ni mogel tolerirati njegove homoseksualnosti. Dejstvo, da je bil Čajkovski gay, je dolgo dobro čuvana skrivnost, vendar v njegovem dnevniku nenehno omenja svoje "čustva". Še posebej ga je dajal njegov čedni trijeletni nečak, ki je bil v oporoki omenjen kot njegov dedič.

Novo pravosodno ministrstvo se je odločilo, da bo v 2000 vse zapornike, obbolele za aidsom, izpustil iz zapora. Na prostost jih bodo poslali ne glede na zločin, ki so ga zakrivali, ker "so itak umrli na smrt in država ne sme še dodatno prispevati k njihovemu trpljenju", kot pravi uradno sporočilo ministrstva. Zakon ne velja za zapornike, ki so samo prenašalci.

Novo o življenjskem slogu gayev in lezbijk **lifestyles '93**, ki so jo konec leta že drugi organizirali v londonski Olympiji, je privabila veliko obiskovalcev, ki so lahko oblačila, darila in gospodinjske pripomočke izbirali med izjemno več kot 250 razstavljalcev. Razstava je potekala v štirih nadstropjih, od nakupovanja preko gay in lezbično občestvo pa se je lahko preočalo v sedmih barih in petih restavracijah, ki so si napaslo oči na različnih koncertih in plesnih revijah, ki so se odvijale na petih nadstropjih. De naštetem je jasno, zakaj velja "gay

lifestyles" za največji evropski "dvoranski" homo dogodek. (glej foto)

V Londonu izhaja **fanzine za oboževalke** (oboževalce?) **k.d. lang**. Sliši na ime "Angel with an Attitude", naročite pa ga lahko pri J. Bennett, PO Box 501, London SE21 7DS. Ena številka vas bo stala 2 funta plus poštnino.

Evropska unija bo dovolila homoseksualcem, da se poročijo in posvojijo ali prevzamejo skrbništvo za otroke. Prav tako svojim članicam v posebni resoluciji predlaga, da izenačijo sporazumno starost za homoseksualne in heteroseksualne aktivnosti in s tem predlaga, da ukinejo vse zakone, ki kriminalizirajo in diskriminirajo spolne prakse med ljudmi istega spola.

V Veliki Britaniji, Grčiji, Nemčiji in Luksemburgu imajo zakone, ki diskriminirajo spolno prakso in predpisujejo višjo sporazumno starost za spolnost med osebami istega spola. Evropski parlament je zahteval od Velike Britanije, naj ukine zakone, ki prepovedujejo tako imenovano "propagando homoseksualnosti". Zakoni te vrste (na primer člen 28, ki prepoveduje lokalnim oblastem propagiranje homoseksualnosti) so imeli zaviralni učinek pri izobraževalnem procesu, knjižnicah, gledališčih in umetniških galerijah.

Claudia Roth (Nemški zeleni), ki je predlagala resolucijo in brani poziv, da homoseksualni pari lahko posvojijo otroke, pravi, da bo resolucija povzročila nekaj nasprotovanj.

"Heteroseksualni in homoseksualni pari so enako sposobni vzgajati otroke in jim zagotoviti ljubeče okolje," je povedala na tiskovni konferenci. "Študije, ki so jih naredili v ZDA in drugje, so pokazale, da otroci, ki jih vzgojijo homoseksualne družine ali homoseksualni pari, dobijo zelo dobro izobrazbo in tudi nujno ne postanejo gayi ali lezbijke."

Parlamentarna resolucija, ki se ne omejuje samo na države Evropske unije, poziva h končanju pregona homoseksualnosti kot javne nadloge ali očitne nesposodobnosti, diskriminacije v kazenskih, gospodarskih in civilnih zakonih. Elektronsko hranjenje ali uporaba podatkov, ki vsebujejo spolno usmerjenost posameznika brez njegove ali njene vednosti, naj bi tudi prepovedali.

Stonewall

Upor homoseksualcev in njihovih liberalno usmerjenih simpatizerjev konec nemirnih šestdesetih let, ki jih je zaznamovala predvsem seksualna revolucija in študentski nemiri širom po svetu, se je zapisal v zgodovino gay in lezbičnega gibanja kot le malo dogodkov iz preteklosti; tukaj velja morda izpostaviti še uboj **Harveya Milka** v San Franciscu, pa recimo film **Rose von Praunheima** "Ni perverzzen homoseksualec, temveč družba v kateri živi". Kako tudi ne, saj je odločilno posegel v oblikovanje zavesti, pripomogel k osveščenosti in samozavedanju gay populacije, ki jo je "glasnost" potegnila iz sfer navidezne anonimnosti in jo popeljala na pot osvobajanja ter borbe za enakopravnost z ostalimi družbenimi skupinami. Dogodek, ki pomeni tako veliko prelomnico v gay in lezbičnem gibanju, se je odigral v pičlih treh dneh davnega leta 1969 v newyorški četrti Greenwich Village, natančneje, na Christopher Streetu v gay baru "The Stonewall Inn".

1969

V zgodnjih jutranjih urah, 27. junija 1969, je newyorška policija skupaj s posebnimi agenti, ki so preverjali stopnjo vinjenosti obiskovalcev nočnih klubov in zabavišč, izvedla klasičen, rutinski pregled v gay baru "The Stonewall Inn". Vendar so tokrat možje zakona občutno prekoračili svoja pooblastila - medtem ko so iskali vinjene "nasilneže", so z žaljivimi, homofobičnimi opazkami zmerjali obiskovalce bara, zatem pa so jih brutalno, drugega za drugim, vrgli ven, na cesto. Vse skupaj niti ne bi bilo nič nenavadnega, takih dogodkov so bili lezbijke in gayi v preteklosti že vajeni, če se ne bi zgodilo tisto, na kar moške v uniformah gotovo niso pomislili; gayi in lezbijke to pot niso molče prenesli še enega v vrsti ponižanj in žalitev, pač pa so oblastem spontano pripravili ustrezen odgovor na to provokacijo. Pisana množica pripadnikov homoseksualne manjšine obeh spolov in mimoidočih, kjer so še posebej izstopali transvestiti, afro in hispano američani, ki so še povdarili posebnosti in raznolikosti znotraj gay kulture, je policiji vrnila udarec. Na parkirišču, tik pred vhomom v bar, so postavili barikado in s tem policistom ter agentom preprečili izhod. Na barikadi so vztrajali kar tri dni in ta upor je seveda dosegel veliko medijsko pozornost ter razne odmeve v tradicionalno konservativni ameriški javnosti, ki se je tako vendarle bila primorana soočiti s konkretnim obstojem homoseksualne manjšine, ki ni več želela pokorno molčati, pač pa je prvič jasno, decidirano javno postavila svoje zahteve po enakopravnem položaju v družbi, ne glede na spolno usmerjenost, poleg tega pa je razkrinkala umazane igrice tistih, ki bi morali skrbeti za red in pravičnost. Prvič po dolgih desetletjih boječega molka (spomnimo se samo McCartyjevega "lova na čarovnice" v petdesetih letih, kjer so državne sovražnike številka ena, komuniste, izenačili s homoseksualci), je gay gibanje pokazalo organizirano moč.

Seveda se je ta dogodek, znan kot stonewallski upor, močno vtisnil v zavest sodobnih gayev in lezbijk, jo preoblikoval, jih navdahnil s ponosom in samozavestjo. Danes ta besedi "Stonewall" in "Christopher Street" del osnovnega besednjaka v gay in lezbični skupnosti in predstavljata sinonim za tako imenovani gay ponos (Gay Pride). Tako vsako leto natanko 26. junija, na obletnico tega upora, po vsem svetu potekajo gay in lezbične demonstracije, znane tudi kot "Christopher Street Day". To pa je tudi tisto, kar nenehno krepi zavest diskriminiranih posameznikov in posameznic znotraj gay skupnosti, da se ni treba sramovati samih sebe samo zato, ker smo drugače spolno usmerjeni, nasprotno, potrebno je biti ponosen na svojo identiteto ter znati to dostojanstvo tudi izpričati in braniti na javnih manifestacijah, ki opominjajo in svarijo pred vsakršnim šikaniranjem homoseksualne manjšine v družbi.

Letošnja obletnica pa je sploh nekaj posebnega, saj

mineva natanko petindvajset let od tega prelomnega dogodka. Temu primerno bo tudi slavlje, ki bo potekalo "na mestu zločina", v New Yorku. Organizatorji pričakujejo približno milijon udeležencev Gay Pride parade, ki jo lahko mirno poimenujemo tudi pohod na OZN, saj se bodo vrstili slavnostni govori pripadnikov gay in lezbičnega gibanja z vseh celin pred palačo Združenih narodov, predstavnikom OZN pa bo predana tudi deklaracija, ki obsega dvanajst zahtev za izenačitev homoseksualne manjšine z večinsko straight populacijo, skratka, gre za dvanajst zahtev, ki se nanašajo na osnovne človekove pravice, varovanje le-teh pa je seveda ena temeljnih nalog svetovne organizacije. Vse skupaj pa sovpada tudi z gay olimpijskimi igrami (Gay Games IV.) in svetovno konferenco ILGA (mednarodna organizacija lezbijk in gayev, ki je bila sprejeta pod okrilje Združenih narodov) ter velikim gay in lezbičnim kulturnim festivalom v New Yorku.

Bistvo Stonewalla 25 je pokazati na vso multikulturalnost znotraj gay skupnosti, kamor sodijo transeksualci, transvestiti, biseksualci, gayi in lezbijke v usnju, invalidi, HIV pozitivni in oboleli za aidsom, pripadniki etničnih skupin... ter se javno izreči za varstvo človekovih pravic. Stonewall 25 naj bi dosegel novo raven boja proti homofobiji v družbi in naj bi začrtal nadaljne smernice gay aktivizma devetdesetih let, morda celo prihodnjega tisočletja. To naj bi bil največji shod za človekove pravice v celotni zgodovini; če se malo pošalimo, lahko rečemo, da bo mesto New York za skoraj mesec dni obarval v roza.

Nataša S. Vegan

Tudi članice in člani Roza kluba ter sekcij LL in Magnus pri ljubljanskem Škucu se odpravljamo v New York. Tisti, ki vas zanimajo podrobnejše informacije v zvezi s tem dogodkom in bi se ga radi tudi sami udeležili, pišite na naslov:

Roza klub (za Stonewall 25)
Kersnikova 4, 61 000 Ljubljana
Slovenija

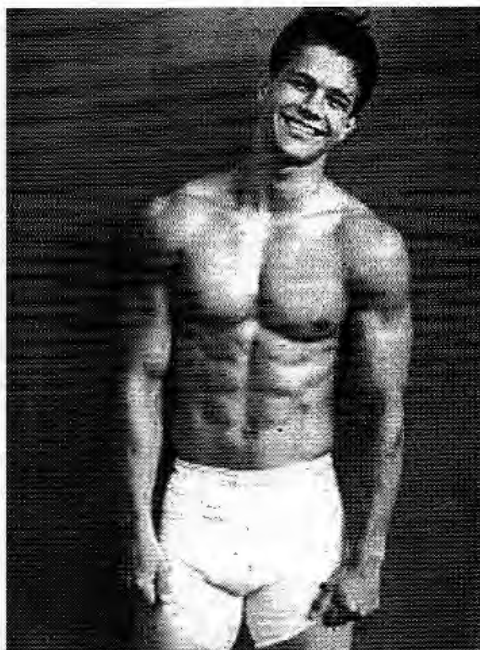
Pa še naslov za tiste, ki želite z organizatorji prireditve navezati neposreden stik:

STONEWALL 25
208 WEST. 13th STREET., NEW YORK,
NY 10011-7799
USA, (212) 626-6925

MARKY MARK - četrtič - ne samo drobcene pameti, tudi...

...se bliža konec dolgotrajne trojne naveze
Mark - Calvin Klein - množica gayev in
slednjih do prvega v spodnjicah druge-
ga. Postavni raper in maneken je naredil ka-
rakterne in razkazovanje svojega moža-
novega telesa, s ponujanjem miši-
opršja in pogostim grabljenjem svoje
sicer varno spravljene v belih bom-
spodnjicah znanega **Calvina Kleina**.
glasbenih oboževalcev so iz očitnih vzro-
postali njegovi privrženci tudi številni gayi,
perilo omenjenega proizvajalca pa ob-
sestavni del njihove garderobe. Mlade-
navidezno flirtanje z gay publiko je osre-
vse vključene strani, vsaka zgodba pa
doseže svoj vrh in tudi konec. Iz simpatij
nič, na dan je prišlo le nekdanje
pretepanje gayev in homofobične
na močnejša pa je bila tista, že legen-
v koprodukciji s **Shabbo Ranksom** o
da je treba pedre križati. Reagirale so gay
in pozvate k bojkotu perila Calvin
zazroma zamenjavi nesramnega mulca.
leto 1993 minilo v znamenju obžalovan-
in samopomilovanja zaradi nesrečnega
januarski številki največje ameriške
je *The Advocate* pa Marky Mark Simp-
intervjuju pojasnjuje zgodbo in zanika
pomembne proti-gay izjave. Pravi, da gre
nesporazum, da ne sovraži gayev in da ima

med njimi mnogo prijateljev. Dodaja tudi, da se
na splošno mnogo bolje počuti med moškimi
kot ženskami, ter sploh daje vtis človeka, ki
verjame, da imajo ljudje pravico živeti kot sami
želijo. Naznani še, da pogodba s Kleinom
poteče 15. januarja in da ne bo nadaljnega
sodelovanja...
Zato fant dela naprej. Tako je v januarju v
Londonu promoviral svojo prvo fitness video-

kaseto *"The Marky Mark Workout"*. Pričakala
ga je skupina za zaščito gay pravic OutRage!, ki
mu je močno zagrenila promocijo; z vzklikanjem
gesel ter še bolj z zlobnim plakatom, na kate-
rem je ob napisu "not just a tiny mind" moč
videti žrebca takšnega, kot se sam ni želel po-
kazati niti v svojih najhujših sanjah. Marky je na
sliki brez svojih izzivalnih spodnjic ter kaže
tisto, o čemer so mnogi sanjali in le približno
slutili pod prilagajočo tkanino Calvinovk. "Tisto"
je v erekciji pa vendar tako drobceno, da božan-
skega ne bi moglo bolj ponižati in spraviti v
zadrego, saj je tako na dan prišlo njegovo do-
bro skrito pa vendar vedno obljublano bogast-
vo. Calvin Klein je velika družba in silno uspeš-
na znamka, ki cilja na mednarodno gay skup-
nost kot eno glavnih tržišč. Po zapletu in odpu-
stu Marky Marka bodo umaknili ves njegov re-
klamni material in pripravili novega. Njihov pre-
vladujoči stil so klasične linije, široka ponudba
pa vsebuje klasične spodnjice, bokserice in
bodlje. Lepo oblikovano blago dosega na trgu
najvišje cene, trenutno pa smo v zahodnih
državah priča razprodajam, ko dva zavitka s
tremi kosi spodnjic staneta "le" 100 mark. Pri
Kleinu naj bi prodajo povečali z novim mane-
kenom. V pripravi je reklamni material, na
katerem se Calvinovke udobno prilegajo niko-
mur drugemu kot seksi 28-letnemu igralcu
Brad Pittu, ki ga poznamo iz filmov *Thelma & Louise*, *Reka poje mi...* In ljubezenska štorija v
novi navezi se bo nadaljevala.

Philadelphia in Jagode

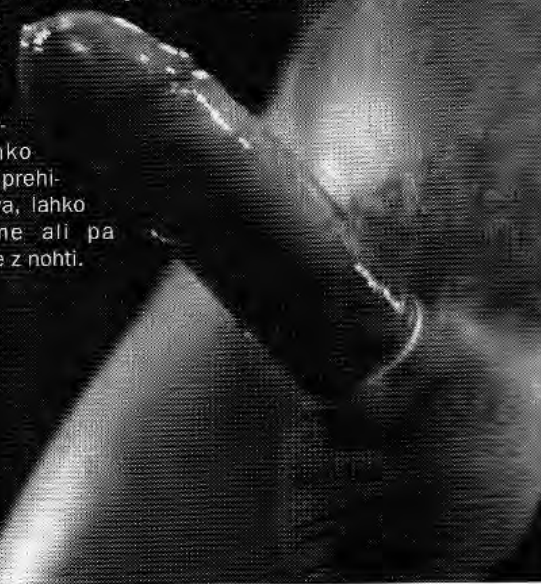
...je prvi hollywoodski film o aidsu, z zvezdniško zasedbo, prizanim režiserjem
in proračunom. Pa vendar ne pričakujte preveč, *Philadelphia* govori o
in prijateljstvu ter obtožuje homofobijo po že preizkušenem receptu
tovarne sanj: lep film za ljudi, ki niso poznali nikogar z aidsom ter jih pri
provocira ali žali. Hollywoodska homofobična filmska prestolnica
solden komercialen izdelek v svet, po nagrade in seveda kupe denarja.
podo za vašo čustva skrbeli homoseksualni odvetnik z aidsom **Tom**
ki zaradi bolezni izgubi službo, za iskanje pravice mu preostane le
in homofobični odvetnik **Denzel Washington**, v vlogi ljubimca pa se
drug kot privlačen in že iz Almodovarjevih filmov znan **Antonio**
Sanchez. Režiser **Jonathan Demme** je tudi že poznan, saj ima na vesti *Ko*
abmalknejo. In ko v dvoranah ugasnejo luči, lahko uživate v tistih nekaj
pretresljive drame, ko se poljubita in zavrtita Hanks in Banderas. Vse
pa je tako že znana štorija o sodiščih in solznih koncih z zmagoslavjem
ko (da) je pravici zadoščeno, pa bolnik seveda tudi umre. *Philadelphia*
samo komercialno uspešna, dobiva tudi nagrade.
smeni sveta, le malo južneje in iz drugih logov, pa prihajajo kubansko-me-
spanske *Jagode in čokolada* - film o prijateljstvu med hetero in homoseksu-
tudi pobira nagrade (na Berlinalu posebno nagrado žirije - srebrnega
in je komercialno uspešen. Kot režiserja sta podpisana **Tomas Gutier-**
rez Alea in **Juan Carlos Ta-**
bie.

Če so kondomi premajhni

Medtem ko se pri nas ukvarjamo bolj ko ne še
vedno z neuporabo kondomov ali pa z njihovim
napačnim uporabljanjem, ko so njihove cene
dokaj visoke in ko v lekarnah niso na voljo lu-
brikanti (npr. KY gel, naprodaj le v sex shopih),
pa se v Veliki Britaniji pojavljajo drugačni pro-
blemi. Nedavna raziskava v London hospital cli-
nic ugotavlja, da so standardni britanski kondomi
morebiti premajhni vsaj za enega izmed pe-
tih Britancev.

Četrtnina moških v raziskavi je povedala, da ima
probleme pri natikanju kondomov, 19% pa je
izjavilo, da so jim kondomi pretesni. Očitno
je problem v širini, kajti kadar kondom ni
dovolj ši-
rok, ga
moški ne
more pra-
vilno odvi-
ti in lahko
pride do prehi-
trega izliva, lahko
se sname ali pa
poškoduje z nohti.

Alternativa versus oblast

Po nekajmesečnih razprtijah v zvezi z zavzetjem nekaterih stavb in prostorov na Metelkovi ulici, ko je po eni strani kar pokalo od navdušenja s strani alternativne, underground oziroma "drugačne" scene, in po drugi kar vrelo od konzervativnega razburjenja, so stvari zdaj - vsaj v kontekstu politkulture - že bolj utečene. Pa ne gre za kakršenkoli konsenz med sprtimi stranmi. Nasprotno: če prelistamo javna občila, ali pa naravnamo radijske in televizijske frekvence ob pravem času na pravo valovno dolžino, imamo občutek, da so stvari v zvezi z Metelkovo na moč zapletene. Mestnim oblastem se dobesedno gnusi razpravljati o dediščini Janševih predhodnikov z nekakšnimi stigmatiziranimi "izobčenci" družbe; in obratno, takozvanih izobčencev - ki pa niso razen v načinu življenja prav v ničemer drugačni od pasivne množice osredinjenih ljudi - niti ni tako malo, saj se je v alternativno navezo združilo okrog sedemdeset bolj ali manj homogenih skupin, gibanj, društev, ali pa kar "gangov", da bomo bolj domači. Edina napaka, ki so jo marginalci na Metelkovi skoraj zagrešili, je bilo nekakšno politično pobudništvo, združitev v US slogu "Unity is strength". Ljudje božji, pa kdo je še videl, da bi se v teh časih, ko je politična kultura Slovencev samo še poglavje v socioloških in politoloških učbenikih, nekakšni alternativci združevali v politično zvezo? Prav slednji so namreč kot nenehni družbeni označenci prvi uvideli, kam pes taco moli (najprej se bomo pogovarjali o možnostih, potem pa nas bodo preglasovali), in se nadaljnjih političnih kvorumov ne mislijo več udeleževati. Zakaj bi tudi se, ko pa pravzaprav trenutno stanje na Metelkovi ustreza vsem. Ja, prav ste prebrali - tudi gospoda Strgar in Vidmar imata na plečih mnogo resnejše probleme, kot pa nekakšno bitko z undergroundom. Da boste lažje razumeli, v čem je poanta, mi dovolite nanizati še nekaj dejstev.

Prvič. Ne glede na način prisvojitve prostorov na Metelkovi je potezo alternative treba pozdraviti. Marginalci niso nikoli imeli v nobeni družbi kakih posebnih pravic. Tiste nomenklaturne sicer že, vendar pa so v stvarnosti ostajali vselej odrinjeni na rob družbenega dogajanja. Na srečo je politični položaj v Sloveniji dopuščal možnost, da si naenkrat izbojujejo svoj prostor pod soncem, kar so s pridom izkoristili. Tako je postala naša podalpska deželica ena tistih srečnih dežel, kjer imajo tudi marginalci svoj prostor pod soncem. Mislim, da so tako srečni poleg nas samo še v Koebenhavnu, Amsterdamu, Berlinu in Londonu, kjer tako imenovani "squati" obstojijo že dlje časa.

Drugič. Država modro prikimava mestni vladi, hkrati pa dopušča nekatere vire denarja tudi marginalcem. Hvala ji za tistih nekaj šankov, možnost hrupnega koncerta in elektriko, ki jo brezplačno dostavlja. Zakaj tudi ne, ko pa je tako pod eno streho spravila vse (v njenih očeh) potencialne kandidate za morebitna kazniva dejanja. Punksi in skini ji naredijo manj škode, če dobijo svoj kos pogarčice oziroma prostor na Metelkovi, kjer lahko po mili volji preizkušajo svojo energijo, druge mestne četrti pa na ta račun pustijo pri miru. Nekakšen neformalni nadzor nad Metelkovo, bi temu rekli, v katerega so prostovoljno vstopili tudi drugi stigmatizirani državljani, pač za ceno koščka svobodice v mestu, ki niti youth hostela ne premore. Obenem pa se lahko država tolče po prsih, češ, kako visoko civilizirana država da je. Verjeli ali ne, tudi squat je eden od kazalcev stopnje civiliziranosti neke države.

In tretjič. Mestna oblast se sicer peni in repenči, vendar ravna premišljeno, ko ostaja pri status quo položaju. Na ta način lahko še naprej greši na drugih koncih, pri tem pa medijsko udriha po zaenkrat zadovoljnih marginalcih, ki so se udomačili in končno začeli pozitivno funkcionirati v novem domu na Metelkovi. In tako je tudi prav, polemike gor ali dol.

Pa prihodnost? Približno podobna kot je sedanjost. Metelkove se bodo navadili tako alternativci, ki poštene underground scene že dolgo niso imeli, postala pa bo dom nekaterim marginalcem, pa tudi tistim, ki imajo radi drugačnost, odklopljenost, če hočete. Le na funkcionalnost nekaterih prostorov bo treba bolj misliti, in - to leti predvsem na Lovce - opustiti misli o nekakšnem samozadostnem elitizmu. Mestni veljaki pa se bodo potem, ko bodo sestopili ali pa strmoglavili z ljubljanskega piedestala, hodili na Metelkovo učit strpnosti in tolerance. Te je namreč med tako imenovanimi alternativnimi skupinami presneto več, kot pa v poslanskih klopeh. Edini kiks: izgleda, da bo prostor za mladinski hotel kljub vsem pobožnim željam potrebno poiskati drugje.

Tomaž Simon

Slovenska estetika

Fotografa **Barbara Jakše** in **Stane Jeršič** sta razstavljala svoje subtilno erotične fotografije v Amsterdamu, objavila pa jih je tudi kvalitetna kulturna gay revija *Homologie*. Čestitamo.

Statistika

Podatki iz ZDA o aidsu; pripravili so jih Centres for Disease Control and Prevention.

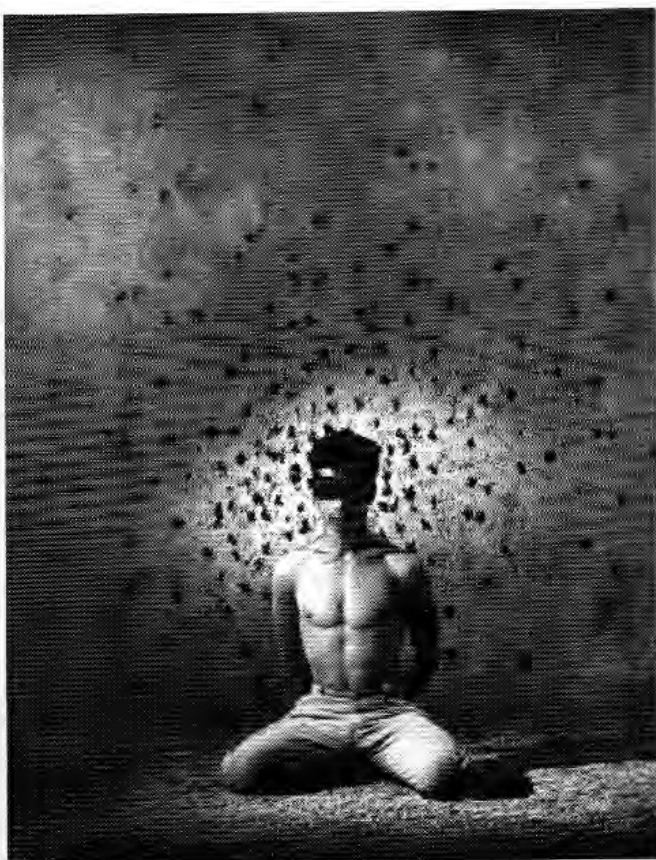
Leta 1992 je bil aids:

- drugi vzrok smrti mladih Američanov v starosti med 25 in 44 letom,
- vodilni vzrok smrti mladih ameriških moških vseh ras
- vodilni vzrok smrti mladih črncev
- vodilni vzrok smrti mladih Latinoameričanov
- drugi vzrok smrti mladih belcev
- četrty vzrok smrti mladih žensk vseh ras
- drugi vzrok smrti mladih črnk
- tretji vzrok smrti mladih latinoameriških žensk.

Konkretnije

Lansko leto je pisateljske vrste zapustil **David Rees**, vsaj njegov roman *The Milkman's on His Way* vam gotovo ni neznan. Radikalno neodvisni duh, režiser **Stuart Marshall** (njegov film *Desire* smo videli na Dnevih filma 91), in baletni plesalec ter režiser razgibanega filma *Dirty Dancing* **Emile Ardolino** (nazadnje smo se smejali njegovi komediji *Nune pojejo*) pa sta zapustila filmski svet. "Prva" letošnja "žrtev" aidsa je postal francoski pisatelj **Yves Navarre**, ki si je bolezen skrajšal sam. Je avtor številnih dram in kar preko 30 romanov - za roman *Le jardin d'acclimatation* je 1980 prejel nagrado Goncourt. Le nekaj dni kasneje je umrl **Randy Shilts**, ameriški novinar in avtor monumentalnega romana o aidsu *And the Band Played On*, ki je bil lani prenešen na film. "Naravneje" (rak) je umrl igravec **Vittorio Mezzogiorno**, nepozaben v vlogi Jeana v francoskem filmu *Ranjeni moški* (*L'Homme blessé*), ki ga je leta 83 režiral **Patrice Chereau** (Dnevi filma 80).

Pierre et Gilles

sta francoska umetnika in gotovo ste že naleteli na kako njuno delo. Pierre je fotograf, Gilles slikar. Srečala sta se leta 1976 in sedaj poteka že osemnajsto leto njunega skupnega ustvarjanja in življenja. Za njune stvaritve, večinoma portrete, je značilna nekakšna mešanica Hollywooda petdesetih, pop arta šestdesetih, enostavnosti Disneya, katoliške ikonografije in homoerotičnosti Orienta. Obilo cvetja, oblakov, nekakšna načičkanost so nemalokrat na meji kiča, pač odvisno od našega pogleda. Modele velikokrat zajemata iz mode, filma in glasbe, med znanimi je prav gotovo treba omeniti Paiomó Picasso, Jean-Paul Gaultiera, Marc Almonda in Boy Georgea. Njuna novejša dela, ki jih žal povzemamo le v črno-beli tehniki, so morda manj všečna in prinašajo dokaj motečo, nevarno lepoto: Londonski fant, Obsojeni, Rožnati trikotnik, Oliver.

Alenka Pinterič:

prva domača gay ikona

Bila pred kratkim gostja **Ota Pestnerja**, ki je bil gost **Miše Molk** v *Mož kraž*, se mi je utnilo: Alenka Pinterič je končno postala prava **Ampak** samo s pojavo, samo dokler ni odprla ust in spregovorila. In potem sem se ozavedel, da zanjo še vedno veljajo besede, ki jih je že davno sama izrekla: "Jaz sploh nisem lepa, sem pa tip. Frajer in res, pri(a)va dama slovenske popevke nikoli ni bila, vseskozi se je nekako na obrobju. Bila je prva, če ne celo edina pevka beatniške rocke pri nas (*Fant s kitaro in dolgimi lasmi*), poskrbela je za tujo (*Hard Lover from Liverpool*) in domačo komercialo (*Krašovc*), sem prispevala kakšen zimzelenček (*Sto majhnih nežnosti*), potem je s poslušalci uživala v jazzu (*Greyhound*), danes pa se posveča sem songom, šansonom (*Kolodvorska rastavracija*). Skratka, je staloben steber slovenske estradne scene, kar je dokazala tudi na jubilejskem nastopu v *Roza disku*, kateremu je sledil najin pogovor.

estradna umetnica, Alenka, kaj pri nas to sploh pomeni?

...dosti. In vse to, kar si navedel, o dami gor al' dol, to meni zveni pomisljivo. Dvomljivo! Al' si človek al' nisi človek. In kot vidim iz tvoje zabeleženega vprašanja, si me nekje določil za človeka. To gibanje po tebi veš kaj, vsi genialci se sprehajamo magari čez rob. A je v redu pogovor? Jel Pika!

sploh nisem zadovoljen...

...es vedeti, kaj pomeni biti na estradi. Veš kaj, če si me vprašal kot ljubiteljsko osebnost, ti bom rekla, da takrat, ko sem se jaz pojavila in to krepkimi leti, pred desetletji, pred petindvajsetimi leti naprimer, ker me štejem, ker kot ženska ne morem slaviti raznih jubilejev...

gledam, a ne vidiš? Zakaj ne kot ženska?

...ne. Zdaj pred kratkim je imel jubilej **Lado Leskovar**, ki je priden ampak malo manj talentiran in je bilo vse super in krasno. Vendar teta taba ne morem reči, no, zdaj bom pa slavila, ker se mi zdi brez slavnosti ene poraze. Sicer je pa na estradi lahko tudi lepo, ker je vse čisto ljubiteljsvo. In za takrat, ko sem jaz začela, ti moram reči, da je bila res prava revolucija. Samo to je tako kratkega daha, ker nam manjkajo zmanjka časa. Slovenčki smo mravljičice, ampak jaz sem črncica. Res nisem bila kakšna prva ali kakršnakoli dama, bila pa sem s svojim špicom in tip. Dame pa si ponavadi predstavljajo tako, da so malo fine, da ne rečem pičke materine, ali kaj podobnega. Je pa estrada še vedno zelo amaterska, s tem, da je danes za določenimi ljudmi še vedno prava, kar je edino pravilno. Ko sem jaz začela, to še zdaleč ni bil pa tudi še dandanes sem sama, sama proti vetru, sama proti mafiji, ki me drži gor samo nekakšno tipovstvo, ne bom rekla kvaliteta. No, upam, da sem ti dala obširen odgovor in res se nimam za nobeno damo, ker sem itak profesor, doktor znanosti za vse dame.

Kdaj se mi zgodi, da me svet okoli mene dopolnjuje. Ko sem danes v hotelu pripravila vprašanja za najin pogovor, sem z radia dobila tvoj komad: "Objemi me, poljubi me! Nikar ne glej, kot da ti zame ni mar..." In sem kar obupal, pa še v melanholijo sem zapadel. Kaj mi sem se tvojih začetkov in kar priznava, leta so že minila od

...gromno let. Čuj, jaz sem imela šestnajst let, decidirano poudarjam, ko sem začela peti. In ponosna sem na to, da sem jaz še vedno jaz. Takrat, na začetku, mi je enkrat rekel **Jure Robežnik**, naš slavni komponist in skladatelj, da je najlažje biti debitant, težko pa je obdržati sceno v rokah. In sem krepko skusila, ker je sploh nisem obdržala v rokah, ampak sem se igrala z njo kot s peskom, ki ti spolzi med prsti. Nekaj pa se je vedno držalo, kar ma je skozi valove pributalo nazaj, na obalo te naše estrade. Saj, nikoli si nisem blazno želela biti nekakšna izstopajoča estradna umetnica, ampak silom prilik sem se vedno znova pojavljala. Tako da nisem, če izračunaš, da sem zdaj stara petinštirideset let, madona, petindvajset let bo, a si videl!? Boš bombon? Ni droga!

Danes sem tako malo nervozen.

...devica, ne? To so natančni ljudje, jaz sem pa lev. In čeprav sem na estradi, rakasti lev se temu reče, sem dokaj podvržena temu znamenju. Na kraljevskemu znamenju sem se v življenju vseskozi podrejela in to me je spravljala z blaznimi borbami. To niso borbe, da moram biti danes tukaj, ampak moram biti prisotna. Ne, jaz se vrnem, ko je meni do vrnitve. In takrat sem uspešno.

Spominjam se tudi nekakšnega odpora ljubljanske publike do pevke iz štajerske prestolnice, ki pa ga nisem nikoli razumel. Ali pa so bili tisti življenj nemara samo izraz odobravanja?

Veš kaj, zdaj ko lahko gledam nazaj, bi se s teboj strinjala. Ampak to, kar sem počela, je bilo res nekaj zelo zelo novega za našo tedanjo mladino, katere del sem bila seveda tudi sama. Bila sem oponent, ljudi sem vedno hotela šokirati. Če nič drugega, sem se na odru grdo držala. Pa tudi moj glas, ki meni osebno ni preveč všeč - glas ja, ampak petje ne - in prav petje je lahko koga zares iritiralo. Zgodovinsko vprašanje pa je odnos med Štajersko in Ljubljano, nekakšnim namišljenim središčem Slovenije, ki je bil takrat tak, da se je moralo nasprotovati.

Moralo?

Izgleda. Veš, takrat je bilo: a Štaajerc si? - ker so bili Ljubljančani prestrašeni od tega, da jim govorimo močvirniki, čeprav jaz v življenju nisem tega, razen zdaj, ko sem to pač morala izgovoriti, po prepričanju nikoli izrekla. Za mene smo Slovenci tako majčkani, da smo vsi ena sama ulica.

Ampak v bistvu pa sploh nisi Štajerka, rojena si na Jesenicah.

Pomota! Mama me je po nekem njenem prvinskem nagonu pritekla roditi v Maribor. Moj oče je iz Bohinjske Bele, takrat je učil na Jesenicah in mama me je že čez dva dni prinesla v punkeljčku nazaj na Jesenice. Tudi če je mesto rojstva tako pomembno, so se mi Jesenice priljubile in prikupile in predvsem ljubim Gorenjsko, ki je najlepši kos zemlje na svetu. Tu ni kaj in jaz sem Gorenjka s štajersko obogatitvijo. Štajerci pa smo široki, bogati in pivci smo.

Kljub tem začetnim "težavam" s publiko, ki so šle mimo in preko tebe, si vztrajala in splačalo se je. Kateri veter piha v tvoja jadra? Ali se mi samo zdi ali si zares lahko vedno počela stvari, ki so ti bile v zadovoljstvo, užitek in so te gnale naprej?

To je redke privilegije izjemno redkih osebnosti, ki pa se ga sama dolgo nisem zavedala. Ni nujno, da se strinjaš z mano, ampak jaz natančno vem, da sem posebna oseba, osebnost, ki se ji je vse to toleriralo. Če bi to počela kakšna druga ženska, bi šlo čez kot mleko, ki prekipi. In jaz sem vse to tudi sama sebi tolerirala. Čuj, govoriš namreč z genialko.

Saj res, česa vse nisi počela v vseh teh letih in zdaj si pevka. Mislim, tista prava, tazaresna pevka. Alenka in opera sta se mi še včeraj zdela dva povsem nasprotujoča si pojma, danes sta resničnost. No, ne morem reči, da si operna, si pa operetna pevka...

Ne, musicalska.

Musicalska pevka? Je to dober izraz?

Ne, ni dober. Tudi operetna pevka ni dober izraz, kajti sem več kot to. Pri svojem delu moram združevati vlogo igralkice in pevke in mislim, brez vsakršne skromnosti, da je to večja umetnost kot biti samo operna pevka ali samo dramska igralka. Temu je dal dober izraz neki Bolgar, kajti mariborska *Opera* je zbirališče pisanih oseb in osebnosti iz raznih dežel, ki me je označil za kaskadno pevko (kaskade so slapovi), ki se mora izražati tako s petjem kot z govorno besedo. In še nekaj je: čeprav se estrada vedno pomanjševalno sliši, to ni res. Neka moja kolegica, **Zorica Finguš**, je bila na naši estradi nikakršna pevka, niti out kategorije. Z voljo in tudi talentom pa je naredila ogromno in danes poje Gildo v *Rigolettu*. Vidiš, lažje je biti operna pevka kot dobra zabavna oziroma estradna pevka. Res! Ne verjameš mi čisto, vidim ti na obrazu, ampak tako je.

Ne, da ti ne verjamem, težko razumem.

Ja, saj jaz tudi. Šla sem najprej v zbor, nisem šla takoj med nikakršne soliste, potem pa v šolo solo petja k sloviti vedeti **Ondini Otta Klasičevič**. Dejala je, da je neverjetno, kakšen glasovni obseg in volumen imam, ni me pa mogla prepričati, da postanem nekakšna *Madame Butterfly*. Pravi ljudje smo nekje zabeleženi in jaz sem pevka zabavne glasbe. Tako sem se opredelila. A boš cigareto? Dajva si eno prižgat!

Zdaj si torej teaterski človek in na zadnjem Borštnikovem srečanju si bila prav gotovo največja zvezda. Zasenčila si celo Tomaža Pandurja, ki je zavnil nagrado, a je kljub temu sedel med nagrajence. Je pač igral. Ti nisi, zato pa si toliko bolj ogrela dlani poslušalcev, predvsem s svojo

lastno, nekolikanj zajedljivo in zbadljivo na svoj račun, povsem osebno izpovedno pesmijo O, joj, težko je bit skromen.

To si zelo dobro zajel. Ko sem ta tekst pisala, sem mislila čisto resno, ko sem ga prvič zapela, pa so se ljudje pričeli valjati od smeha. Pomislila sem, to je dober štos, jaz mislim resno, oni se pa smejiijo, zato sem pesem kasneje obogatila še z raznimi aktualnimi dodatki. Poslušaj, meni je šlo na tem *Borštnikovem srečanju* zelo za nohte, ker sem, prosim lepo, nastopala za denar, ker sem leta in leta pela **Olgi Jančar** za njene ne preveč lepe oči. Letos pojem samo še za denar, sem rekla, ker sem v stiski. Strinjala se je in ker me je priporočil režiser **Paolo Magelli**, sem tudi dobila zelo dober denar, kar je rariteta na naši sceni. Ne bom ti povedala koliko, ampak ene tri moje oktoberske plačice, ki pa so sedemindvajset tisoč sedemsto. Ja, ja, to je pogrom, veš. Z ansamblom **Kramer**, s katerim sem izvedla dva songa, je bilo dobro, ni pa še bilo tisto pravo. Potem sem se pa pred mikrofona vsedla s kitaro in s to pesmijo, ki sem jo itak mislila ven vreči, da ne bi program predolgo trajal, in ta me je rešila. Nisem bila mišljena kot zvezda, ampak kot otvoritev, kot kulisenšiber, ki raztegne zaveso in se ga ne sme videti preveč, na koncu pa sem zares izpadla kot glavna zvezda. Zakaj? Zopet zato, ker sem osebnost. Hočeš ali nočeš, imam jo!

Zakaj si morala publiki na koncu povedati, da ti ploskajo zato, ker govoriš točno to, kar oni mislijo?

Seveda. Poslušaj, rabiš enega trotla, da ti pove natančno to. Recimo, da mi ti rečeš, Alenka, ti si butec. Zdaj, če zmoreš to korajžo, jaz kot takšna, ti bom hvaležna. Jaz to cenim in ljudje so to cenili, ker masa ljudi vedno ceni, če nekaj iskreno misliš. To ni zvezdnitvo. Zvezdnitvo je v bistvu glamour in sprenevedanje. Tako sem na koncu prišla do imenovalca, ki ga najbolj ljubim: bodi iskren in bodi ti. Kot mi je moja mati nekoč govorila: kakršnakoli, magari zanič, ampak bodi nepotvorjena ti. Tako je in amen!

S tem songom si poimenovala tudi nocojšnji koncert, recital...

Temu bi jaz rekla dogajanje, bil je pravi happening.

...happening v Roza disku... in navdušila. Mi bomo še nekaj časa komentirali tvoj nastop, ti pa imaš samo zdajle svojih pet minut, da komentiraš tokratno publiko.

Zadnje čase sem tempirana na uspehe, ampak kaj takšnega pa res nisem pričakovala. In povedala ti bom zakaj: ker niti eni niti drugi zvrsti pričanja nisem nevarna. Jaz sem živalim, otrokom, starčkom in rožnatim ljudem zelo prikupna oseba. Kaj naj torej rečem, to je the best publika in vedela sem, da bo nastop uspel.

Darja Švajger, tvoja kolegica po glasu, si je vzela čas za razmislek, nato pa vendarle sklenila, da nastop v Roza disku ne bi dobro del njeni reputaciji. Ti si nisi vzela časa za tozadevni premislek?

Veš kaj, jaz bi Darjo Švajger izvzela, ker jo cenim. Ona je zvonček in sonček, ki pa je, to bo čas pokazal, precej kratkega daha. Sicer se mi pa to vprašanje zdi smešno. Hudo bi bilo, če bi dajala podporo kakšnim težkim morilcem, potem bi si že morala vzeti čas za premislek, ampak vi ste ljudje, bom rekla, mi smo ljudje, izredno občutljivi, subtilni, prekrasni in najboljši ljudje. Ljudje, sem rekla, pazi, ljudje. Vse ostalo je rahlo sprenevedanje.

Si kot pevka že kdaj nastopila pred takšno "specifično" publiko, si si kot ženska že kdaj "ogledala", kako takšen klub izgleda od znotraj?

Pela že, seveda, saj je bil moj ves svet. Iz osebnega interesa pa vanj nisem zašla, čeprav sem v življenju plula skozi razne vode. Pred leti sem imela prijateljico, ne prijateljico, znanko, ki je bila vame blazno zaljubljena. Žal pa mi je prav ta zasrala vse ostale ženske, če ne bi mogoče... V vsakem človeku se skriva več kot to, za kar smo mi določeni.

Je kar nekaj, predvsem ameriških, lezbičnih pevk, ki se iz strahu pred govoricami in obrekovanji celo poročijo. Govorice pa nezadržno krožijo tudi pri nas in ti, Alenka, sploh nisi poročena.

O, bila sem poročena, ampak ne zaradi tega. Neki tip se je hotel z mano poročiti po vsej sili, bil pa je totalen gay. Ne morem reči, da je bil rožnat, ker se je skrival, jaz pa tega ne maram. Povej, kaj si, kdo si, in pogledala si bova v oči. Malo se mi je že zdel čuden, drugačen od tistih pet tisoč

petsto petinosemdesetih ostalih, in zalotila sem ga z ljubimcem. Pa kaj ti nor, sem rekla, hodiš domov k staršem in prosiš za mojo roko, kar mi seveda zelo imponiralo. Njegov odgovor je bil, zato, ker si ti edini pravi tip, ki boš razumela. Samo meni to takrat ni bilo preveč všeč, vendar ga zato nisem zasovražila. Nasprotno, imam veliko razumevanje. Poroka je bila posledica izgube tega lepote. Ko sem srečala nekega kockastega tipa kockastega v glavi in kretnjah, sem ga kar naravnost vprašala, če bi se poročil z mano. In je pristal. To je bil popoln dizaster, razočaranje in pogrom. Bil je popoln idiot, jaz pa še večji, ker sem ga sploh vprašala. Poroka je bila seveda prava katastrofa, velika pomota, bom rekla v milejši obliki. Ne morem kar tako z enim tipom, ki izgleda krasno, je pa butec. Zato sem to prekinila. Da pa nisem poročena, je vzrok v tem, da sem zelo ponosna na to, da lahko živim v neslutnem luksuzu, pod narekovajem biti sama. Ampaka čisto sama.

Ker nastopaš javno, je do neke mere javno tudi tvoje privatno življenje. Do kje me pravzaprav lahko spustiš v svoji radovednosti? Do kuhinje, dnevne sobe morda, do spalnice prav gotovo ne? Lahko rečeš tudi, moje ljubezensko in seksualno življenje je moj biznis, ki se nikogar ne tiča, lahko pa poveš tudi kaj več.

Glede tega nimam nobenih zadržkov. Predvsem te lahko spustim do spalnice, ki je zelo prazna in osamljena, kuhinja in dnevna soba pa sta blazno navlečeni. Jaz sem predvsem bohem, da ne rečem umetnica. Ko pridem iz službe domov, grem najprej slikat, bom pa zanemarila vse ostalo. Spalnica je torej prazno področje, tam sem samozadovoljna in samozadostna. Samo da ne boš zdaj rekel, da sem onanistka (smeheh)...

Ampak v dvoje je lepše, pravijo.

Od tistega nesrečnega primera sem imela še veliko ljubezni in to z moškimi, na žalost...

Zakaj na žalost?

Na žalost zato, ker me gledaš tako zapeljivo (smeheh)... Meni je žal, ker se mi je žal potrofilo tako, da sem lahko moški, lahko sem ženska, ampak vedno sem elementarna. Ni sredine! Poglej, jaz se zdaj že dve leti nisem zaljubila v nobenega moškega, zredila sem se in se zapustila. Pa kaj naj ti govorim, povsod je enako... Sicer čutim naklonjenost tudi do žensk, ampak to je nekakšna poklicna deformacija in samoljubje; publiko seveda skušam šarmirati ne glede na spol. Ljubim pa svojo sestro, do nje sem odpuščanja polna. Jaz sem tip, ne za ženske ne za moške, živeti moram čisto sama. A je to lahko dojemljivo? Takšna usoda mi je namenjena, da moram biti res volk samotar.

Ki povabi srečo, da je včasih njegov gost.

Veš kaj, tako sem nesrečna, da moram biti na momente srečna. Ker če si zadovoljen, potem nisi nič, kvečjemu ena sama sivina. Dosti sem pretrepela, četudi delujem mogoče površinsko, in skoraj bi lahko rekla, da sem srečen človek. Srečna sem, da trpim. Zato pa ne jokam in se ne mečem ob tla, vedno se najde kakšen nov izhod. Po slovensko bi si edino lahko prerezala žile, obesiti se ne morem, ker sem pretežka ("obešenjaška" smeheh), ampak vedno nekaj najdeš in meni je dovolj to, da nisem niti ranjena niti prenabita oziroma nimam preveč impulzov. Imam pa psa - da ne boš zdaj mislil, da sem sodomist (smeheh) - in Hektor mi je vodilo v vsem. On obteče cučke, ki mu niso všeč, in jaz obtečem ljudi, ki mi niso všeč. In zato tudi pričakujem od ljudi, naj gredo mimo mene, če jim nisem všeč. Naj me ne pogledajo. Zakaj bi se butali med seboj, saj če se štekamo, razumemo, se imamo lahko samo še radi. Boš kozarec vina? Na zdravje!

Najlepša hvala. Za pogovor in naravno poživilo... Pa ti, Alenka, se bodeš kdaj umirila, "udružnila"? Te ni nikoli omamila želja po materinstvu?

Pa še kako! V času, ko sem si to želela, moj tedanji zaročenec ni bil za to, kasneje pa jaz nisem imela časa. Če bi pa zdaj rodila, z božjo pomočjo, bi lahko rodila le svojega lastnega vnuka. Sicer pa vse naboje praznim skozi glasbo. Poročena sem s poklicem.

Nasvidenje torej, ko bo zaigral "Goslač na strehi".

Gusti G.
foto: Jasna Klančičar

Tomaž Domicelj:

Raje večnamenske kot dvoumne pesmi

Član slovenski estradni umetnik Stojan Auer je pred časom za revljo Stop izjavil, da so homoseksualci duševni bolniki. Podobno izjavo je pred leti dal zdaj že pokojni Ivan Kramberger. Kako bi nas označil ti in kaj praviš na njuni izjavi?

»Sem kaj izjavljajo provincialni povzpeneži, nisem nikoli razmišljal in tudi zdaj ne mislim. Homoseksualci so pač drugače spolno usmerjeni ljudje kot večina nas, ki imamo raje razprošeni spol. Odenkov je na stotine in med njimi se najdejo tudi duševni bolniki. **Ali pa bi rekel, da si vsekoli dajal vtis, kot da si nekoliko homofobičen. Tvoji številni oboževalci namreč včasih na to namigujejo.**

»Ker od tega, da bi bil homofobičen - da bi se bil ogroženega, ali da bi celo zagovarjal prepovedanje spolno drugače usmerjenih. Pač pa me bleda militantnost nekaterih homoseksualcev in nekakšno "sindikaliziranje" le-teh. To me spominja na politične čase (konec štiridesetih in začetek devetdesetih let) v slogu: "Če nisi z nami, si proti nam!" Zadeve lahko namreč pelješ tako daleč, da homoseksualci začnejo ogrožati ostale ljudi s "heteroseksisti". Sam si mislim, da imam številna štose. Z njimi sem se spopadel, od Tita do snažilke. Tako delam še danes in ne vem, zakaj naj bi bili homoseksualci ogroženi.

Kako estradnimi umetniki je kar nekaj gayev. Kaj ti je odnos do njih normalno profesionalen -

ali kako drugačen? Domnevam, da se jih ne izogibaš all celo ignoriraš.

»Če govoriva o estradni sceni pri nas, me še nikoli ni motilo, če je kdo pička. Pač pa me motijo pizde. Zato se bolje razumem z **Aleksandrom Mežkom, Nacetom Junkarjem in Mišom Zaletelom** kot - na primer - z **Andrejem Šiferjem**. Kar pa zadeva Anglijo - tam sploh ne bi mogel delati, če bi se hotel gayem izogibati; med njimi imam nekaj dobrih prijateljev.

Prepsnil si pesem Lolo, skupine The Kinks. Zdaj Lolo v slovensčini izvajajo Chateau. Ali je bila zamisel za prepev njihova ali tvoja?

»Zamisel je bila povsem njihova. Meni pa je bila ta pesem vedno všeč - s tem, da velenjski **Chateau** niso imeli pojma o vsebini. Ko sem jim jo razložil, so bili pravzaprav še bolj navdušeni, da bi jo dejansko posneli. No, in so jo. In postala je znova velikanska uspešnica.

Na radlu Slovenija so predvajanje te pesmi prepovedali. Kaj misliš o prepovedi predvajanja slovenske Lole, če na istem radiu še vedno brez zadržkov predvajajo originalno izvedbo, za 8. marec pa še prav posebej?

»Ljudje, ki prepovedujejo razne pesmi, so pravzaprav manj krivi kot tisti, ki jih določijo za vlogo "cenzorjev". Člani komisij so krivi le v toliko, ker sami ne ugotovijo, da niso sposobni za opravljanje svoje naloge. Na primer: saj ne vrtijo samo Lole in izvirniku. Vrtijo tudi Princea in njegovo *Sexy Motherfucker* v neobtesani verziji,

Bil je tako prikupno zmeden (Tomaž Domicelj, 1993)

Ba, ba, ba, ba, ba, ba, ba, ba, ba, ba.
Ba, ba.
Ba, ba, ba, ba, ba, ba, ba...
Spoznala sva se
neko noč nekje na vlaku.
Povedal mi je,
da zapustilo ga je dekle.
A jaz sem se mu
lahko samo nasmehal,
ker takoj sem opazil,
kakšen bil je ta fant.

Bil je tako prikupno zmeden,
da sem zato vzljubil ga.
Bil je tako prikupno zmeden,
da sem zato vzljubil ga.

Prihajal je vedno
kako uro prepozno.
In ponavadi
izgubil ves je denar.
Jaz pa sem ga
včasih malo potolažil.
Saj pravi čas sem spoznal,
kakšen bil je ta fant.

Bil je tako...

A zadnje čase
se nič več ne oglasi.
Mogoče si našel
je zopet kakšno deklo.
A jaz ga na bom
nikoli več pogrešal,
saj ves čas sem vedel,
kakšen bil je ta fant.

Bil je tako...

Ba, ba, ha, ba...

pa na desetine psovatorskih rapperjev in tako naprej... kot da ne bi pri nas nihče razumel angleško oziroma ameriško. Meni pa so prepovedali ali dali na hladno kar par pesmi, nazadnja tudi *Anamarijo*. Pa ni govorila o transvestitu, temveč o čisto navadnem obmorskem najstniškem fuku in ljubezni.

Ali se zavedaš, da je Bil je tako prikupno zmeden ena tvojih - da ne rečem najboljših - najpopularnejših pesmi, ki jo je pred mnogimi leti odlično odpela Irena Kohont? Zdaj pa je ta pesem v tvoji izvedbi postala dvomljivo dvoumna. Namenoma provociraš?

»Včasih. Tokrat pa ni bilo tako. Čeprav zelo rad pišem večnamenske (ta izraz mi je bolj všeč kot - dvoumne) pesmi, je bilo pri *Bil je tako prikupno zmeden* drugače. Ko sem se odločil, da bom to pesem sam posnel, nisem in nisem uspel refrena predelati. Zato sem ga pač obdržal in primerno predelal kitice. Vsakdo pa zdaj lahko pesem razume po svoje. Če si gay, misliš, da gre za ljubezen ali kratko romanco med moškima, če pa nisi, pač veš, da gre za simpatijo, mogoče celo za pokroviteljstvo, za kratko prijateljstvo med znančema - moškima, za katera sploh ni rečeno, da si ga /ju/ kam vtikata...

gusti g.

Vsi ti ugrizi...

Vampir nikakor ni izključno moškega spola. In nikakor ni vedno (samo) heteroseksualen - ne nasedajte Coppoli!

Še preden je **Bram Stoker** napisal *Drakulo*, delo, ki je postalo dokončna verzija sodobnega mita o vampirjih, se je vampir pogosto pojavljal v obliki ženske in - lezbijke. V *Carmilli* (1872), klasični vampirski zgodbi angleškega avtorja **Sheridan Le Fanuja**, je vampir ženska, ki napada ženske. Lezbična strast vampirja je torej že v začetku to pošast zaznamovala kot perverzno in nenaravno. V sodobnem času lezbijke razvijajo provokativno podobo vampirke in prepoznajo njeno moč. Lezbična vampirka je oživela v filmih, kot so *Vampire Lovers* (Vampirke ljubice, 1970), *Because the Dawn* (Zaradi zore, 1988) in pa v zdaj že lezbični vampirski klasiki *The Hunger* (Lakota po krvi, 1984), z odličnima **Catherine Deneuve** in **Susan Sarandon**. Lezbična vampirka se vrača tudi v literaturo, tako jo najdemo v *Gilda Stories* (Zgodbe o Gildi, 1991), ameriške avtorice **Jewelle Gomez**, ki je ustvarila lik črne lezbične vampirke. Iz česa pravzaprav izhaja zanimanje lezbijk (in gay skupnosti) za mit o vampirjih? **Judith Halberstein**, kolumnistka pri ameriški lezbični reviji *On Our Backs* meni, da vampir predstavlja obliko seksualnosti, ki ni uporabna v heterosek-

sualnem spolnem odnosu. Vampirjeva seksualnost se na nek način kaže kot istospolna želja, saj njegov ugriz žrtev pogosto spremeni v vampirja, torej njemu enakega. Po tej mitologiji "si tisto, kar ješ, in vampirji, ki jedo skupaj, tudi skupaj fukajo." V Zgodbah o Gildi vampirke dobesedno ustvarjajo svoje družine, tako da se povezujejo "po krvi" in seveda po erotični privlačnosti. Homoseksualci in vampirji ter homoseksualni vampirji so sorodne skupine, saj so za večinsko populacijo njihove spolne navade izrojene in parazitske. Oboji prakticirajo spolne prakse, ki jih heteroseksisti vidijo kot tvegane in zelo nevarne. Oboji si v svojih telesih delajo posebne luknje (pri homoseksualcih uhani, piercing) in se med seboj spoznajo na cesti, čeprav za druge niso vedno prepoznavni. In oboji - glede na mite - živimo ponoči in se skrivamo podnevi, "bojimo" se križa in drugih verskih ornamentov... (No, razlikujemo se pa v tem, da ima večina homoseksualcev prav rada česen.)

Bistvo vampirjeve monstruoznosti je pravzaprav njegova seksualnost in prav zaradi te jasne, čiste identifikacije med grozo in perverznostjo je vampir postal mitski simbol alternativne seksualnosti. Toda...

Mnogo fanov vampirizma je z nestrpnostjo pričakovalo ekstravaganten film **Francisa Forda Coppole** po knjigi *Drakula Brama Stokerja*. Coppolov *Drakula* pa je marsikomu prinesel razočaranje. Kljub vizuelnemu tripu, čudovitemu spreminjanju vampirja v neskončne podobe, ki jih lahko prevzame, in odlični igralski zasedbi, je film za vampirske fanatike udarec v prazno. Heteroseksistična roka je odpadniško seksualnost spremenila v patološko sentimentalno romanco; od sladke groze, ki je značilnost vampirizma, pa ni ostalo prav nič. Škoda!

V noveli je *Drakula* očitno poliseksualen - želi si moških, žensk in otrok ter zavrača vse konvencionalne oblike spolnosti: spolni odnos nikakor ni njegov cilj. *Drakulova* spolnost je primarno oralna; grize, liže, sesa, požira in poljublja. Njegova želja pomeni tudi sprevrženost materinstva, kajti vampir si s svojo žrtvijo izmenjuje kri v nekakšni parodiji na dojenje. Še več. V knjigi o *Drakuli* je kri metafora za druge telesne tekočine, kot sta na primer mleko in sperma. Ker je kri primarna vampirjeva želja, ni smiselno, da se ga uokvirja v kakršenkoli izključno hetero ali homoseksualni model. Ta pošast hoče tekočino, ne meso; hoče določeno kos vratu, ne pa genitalij in, kar je najpomembnejše, to pošast vodi strast, strast do krvi, ne pa želja po romantični ljubezni...

Coppola je filmsko pripoved uokviril z izmišljeni zgodbo o grofu *Drakuli* kot častnemu vojaku, izgubi svojo mlado ženo. Grof potuje skozi Gildino in prostor, da bi se ponovno združil s svojo ljubico, in se spopade s vampirji, ki ga želijo ubiti. Vendar, v telesu druge ženske. **Bram Stoker** izhajal iz zgodovinskega lika *Vlada*, zlobnega morbidnega romunskega vladarja, ki je sov-

žnike kaznoval z nabadanjem na kole. Ne romantični *Vlad*, ne *Stokerjev Drakula* nista povezana s konkretno ljubeznijo.

No, seveda, Coppola je ustvaril svojo verzijo, ki kaže, kako *Hollywood* popularizira (in poceni) alternativne pripovedi in jih spremeni v obrabljene oblike heteroseksualne ljubezni. In romanca v Coppolovi verziji izpusti prav to, zaradi česar je legenda tako grozljiva in vampir tako pošasten - njegovo alternativno spolnost. Da bi bil vampir občinstvu simpatičen, ga je Coppola želel narediti človeškega. Kot ekscentričen aristokrat v Londonu *Drakula* ne zna več biti vampir, ni več pošasten; postane človeški, še bolj podoben nekakšni zblojeni odštekanemu niški duši. Humanost pa se v tem filmu trdno identificira s predstavami o romantični heteroseksualni ljubezni.

Pa se povrnimo k legendi. Vampirizem si lahko razlagamo tudi kot vrsto bolezni - in zares, kot je bila *Stokerjeva* novela prvič objavljena leta 1890, je bila v Londonu epidemija sifilisa. V kateri so *Drakulo* brali kot metaforo strahu spolno prenosljivimi boleznimi. Podoba telesa in duševno propadajoče *Lucy*, ki jo je oživil *Drakula*, se povezuje z nenadnim hitrim starijem protagonistom, ki ga je zaigral **David Bowie** v *Lakoti po krvi*. Povezava med krvjo in strastjo vampirski folklori nas asociira tudi na aids.

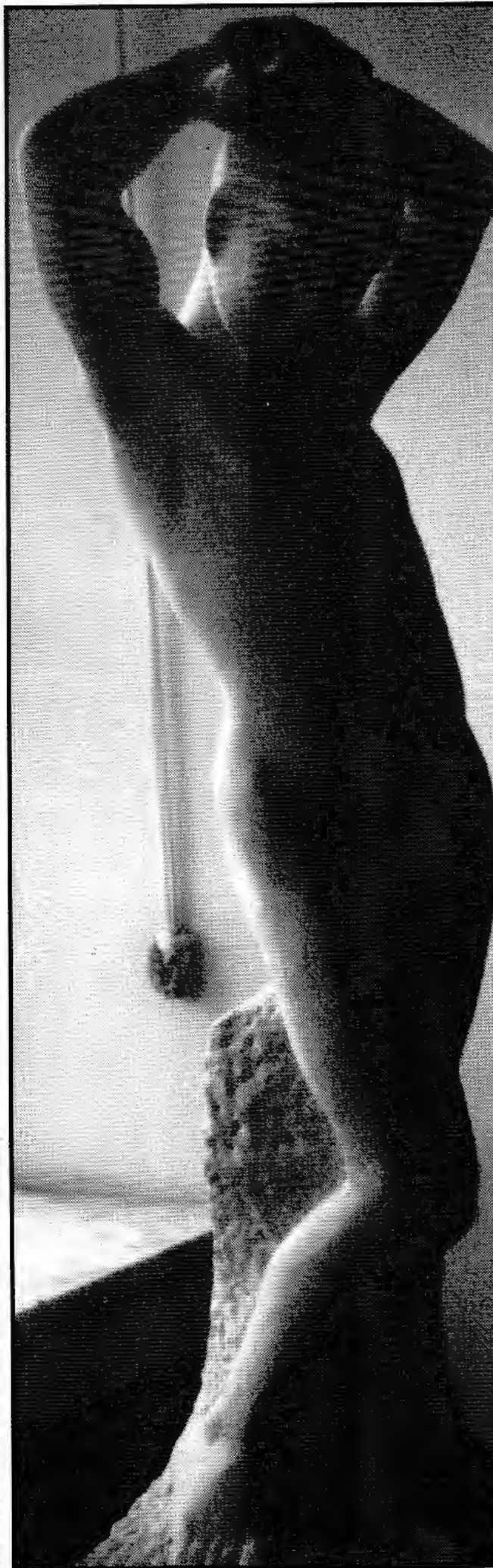
oziroma izmenjava krvi in telesnih
je v devetdesetih tvegano početje. Toda
da se je vampirizem zopet pojavil kot
revarne spolnosti, bolj kaže na pre-
retoriko, ki obkroža epidemijo aidsa,
nevarnost, ki naj bi bila povezana z
spolnimi praksami.

Letih je **Anne Rice** ustvarila literarni
variacijami na vampirski mit. Mnogi vam-
pirov v njenih zgodbah spolno drugačni ali pa
homoseksualni oziroma lezbični.
Menda pa je tudi ona, podobno kot Coppola,
vampirizirala vampirja. Vampirja pač mnogi
kot izrazito divje, neromantično bitje,
steremih ljubezenskih obveznosti, ki živi le
na jutri in ga vodi samo strast.
Anne Riceove so torej poliseksualni,
podobni veseljakom ali pa preprosto
st. Še bolj pa poudarja njihovo sposob-
vetnega življenja. Slednje se seveda
ujema z legendo; vampir se namreč
tudi nosferatu oziroma nemrtev. Vam-
piri umirajo in hranijo se z umrljivo popula-
Riceova je fetišizirala aspekt večne mla-
vampirja in ga spremenila v najbolj želeno
- toda, vampir po legendi ni "večno
", ampak "nemrtev". To pa je povsem dru-
način bivanja, kot so pokazali Gomezova
pisci, saj zgodovina pač pušča težke
na preživelih.

nekaterih virih je menda na scenarista
Drakule močno vplivala prav podo-
nev, ki jo je ustvarila Anne Rice.

o *Gildi* odnos Gomezove do nemrtvih
je večnost za nekatere breme in
možnost izbire "naravne smrti".

Suzana Tratnik

Odlomek iz potovalnega dnevnika:

16. 9. 1991:... Zaradi pomanj-
kanja časa - čez nekaj ur me
čaka ogled znamenitega Ermi-
taža, skoraj dirkam skozi so-
bane Državnega ruskega muze-
ja. Škoda! Vrsta umetnin je
vredna občudovanja in temelji-
tejšega ogleda. Najbolj me pre-
vzame kip dečka. Prišežem si,
da bom v naslednjih dneh, kljub
natrpanemu programu, našel
nekaj časa samo za "naju dva".
18. 9.: Obljuba izpolnjena! Pred
dvorom Mihajlovskega se znaj-
dem pol ure prezgodaj. Stopim
do spomenika Puškinu v bliž-
njem parku. Okrog njega pos-
kakujejo japonski turisti in foto-
grafirajo kot iz uma. Ogledam si
zunanost mogočne cerkve, ob-
dane z gradbenimi odri. Kot prvi
obiskovalec tega dne končno
vstopim v muzej. Za menoj se
valijo dijaki, ki so se z avtobu-
som pripeljali iz notranjosti Ru-
sije. V prvem nadstropju nekaj-
krat predirkam sobane, a kipa
dečka ne najdem. Prijazna paz-
nica me napoti v sobo vodičev.
Premotim jih med pitjem kavnice
ter pripravami na začetek nove-
ga delovnega dne. Nastopi te-
žava, ker ne poznam kiparjeve-
ga imena niti naziva skulpture.
Vodičke me skušajo prijateljsko
prepričati, da sem morda kip
videl v kakšnem drugem muze-
ju, saj teh v Sankt Petersburgu
ne manjka. Ta možnost se mi
ne zdi verjetna. Vseeno se po-
slovim in ko že skoraj vržem
puško v koruzo, zagledam skozi
priprta vrata enega izmed
pritličnih hodnikov v kamen izk-
lesano deško postavo. Paznico,
ki me spominja na tipično rus-
ko babuško, prosim za dovol-
jenje, da bi kip fotografiral. Gos-
toljubno pokima in mi za name-
ček umakne varovalno vrstico.
Med iskanjem ustreznega zor-
nega kot - v napoto so mi de-
bele stene, me vpraša, če sem
študent kiparstva. Kip namreč
redno obiskujejo mladi kiparji iz
raznih delov države, ga foto-
grafirajo, skicirajo in študirajo.
"Veste, to je delo velikega rus-
kega kiparja **Matveeva**, izklesal
pa ga je po smrti modela." Ker
tega z modelom ne razumem
prav dobro, mi gostiteljica raz-
loži, kako je kipar opazoval deč-
ka pri igri v vodi. Prišlo je do ne-
sreče, fanta je zajel vodni tok in
reka ga je odnesla. Kiparja je
potem preganjal občutek krivde,
ker ni pomagal nesrečnemu
otroku. V spomin mu je izklesal
kip in ga imenoval *Junost -*
Mladost...

Vitan Mal

A. T. Matveev /1878-1960/ - Mladost

Ljubezen

*"and there we laid cool in the shade
singing songs and making love
with naked earth beneath us and the universe
above"*

Cat Stevens

*(The boy with the moon and star on his head z
LP Catch bull at four)*

Jezik in ljubezen sta vztrajna plovca, na katera "naša kultura" naslanja svoj imaginarij smisla. Sta vezi, ki nas - človeška bitja med rojstvom in smrtjo - spenjata "semkaj" in "skupaj": sta legitimizacijski aparat, ki sploh omogoča, da (se) (ne) (za)vemo, da prepoznamo nek kontekst, da vanj vsijemo lasten obstoj ali (u-)mislimo neke njegove kvalitete. Kot ekskluzivna označevalca človeškosti zagotavljata, da ne sfrčimo iz naše Druge maternice, družbe.

Jezik je kajpak temeljni kamen societalnega: šele s komunikacijo se lahko zameji prostor realnega oziroma se vzpostavi diferenca med (kulturno) notranjostjo in (divjaško) zunanostjo, med vključenim in izključenim. Vsebina in relacije med enim in drugim se skozi konkretne časovne plasti civilizacije spreminjajo: kakšna konstelacija je obveljala tokrat, lahko vsakdo iz "veselega geta" testira slehernega dne.

Ureditev jezika se ne nanaša le na govorno performanco: govorjenje samo od sebe pove še tisti presežek, zaradi katerega sploh funkcionira. Ali pač - kar je isto - o katerem ne želi vedeti ničesar: izza kulise, ki nam jo postavljajo besede, konsistentno bije v kri široko polje neobvladljivega/neobvladanega in nedefiniranega: groza gole bivanjske prisotnosti. Jezik je najstarejša človekova religija: religiozno je vse, kar z njim pripovedujemo.

Najlepše so pripovedke o ljubezni: v "modernej kulturi" so takšne tudi najpogostejše. Ljubezen nas (o)živi. Prav dobesedno: v njenem diskurzu smo vzgojeni in njen diskurz nadaljujemo, govorimo o njej, žgejo nas bolečine srca: bolečine samote: naš nemir, zbiramo se v krožke, katerih leit-motiv je sim-pa-tija: kogar ne ljubimo, kogar "nimamo radi", je daleč/proč od nas. Kdor ne ljubi, je sam. Kdor nima "srca na pravem mestu". Ljubezen nam je "dana" kot najintimnejše čustvo ali izkustvo, kot znak avtonomne izbire, hkrati pa je tovrstna senzibilnost eden najbolj trd(n)ih kriterijev za vrednotenje Subjekta.

In vendar ni v ljubezni pravzaprav nič osebnega. Ali bolje: ljubezen postane "nekaj osebnega" šele takrat, ko se oba termina vzpostavita kot družbeni kategoriji: ko ljubezen (in osebnost kot referent) izraste kot simbolični medij, ki uspeva pripeljati do socialnih vezi: ko postane ljubezen komunikacijski kod socialnega sistema, kar omogoča druž(b)enje, so-delovanje ali pač tisto radikalno pro-love obliko, ki ji tako zelo radi pravimo "zaljubljenost".

Družbene naveze, ki potekajo izrecno po liniji ljubezni oziroma osebni moment v družbenih odnosih je v tej civilizaciji (bolj ali manj sprejeta) novost. Tradicionalna matrika je (bila) seveda stratifikacijska: možnost komunikacije je (bila) že vnaprej utrjena glede na hierarhični nivo: politični/ekonomski status tako edini legitimni dopuščevalec socialnih vezi. "Humanizirana" družba - kar je oznaka za spremenjeno, "novo", "moderno" instalacijo komunikacijskih kablov oziroma dopuščenih interakcij - ni nič manj totalitarna: druga(čna) je le

konstrukcija označevalcev posameznika, pomenska etiketa, ki umešča v rigidni družbeni kontekst. Nič bolj ne letimo. Nič bolj sproščeni nismo, Mi, Moderni. Nič bolj svobodni. Še vedno sodimo na nek točno določen družbeni fevd. V skrbno urejen vrtiček družbenega smisla, vedno ideo-loškega, transcendentnega in zato votlega. Ki mu sedaj diskurz ljubezni napolni meh ter začrta obseg, vsebino in veljavo. Naj to ne preslepi: nič srečnega ni v tem. Tudi kdor ljubi, je sam.

Da je - v diskurzu "moderne", dogovorne demokracije - "volja večine" projicirana na veliko platno in povratno učinkujoča na "univerzalne" recipiente, da izbijeta senzibilnost in senzualnost v prvi plan in postaneta ključno ogrodje identitetnega scenarija, je znana zgodba: je tukajšnja realnost, ki nam vsem piše "usodo". V tem območju se zarezajo nove moralne difference, ki sedaj sekajo družbeno telo po osi "seksualne želje": nastanek dislociranih "seksualnih manjšin" je rezultat sprejetja ljubezni kot kulturnega imperativa. Ljubezen, ki naj - kot medij - veže "skupaj", dejansko surovo razdvaja in razdira. Celotna družbena situacija je tista, ki je zares perverzna, ki množi paradokse enega za drugim: besede ljubezni so naravnane točno v izolacijo in geto.

"Gay populacija" večkratno in predvsem zelo očitno izkusi takšne karambole z "ljubečo družbo". Najprej v osebni zgodbi oziroma tistem njenem (večinoma) travmatičnem delu, ki se mu "žanrsko" pravi "coming-out": kjer naleti pozitivno čustvo(vanje) - kar je vodilni Nauk najzgodnejše socializacije, fokus vzgoje in nege ter ponos naših Prvih Dragih - na hude ovire in se kasneje le strahoma prebije do javnosti. Če sploh se. Taisti "krivec" zasebne izolacije vodi v strukturni geto: "gay-nation" je tako najbolj dodelan out-put tukaj udomačene kulture oziroma edina moderna kolektiviteta, saj njeni združevalni principi tečejo striktno in dobesedno skozi ljubezen. In v segregacijo.

Madež, ki ustvarja takšne nedoslednosti v komunikacijskem kodu in ločuje svetove, se skriva v razliki med formalno oziroma neformalno obliko kulturnega nareka. Sistem je (do sebe) sam subverziven, ko nam šepetaje omejitve ideo-logije, na kateri pravzaprav plove: najbolj "revolucionarne spodbude" skrajno afirmativne do stanja, ki ga pač želijo predrugačiti. Nenazadnje je (tudi) politika "gay aktivizma" spletena v takšno zanko: bojuje se proti tistemu, kar je njen ekskluzivni agens.

Vendar. Religiozne osnove civilizacije se ne da streti: mejnikov realnosti, ki jih vzpostavljajo, pa ne premakniti. Lahko pa oboje, jezik in ljubezen, dobro uporabljamo: udaren primer so zahteve "gay gibanja" po doslednem spoštovanju kulturne norme naše dobe. Prva in le najbolj vidna fronta, poskusi legalizacije, javno in zakonsko pripoznanje istospolnih ljubezni, je hkrati tudi prvi "catch", na katerem pade kompetenca vseh tistih Uradnih Avtoritet Družbe Ljubezni, ki držijo za hrbtno figo, pred seboj pa lepo-rečne knjižice (pogojne) Etike. Laične (!) ali posvečene, saj je vseeno: to so (prosti) spisi z izključujočo logiko in (sovražna) propaganda neznanja: jasna, krasna slika tistih, ki so jih pisali. Kdo jih je pisal. Kdo je tako neusmiljeno zaostal v vseh lekcijah. Kdo je lahko tako zoprn. Res bi želela videti, kako tak izgleda. Kakšen slovar uporablja, kateri jezik. Ali pač samo grgra in hrope. Je to kakšen zares hudoben škrt. Ali kakšna ludistično razpoložena družbica ob "prismuknjeni čajanki", slična tisti iz Alicine čudežne dežele. Ali kaj.

Pri poskusih uzakonjanja "homoseksualne ljubezni" seveda ne gre le za uveljavljanje kapric neke samo-pašne in prostovoljne sekte. Prav tako ne gre za širjenje kulturnih ali civilnih obzorij ali tolerančnega okrožja ali celo za zvit preizkus (ne)strpnosti političnega režima. Prav tako bi to ne smel (p)ostati napor samo aktivistov "gay gibanja".

Ustavna Enakost in Svoboda "z razliko" ni nič drugega kot dvojno, a hkratno rekodiranje humanističnega diskurza: prve bi lahko vzrojile že mame, saj oblast prav sarkastično oporeka njihovi vzgoji. Kaj počno prav(ič)niki, da se jim v lastni profesionalni sferi bohotijo tako hude in neopravičljive vrzeli, ne vem. Nič. Predejo šale o najnovější modni muhi, gospodarskem kriminalu, sedajo na svoje akte in se počutijo pravšnje. Kaj mislijo pesniki, ko na kulturniških slavjih vpijejo o ljubezni. Kaj, za vraga, toliko študirajo družboslovci, že dolgo ne razumem. O čem pišejo novinarji, da se vsakega novega dne zbudim bolj in bolj izvzeta iz tega sveta. Koliko se, nas, ki ljubimo, ne počuti (več) doma?

Nataša Velikonja
januar 1994

frenk

frank

Lezbištvo ni kondom ali lezbijke potrebujejo varen seks

Neče ne ve, koliko lezbijk je HIV+ oz. jih ima. Rezultati različnih raziskav ne pomagajo, ker kategorija "žensk, ki spijo z ženskami" še ni bila uvedena, ali kot pravi **Hope Messiah** iz organizacije **Positively Women**: "Ne obstajamo kot opomba, v kateri bi pisalo, da o lezbijkah in virusu HIV ni nič znanega."

Ne voljo je veliko nasprotujočih si nasvetov. Lezbijkam se svetuje, naj pri oralnem seksu uporabljajo "dental dam" (kvadratna krpica iz lateksa, ki preprečuje neposreden stik jezika z genitalijami), hkrati pa obstajajo prospekti, ki heteroseksualcem razlagajo, da je oralni seks z žensko varen, razen takrat, ko ima ženska menstruacijo. **Messiah**: "Kaj res mislijo, da lezbijke ne bodo brale prospektov s tem sporočilom? Mogoče pa mislijo, da virus loči med lezbijkami in heteroseksualkami."

Težko je dokazati, da se virus lahko prenaša z lezbijke na lezbijko, zaradi številnih primerov nežnega vedenja, kot je intravensko jemanje drog ali nezaščiten seks z moškimi. Nekatere lezbijke dokazujejo, da je prenos z ženske na lezbijko vendarle možen.

Poročilo iz Manile iz leta 1984 navaja primer 24-letne lezbijke, ki se je okužila z virusom HIV v času, ko je potovala in delala v Sredozemlju. V času med 1981 in 1983 je spala z ženskami večih narodnosti.

Večena lezbijka se je okužila med seksom s svojo okuženo prijateljico. Raziskovalci predvidevajo, da je do okužbe prišlo med oralnim seksom.

Dva primera iz ZDA vključujeta ženski, ki sta dobila aids od svojih pozitivnih partneric. V enem primeru je do okužbe prišlo med oralnim seksom, v drugem primeru pa gre za par, ki je prakticiral S/M, med katerim je prišlo do krvavitve v nožnici, in ki je oralno seksual tudi med menstruacijo.

Vseh omenjenih primerih so ženske zanikale, da bi seksale z moškimi, si vbrizgavale mamila ali dobile transfuzijo krvi.

Pa niso prepričani, da ti primeri dokazujejo prenašanje virusa med ženskami. Predstavniki **National Aids Manual Keith Alcorn** je skeptičen: "Vsak primer temelji na spominu osebe, ki ga pripoveduje. Ljudje radi pozabljajo. Poleg teh primerov ni nihče preverjal in se zadržalo na natančnost zdravnikove prijave."

Če na **National Aids Manual** so najbolj rizični faktorji pri seksu med dvema ženskama oralni seks, uporaba istih pripomočkov (sex toys: vibrator, dildo...) in prodiranje v nožnico s pestjo. Ni se natančno ugotovljeno, kako se virus vede v različnih sokovih in menstrualni krvi.

Terrence Higgins Trust svari pred manjšo nevarnostjo tudi v primeru, če ima katera od žensk razjede ali krvaveče dlesni. **Alcorn**: "Medtem ko čakamo na odgovore na ta vprašanja, bi se morala vsaka lezbijka sama odločiti, če hoče tvegati oz. kako naj se ščiti."

Če na skromne statistične podatke se lezbijke najbolj verjetno okužijo zaradi uporabe istih pri vbrizgavanju droge.

Več ameriška raziskava, ki je potekala od leta 1980 do 1989, poroča, da je bilo 95% od 79 lezbijk, obolelih za aidsom, ki so imele spolne stike izključno z ženskami, intravenskih narkotikov.

Več ameriška raziskava (rezultati so bili objavljeni v **Abstract of the International AIDS Conference**

v Amsterdamu leta 1992) je raziskovala spolno vedenje 324 lezbijk v štirih italijanskih mestih. Ženske so anonimno odgovarjale na standarden vprašalnik o spolnem vedenju. Masturbacija in oralni seks sta bila najbolj pogosta načina, sledila jima je vaginalna/analna penetracija z dildom. 77% anketirank je imelo seks med menstruacijo. 35% jih je omenilo vaginalno penetracijo z moškim in 18% analno penetracijo prav tako z moškim partnerjem.

Hope Messiah meni, da rezultatom italijanske raziskave ne bi smeli dati preveč poudarka. "Ne glede na to, ali lezbijke dobijo AIDS od druge ženske ali ne, pa ga dobijo med vbrizgavanjem drog, v času preden postanejo lezbijke ali zato, ker občasno spijo z moškimi."

Pritisk na lezbijke, naj molčijo o svojih občasnih spolnih stikih z moškimi, ima velikanski vpliv na izobraževanje o varnem seksu. Lezbijke, ki občasno spijo z moškimi, to skrivajo, ker je "globoko v nasprotju z njihovo identiteto lezbijke in se smatra kot sramotno", kot pravi predstavniki **Terrence Higgins Trusta**.

Lisa Power, sodelavka **London Lighthouse**, je enakega mnenja. Pozna veliko lezbijk, ki spijo z moškimi in ki mislijo, da ne morejo zanositi, če spijo z gayi. "Poznam dve lezbijki, ki sta zanosili in ju je bilo zelo sram, ker nista imeli dovolj moči, da bi poiskali kontracepcijo. Če se nista bili sposobni zaščititi pred neželeno nosečnostjo, o varnem seksu nima smisla izgubljati

besed."

Glavni cilj organizacije **Lesbian Aids Project** iz New Yorka je opozoriti na dejstvo, da tudi lezbijke lahko dobijo aids in da ga nekatere že imajo. "Naša skupnost ni imuna in lezbištvo ni kondom" pravi direktorica projekta **Amber Holligbaugh**. "Prepričanje, da smo imune zaradi svoje spolne identitete, nam daje lažen občutek varnosti. So lezbijke, ki se fiksajo, spijo z ženskami in moškimi, menstruiraajo, so lahko posiljene."

Dejstvo, da se lezbijke izmikajo temam, kot je seks z moškimi in narkomanija, slabo vpliva na pozitivne lezbijke.

"Težko je," pravi 28-letna Julia, ki je HIV+ že tri leta. "Veliko ženskam se zdi grdo in odbijajoče. Nočem takega zavračanja v svojem življenju." Julia pozna lezbijke, ki so pozitivne, vendar jih večina to skriva. "Nočejo priznati ne družbi ne lezbični skupnosti. Bojijo se, da jim bodo postregli v plastičnih kozarcih in s plastičnim priborom. Bojijo se, da jim bodo šepetali za hrbtom in s prstom kazali za njimi. In bojijo se, da bodo izgubile prijatelje."

Taka je cena molka.

povzeto po Lip

Avtorica teksta je v lezbičnem klubu naredila kratko anketo, da bi odkrila, če lezbijke verjamejo v varen seks.

Kate: "Seveda. Virus se lahko prenaša med ženskami, če pride do menjave telesnih sokov." "Dental dams" ne uporablja, raje ima kondome, ki jih razreže. So bolj raztegljivi.

June: Verjame, da so lezbijke v nevarnosti, če pogosto menjavajo spolne partnerke. Sama je monogamna.

Roberta: "Nevarnost je večja, če spiš z veliko ženskami ali se fiksaš." Bi uporabljala "dental dams", če ne bi bila v stalni zvezi.

Tatjana: "Prava lezbijka ne more dobiti aidsa". In kaj je prava lezbijka? "Tista, ki ni biseksualna in ne jemlje drog."

Lisa: "Vem, da bi morala uporabljati "dental dams", pa kaj ko te omejujejo. Početi ne moreš nič drugega, ker nimaš več prostih rok."

Intervju z dr. Svetlano Slapšak

“V novejši skupni zgodovini v nekdanji Jugoslaviji je bil liberalen odnos do gay populacije eden od razpoznavnih znakov Slovenije...”

Odprta pot znanju je danes nuja, ne glede na mesto, na katerem trenutno stojimo: diskurzu brutalnosti se je pač še moč zoperstaviti z elegantno in u-temeljeno besedo. Dr. Svetlana Slapšak je ena tistih redkih, ki to neumorno počne: je med tistimi (kako zelo) redkimi intelektualnimi mojstri/cami, ki vulgarni politiki odgovarjajo z znanjem, in med tistimi še redkejšimi, katerim je znanje osnovni element političnega presojanja. Klasična filologija je njena strokovna ljubezen: dr. Slapšakova vse izpeljave, ki dosega fascinantno erudijsko širskost, vodi iz tega področja. Ne le takrat, ko govori ali piše o antiki sami; tisto, kar na njenih predavanjih, njenih knjigah ali mnogih drugih tekstih nas - ki bi se želeli učiti - vedno znova preseneča, je njena čudovita sposobnost strokovno precizno in bogato z znanstveno informacijo, a vedno z duhovito, svojstveno osebno dimenzijo, voditi skozi labirinte zgodovine “tukajšnje” civilizacije: tod se spozna domet humanistike. V tem letu govori tuje kot predavateljica na Univerzi v New Jerseyu, ki je pravzaprav prva v ZDA uvedla katedro za takoimenovane “gender studies”.

Dobro je, če nekaj dobrega vzemo: še boljše takrat, ko se temu da prostor. “Lepa beseda lepo mesto najdi (tudi) tokrat v Revolverju, edinem orožju, ki ga Slovenija danes potrebuje.”

Zadnjem času se v svetu pogosto govori o tujcih, predvsem o "evropskih" tujcih (begunci, emigranti). Na tem mestu pa me zanima splošno "tujstvo", ne tisto etnično, temveč ono drugo, bolj prikrito, in sicer nič manj pereče: mislim na "moralne tujce", t.i. gay populacijo. Kakšna je (tudi slovenska) država, ki - ob ustavno deklarirani demokraciji in svobodi posameznika - mnogim svojim državljanom zani- ma najbolj osnovne civilne pravice?

Slovenija je država s precej liberalno Ustavo. So pa na drugi strani mehanizmi, ki omejujejo z Ustavo zagotovljene svoboščine, ali delujejo kar mimo nje. Administracija in policija lahko s svojimi predlogi navodili in prakso postavijo na glavo intenco ustavnih določil. Vendar gre vedno za vprašanje sposobnosti oz. volje za priznanje in izpolnjevanje drugega/drugačnega, in odnos do drugače spolno usmerjenih je primer za to.

Prilagoditveni razumevanju je ključen korak pri omejevanju diskriminacijske prakse uveljavitev koncepta nacionalnosti v pomenu, kot ga poznajo v Evropi ali Ameriki, namreč kot zgolj sprejetje zakonov države, v kateri živi. Nič drugega naj ne opredeljuje tvojega državljanstva oz. nacionalnosti, kot pogodba, ki jo skleneš z državo in jo upoštevaš. Potem so tu nekatera pravila igre. Recimo to, da ni država tista, ki kritizira, ampak državljan oz. civilna družba kritično presoja državo.

Seveda so problemi tudi v razvitih državah, kot sta Francija in Združene države Amerike. Mislim pa, da je pri nas val konservativizma, pa morda ne ne toliko konservativizma, ta ima svojo digniteto in upravičenost, ampak histeričnega prezira do vsega, kar je povezano z našo novejšo zgodovino, tako velik, da je težko voditi kakršenkoli ploden dialog. Zanimivo se, da je v tej novejši skupni zgodovini v nekdanji Jugoslaviji liberalen odnos do gay populacije bil eden razpoznavnih znakov Slovenije. Dialog, po možnosti ploden, pa bi bil ravno naloga časopisov, medijev. Nič drugega ne potrebuje Slovenija tako kot medije, v katerih se ljudje "grizli".

Če se za hip preselim v staro Grčijo in se iz nje "vračam" v "evropski svet", se mi postavlja vprašanje: kako to, da - v kasnejših dobah - pederastija izbiše na dan s slabšalnim predznakom, čeprav je celotna starogrška kultura postala tako politični kot estetski ideal? Kako je prišlo do takšne selekcije?

Ne more se strinjati z vsem, kar ste rekli. Na eni strani da, Evropa projicira staro Grčijo kot svoje utopične sanje in seveda v 19. stoletju te svoje sanje to svojo "invencijo Grčije" tudi otelotvori v moderni grški državi; na drugi strani dobimo agresivni grški nacionalizem kot posledico nerealne projekcije lastnega položaja.

Ne smemo pa pozabiti, da imamo iz časov antične Grčije tudi tekste, ki govorijo o pederastiji kot o nečem nespodobnem, družbeno neupravičenem. Predvsem je to prisotno v Aristofanovih komedijah. Obstaja torej, ki je meni zelo pri srcu in v katero se morda splača investirati. Torej je moško prijateljstvo signal ali simbol konservativne linije v literarni politični konservativizem naj bi torej bil povezan s tem načinom življenja in s to vrsto iniciacije mladeničev v družbo. Obenem pa je mogoče jasno pokazati, kako travmatična je bila ta družba brez žensk. Tako imamo na eni strani pederastijo kot nukleus konservativnega življenja, na drugi strani pa travmatiziranost zaradi popolne odsotnosti žensk iz javnega življenja.

Nekateri teoretiki govorijo o ljubezenski zvezi med mladeničem in odraslim moškim kot o zamenjavi za "pravo" zvezo. Zame je, morda malo paradoksalno, vsa ta imagologija antične pederastije predvsem jasen znak konservativizma države, ki se hoče vsekakor izogniti ženskam. Kakšno je bilo ljubezensko življenje žensk, tudi homoseksualnih žensk, očitno ni zanimivo.

Sama ravno pišem knjigo, v kateri se ukvarjam z zgodovino evropske ljubezenske zveze, v kateri sta "glavna igralca" hetera in filozof: to sta torej dva marginalca, ki sta brez vsakršnih seksualnih obremenitev, imata svoje kroge, svojo ekonomsko neodvisnost in hočeta biti skupaj. Zato, to je potem druga stvar.

Mislim, da romantične ljubezni evropskega tipa v antiki sploh ni. Obstaja zelo zanimiva literatura, antični roman, v katerem je heteroseksualna zveza s poroko označena kot krona vsega življenja. Seveda bi bilo zanimivo pogledati ne le sociološko bazo tega, ampak tudi strukturo publike, ki je to brala in zakaj.

Kakšno je tudi vprašanje terminologije: najbolj razširjeni oznaki za "lezbijka" in "peder", imata grški koren. Kako je sploh prišlo do konstrukcije teh dveh besed in njune popularne uporabe?

Problem Sapfo je seveda v tem, da so jo brali neodgovorni interpreti. Sama pesnica, ki opisuje doživetje ljubezni, ne omenja spola drugega: drugi sploh nima spola.

Je vsa stvar potem v prevodu?

Problem prevoda, da, ampak ne gre pozabiti, da so najnovejše raziskave pokazale, da je Sapfo za model svoje poezije imela Homerja. Stvari tako sploh niso enostavne! Poteka sicer zelo naivna vojna med filologi: prvimi, ki bi želeli Sapfo metaforično prikazati kot začetek lezbijstva, in drugimi, ki jo za vsako ceno hočejo "brani": eni in drugi so seveda komični.

Je pa zgodovinski kontekst ostoše družbe nekaj popolnoma drugega: to niso Ate. To je drugačna družba, ki je dve ali tri stoletja pred atensko demokracijo že imela resne socialne spremembe in revolucije. Govorimo o družbi, ki je bila čisto poseben model.

Ampak če vztrajam: kako sta besedi prišli le na dan: kako da se "lezbijka" sliši pogosteje kot "tribada"?

Ker sta oba termina, "lezbijka" in "peder" - ki se danes uporabljata v zelo grdem pomenu ali kot "offence" - vzeta v najbolj evfemističnem pomenu: filologi so ju smatrali kot nekako najbolj nevtralni, najbolj opisujoči, najbolj metaforični, kot ideji.

Zanimivo je nekaj drugega: v svoji poeziji Sapfo - kot ženska iz višje družbe - kritizira svojega brata, ker ima ljubezensko zvezo s hetero, z žensko nižjega rodu. Na socialni kontekst antične družbe se zelo rado pozablja in potem se juriša na tiste osnovne in pogosto napačne pojme.

Kako je - v antični Grčiji - sploh bilo s tribadami? Artemidor namreč uvrsti odnos med dvema ženskama v najnižjo kategorijo, ki je proti naravi, saj takšni ljubezni pripisuje prevzemanje aktivne vloge (svobodnega) moškega, kar je bilo - po Foucaultovi razlagi - za tedanje razmere nedopustno.

To je, moram reči, utemeljena razlaga. Imate pa tudi Lukijanove tekste, v katerih se nekateri opisi lezbičnih scen prvič pojavijo, seveda brez kvalifikacij, ki bi bile hujše kot kvalifikacije moške homoseksualnosti. Tudi na vazah je ogromno predstav žensk, ki imajo ljubezenski odnos ali se skupaj zadovoljujejo: to ni nič nenavadnega. Seveda so to vedno hetere, ker so pač one tiste, ki ekshibirajo ljubezensko življenje.

Takšna slika ženske seksualnosti je normalna v atenski demokraciji, v kateri se ženska ne more niti pojaviti pred javnostjo. Vendar so moralni kriteriji v evropski zgodovini potem pogosto napačno interpretirani.

Zelo zanimiv primer: ena od žensk, ki se omenja v Aristofanovi komediji "Lizistrata", žena Mirina, igra v sami komediji zelo izzivalno vlogo: je med tistimi ženskami, ki stavkajo na Akropoli. Ko pride njen mož, ga draži, dokler ta skorajda ne ponori, a seksualnega odnosa mu ne dovoli. Taista ženska naj bi - po epigrafskih podatkih - postala zelo ugledna svečenica: imela je torej socialno zelo utemeljeno, precizno vlogo v kulturnem življenju. Kar pomeni, da je ženska, ki je bila v komediji tako opisana, lahko postala zelo pomembna oseba, ne da bi iz tega nastal kakršenkoli problem. Kot visoka svečenica pa razpolaga s simbolično močjo, pomembno v vsaki družbi: ima denar, dobi ga za svojo službo, razpolaga z njim, je neodvisna. Odnos antičnih žensk do seksualnosti ni tako nikdar popolnoma v okvirih evropske interpretacije: vedno je "nekaj več".

Drugi primer, ki je meni posebej zanimiv: vsi evropski interpretatorji so se silno zgražali nad tem, da so tudi starejše ženske hotele imeti seksualno življenje. To je seveda slavna scena v Aristofanovi komediji "Ženske v parlamentu", kjer tri starejše ženske - v skladu z novim zakonom, po katerem mora mladenič, če hoče imeti odnos z mlajšo žensko, imeti najprej odnos s starejšo - "napadejo" mladeniča. Ta scena je še danes škandalozna za zelo napredne interpretatorje antičnega sveta: obstaja zbornik, v katerem se nek sicer krasen raziskovalec, starejši, z levičarsko preteklostjo, zgraža in pravi, "to je pa gnus, to je neprebavljivo, ko starejše ženske hočejo mladeniča".

Antični svet je tako na eni strani popolnoma fikcionaliziran, na drugi pa so določeni aspekti antičnega sveta veliko bolj liberalni od današnjih družb.

Nič čudnega, da je v sedemdesetih letih 19. stoletja obstajalo - posebno med francoskimi intelektualci - gibanje, ki je antični svet izkoriščalo kot simbolično osnovo za protitotalitarizem, proti seksualni represiji, proti krščanstvu. Anatole France, Pierre Louys in drugi so najprej začeli govoriti o svobodnem seksualnem življenju, lezbičnosti ali moški homoseksualnosti, antični svet, predvsem helenizem, pa jemali kot podlago. Antika ima ogromne možnosti interpretacije: vsa totalitarna ali fašistična gibanja so se vračala k njej. So pa tudi liberali in marginalci, ki to isto počnejo.

Vendar je nit, ki teče iz antike vse do danes in ki je morda tudi ključna za strah pred homoseksualnostjo: problematičnost ženskega prevzemanja aktivne vloge oz. odpor do pasivne moške vloge. Odkod pravzaprav vztrajnost ideji, da je red sveta možen šele s takšno razdelitvijo seksualnih vlog (ženska = pasivna vloga, moški = aktivna vloga)?

To ni prav jasno. Teorija matriarhata je precej naivna in ni več uporabna. Raziskovalci so jo funkcionalizirali v 19. stoletju, da bi nekako pokrili svojo krivdo.

Ideja o superiornosti moškega je povezana predvsem z urbano civilizacijo in z vojno. Tu pride do ideje ženske kot "slabšega" bitja, obremenjenega z otroci, ki se ne more dovolj hitro premikati itd.

Imate pa tudi t.i. mite, ki so terapija, npr. mit o Amazonkah. Če imate mit o Atlantidi, ki je predvsem politična investicija in seveda falsifikat, imate na drugi strani mite, ki so neverjetna kombinacija mitske terapije in precizne psihološke analize: v tem smislu je Medeja najbolj ekskluziven in najlepši vzorec.

Spomnila bi na Evripidovo verzijo mita o Ojdiru oz. del, ki je v Sofoklejevi izvedbi izpuščen: Laios, Ojdirpov oče, se zaljubi v Khryssiposa, sina Pelopsa, kralja Peloponeza. Sledi seksualno razmerje, kjer Laios zapelje fanta. Pelops zato kliče nanj slovito prekletstvo: "Da ne bi nikdar imel sina; če že, bodi ubit od njegove roke!" Nujno je seveda omeniti, da zločin ni bil sam homoseksualni odnos: kdo je bil objekt Laiove želje, moški ali ženska, tu ni pomembno. Prekletstvo je bolj posledica prekrška, ki ga je Laios storil čez zakone gostoljubnosti. Kako to, da je ta, Evripidova verzija, v analitskih krogih manj znana?

Problem je z analitiki kulture, ki niso vedno pripravljeni brati dolgočasnih klasično filoloških tekstov, zato pride do interpretacij, ki so neverjetne. Klasični filologi pač niso bili obremenjeni s teorijo; plavajo v svetu, ki je zgodovinski svet najstarejše humanistične discipline. Tako se zgodi, da pridejo do res pomembnih in izvirnih prodorov v razlagi; ker pa po kriterijih drugih strokovnih populacij niso metodološko utemeljeni, jih te ne upoštevajo in na koncu dobite poenostavljene, za lase privlečene ali svobodne interpretacije antičnih tekstov.

V Ojdirpovem ciklusu, sploh v Tebanskem ciklusu, najdete neverjetno zanimive ideje, mitologijo o seksualnosti. O Teiresiasu je Nicole Loraux napisala knjigo: tudi o tem, kako je Teiresias doživel ljubezen "kot ženska" in priznal, da je žensko doživljanje ljubezni desetkrat boljše kot moško. Njegova biseksualnost je kulturna, temporalna, a imate obe doživetji in analizo globine občutkov.

Tebanski ciklus in tebanska zgodovina sta povezana s civilizacijo daljnega Egipta. To so vezi, vedno zanimive za produkcijo mita: ta pa je osnovna funkcija antičnega diskurza.

Zanimiv je tudi odnos med Aristofanom in Evripidom: Aristofan se je z njim šalil v vsaki svoji komediji. Posebej zanimivo je, kako opisuje Evripida in njegovega prijatelja, tragika Agatona: to je Agaton, ki se pojavi v Platonovem "Symposionu". V Aristofanovi interpretaciji je transvestit, ampak transvestit s ciljem: da bi se vklopil v žensko psiho. Piše tragedijo, ima žensko obleko in make-up in trdi, da se le tako lahko približa ženski doživetju. Pozicije, ki jih Aristofan daje Evripidu v teh scenah, so ženske pozicije: moja interpretacija je, da je med Evripidom in Aristofanom obstajala fantomska ljubezenska zgodba.

Nivojev interpretacije je seveda mnogo: vsem, ki se ukvarjajo s kulturo, bi svetovala še in še branja dolgočasnih klasičnih filologov.

Homoseksualna spolnost je označena z "nenormalno" seksualnostjo (tako jo definira Verbinčev "Slovar tujk" iz leta 1987; Svetovna zdravstvena organizacija jo je s seznama bolezni črtala šele leta 1991). Kje je tista startna točka, od katere dalje se določenemu tipu spolnega vedenja poda slabšalni predznak oziroma se vzpostavi diferenca z moralnimi implikacijami? Morda (v antiki) obdobje helenizma?

Mislím, da je to točka, ki jo moramo mi določiti: ljubezen ni narava, ampak je kultura. Pika. Ljubezen je predvsem diskurz. Zame problem "naravnosti" sploh ne obstaja.

To je pravzaprav problem teoretske postavitve seksualnosti: socialnega konstrukcionizma (seksualnost, ki je kodirana v konkretnem zgodovinskem kontekstu) ali esencializma (seksualna orientacija kot nekaj, kar je notranje posamezniku), če spomnim le na dve najbolj grobi. Omenila bi pa še Bataillovo koncepcijo človeka kot "diskontinuiranega bitja", ki se v svoji "težnji po kontinuiteti" veže za razne oblike erotizma, kar naj bi uničilo strukturo zaprtega posameznika. Bataille seveda pokaže na varljivost erotizma, saj izhoda iz temeljne bolečine diskontinuiranega bitja ni.

Alli je potemtakem sploh moč govoriti o ljubezni ali celo o možnosti bodne izbire?

Ker je ljubezen kultura in ne narava - mislim celo, da je tudi narava, kot poznamo, kultura, pač diskurz, verbalizacija ali strukturalizacija narave. Moj odgovor da: je možna določena izbira.

Je pa to v določenem nasprotju z drugo, feministično teorijo, ki mi je zelo blizu: diskurz kot zapeljevanje. Zapeljevanje je nekaj, kar ni izbira. Vp. teorije zapeljevanja je zelo močan, teksti so neverjetno "zapeljivi", tako se je s to linijo prijetno ukvarjati. Po drugi strani pa še vedno verjamem, da obstaja možnost izbire ljubezenskega diskurza.

Kakšen je vaš odnos do fenomena nasilja: od nasilja v najbolj očitni obliki (npr. vojna, ulično nasilje, nasilje v seksualnih praksah, sado-mazohizem, posilstvo, posilstvo v zakonski zvezi itd.) do subtilnega nasilja v obliki oz. države, ki ga le-ta izvaja s tem, da določen tip družbenega vedenja dovoljuje in stimulira, spet drugega pa prepoveduje oz. vnaprejšnje označi kot družbeno in moralno nezaželenega?

Mislím, da je ta vojna, ki teče naokrog in vsak dan, še posebej tista v bližini vojna dveh skupin: prve, ki hoče živeti skupaj in tiste, ki tega noče in zato prvi sovražna. Na simbolni ravni se prav to dogaja tudi v vsakdanjem življenju, povsod. Seveda sem proti vsakemu nasilju.

Na žalost pa se niti v Sloveniji niti v Evropi ne moremo približati diskurzu, ki je v ZDA tekla okrog primera Anite Hill: sodnik najvišjega ameriškega sodišča, g. Thomas, črnc, je bil tedaj še kandidat, ko je g. Hill v javnosti priznala, da je pred petnajstimi leti bila žrtev verbalnega seksualnega nadlegovanja. Legalno ni mogla storiti nič, šlo je celo za vprašanje, ali ni se njen primer vzame resno ali ne. Moje stališče ali stališče ameriške feministke je: da, to je problem, ki ga je treba - v okviru kulture, ki vztraja na morali - vzeti resno. Seksualno nadlegovanje je problem, ki obstaja, čeprav ni nobene možnosti za legalno satisfakcijo ženske, ki je bila žrtev tega. To bi bil simbolični minimum za položaj žensk. Od te točke naprej je možno, da ženska prepozna druge oblike nasilja, ki obstajajo.

Seveda mora biti ženska, ki hoče kreirati terminologijo nasilja, da bi se proti temu borila, popolnoma osveščena, predvsem pa sama nikdar ne sme nasilja proizvajati.

Obsto "prefinjenih" oblik nasilja lahko opažamo samo skozi civilni družbo. Vztrajajmo na tem, da bi ne prišlo do popolnoma rudimentarnih oblik nasilja. Paradoksalno je, da se bo pri tem število ugotovljenih načinov in možnosti nasilja povečevalo. Je pa še vedno bolje, da smo civilni družbi, da se ukvarjamo z njim, kot pa s tistimi rudimentarnimi oblikami nasilja.

Če se spominjate, je Dubravka Ugrešič v lanskem letu pisala o posilstvu, ki so medtem - odkar se Muslimani in Hrvati bojujejo tudi med seboj - nekako magično prenehala, posilstvo ne obstaja več, ni več funkcionalno. Povedala je, da je posilstvo pač posilstvo, ne glede na to, ali je posiljenec Muslimanka, Srbkinja ali Hrvatica, kar je seveda osnovna, predvsem ženska zadeva. Na to je nek pameten novinar, še huje: novinarka napisala, kako Ugrešičeva posiljuje Hrvaško. Neverjetno, ta formulacija je perfektna! V tem trenutku imate res ekscentrične oblike nasilja. Bojim se, da Evropa počasi stopa v prostor totalnega nasilja in da ni preveč upanje.

Zakaj ljudje preprosto ne reagiramo več na intenzivno prisotnost vsaj vrstnega nasilja okrog nas: kaj nas pušča tako zelo indiferentne?

Zelo enostavno: problem ni indiferentnost, sploh ne. Civilna reakcija je vedno počasnejša kot nasilje. Ni se potrebno zgražati nad nami samimi. Reakcija bo prišla, ampaka potrebuje prostor, diskurz: to so spet mediji, časopisi, civilne akcije, kampanje. Mislím, da so v tem trenutku za slovenski prostor kampanje nujne. Položaj žensk, položaj manjšin, kakršnihkoli položaj individua v takšni družbi, stanje seksualne represije. V Sloveniji zdaj trenutek, da se resno spregovori o pornografiji in o njeni uporabi v prostytuciji, o ženskah, ki se uvažajo, o "belem blagu", o tem, kaj se dogaja z ženskami iz vzhodnih držav, kakšna je sploh uporaba telesnega današnjih slovenski kulturi in družbi. Kampanje so nujne, vsak mesec eno leto.

Alli podajanje nasilja skozi prizmo umetnosti direktno vodi v nasilno obliko oz. jo podvaja? Kakšna je etika tovrstne umetniške produkcije?

To je seveda resno vprašanje. Živimo v situaciji, kjer je kontekst zelo spremenjen, v času, v katerem so vse ideje, vse opredelitve poenostavljene, moralna vprašanja so bolj in bodo še bolj radikalna, strukture mišljenja izredno zreducirane. Kot so bile v II. svetovni vojni ali v revolucijah. Nasilje v umetnosti zato nosi v sebi nevarnost. Posebno velja to za umetniške dogodke ali tisto medijsko produkcijo, ki je dostopna vsem.

Pred kratkim sem gledala serijo, ki so jo v ZDA precej analizirali. Zelo hud primer tega: imenuje se "Power Rangers". V ZDA je to najbolj popularna serija za najstnike. Pri nas jo vidimo v kabelski TV. To je simbol totalne idiotizacije diskurza, pohvala nasilja, seveda hitro organiziranega nasilja. Ampak tisto, kar je nevarno, ni le nasilje, ampak koncept dobrega in slabega: prikazuje se tako, da pravzaprav ne obstaja noben kriterij. Gotovost, da obstaja slabo, je za bodočo civilno družbo za otroke, zelo nevarna.

Še en efekt, ki si ga sposojam iz drugega področja: to je brutalizacija. Če bi bila smrtna kazen. Poučno je, da se je v državah, ki so imele smrtno kazen, ko je bila izvedena nova, hitro povečal nivo nasilja. Sicer v Srbiji, po podatkih S.O.S. telefona, ženske organizacije, moški tepejo po televizijskem dnevniku.

Je skoraj klasični očitek feminizma zadeva pornografijo kot vulgarnost ženskega telesa, na katerega je usmerjen "moški pogled". Ali je pornografija - kot kanalizador erotizma tistega, "ki gleda" - že pornografija? Ali pa pornografija stične točke z voyeurizmom oz. ali je vsak objekt pornografije že pornografski?

Če bi bila cena plat pornografije, ki je zame najbolj privlačna in zanimiva: to je devalvacija pornografije. Del pornografije je čisto anostavno vasel: to je takšne "vesele seksualnosti" je pomembna za marginalne skupine, za alternativo, za civilno družbo nasploh. Razlika je v nivojih tolerancije in protestantsko obarvanih kulturah je meja veliko višja kot v katoliških, zato je - kot primer - v Franciji nivo tolerance čisto drugačen. Slovenska uporaba pornografije ali obscenosti je - kot ventil družbe - potrebna, ampak opozoriti na razliko med pornografijo in obscenostjo. Obscenost je lahko duhovita, vesela, destruktivna, subverzivna, s kvalitetami, ki so potrebne za neko družbo. Pornografija je seveda na drugi strani: je komercialna in če nima elementov obscenosti, vaselja, devalvacije, duhovitosti, subverzivnosti, je neuporabna in v večini primerih splošno nasilje. Element obscenosti je torej zelo pomemben. Če bi imela zelo drzne slike v underground publikacijah, ki so subverzivne, to je pornografija. Razlika je očitna! Predlagam več obscenosti in manj pornografije.

Komentirate dejstvo, da se nacionalistične ideologije za legitimizacijo svojih dejanj in ciljev sklicujejo na žensko kot mater naroda, da je vedno množično podprto, hkrati pa se kot manifestna figura narodne ideologije izključno moški?

Zelo zanimivo področje: mislim, da bi morali narediti precej študij o takšni uporabi ženske v nacionalizmu. Z ene strani imate tudi v slovenskem prostoru - mater kot simbolični minimum. Z druge strani pa je demokracija vedno mlajša ženska, naivna devica, čista, mlada. Če se spominjate plakata za referendum: ženska, posneta v brez obraza, plavalaska, seveda. Se pravi, simbol demokracije in mlade je zaven oznaka: mlada demokracija. In vendar je demokracija vse mlajša: je zelo, zelo stara gospa, brez kakršnihkoli epitetov deklica, pa to uporaba, ki je v nacionalizmu pomembna, saj simbolizira mlado moškega na prvo noč: imamo mlado demokracijo, vzeli jo bomo in jo naučili...

Če bi vaterne je bolj mnogoplastna: lahko se bori za svojega otroka, tudi v nacionalno čist, je naklonjena miru, ne vojni. Mati je torej bolj subverzivni simbol kot deklica. Uporabljali so jo predvsem v totalitarnih režimih, niso bili samo nacionalistični.

Nevarna je politična uporaba žensk v nacionalizmu: to smo videli na začetku vojne na Kosovu, z uporabo Srbkinj, s fantazmo o posilstvih. Če bi imela, da problem posilstva ni vedno ženski problem, ampak tudi moški manipulacije. Srbski statistični podatki so pokazali, da je bilo posilstvo posiljevanj zmanjšano v albanski populaciji, v srbski pa sploh ne. V Srbiji so z veseljem posiljevali Srbkinje še dalje, Albanci so, po disciplini, uvedli tabu.

Če bi imela je lahko točka, v kateri nacionalistična država manipulira z ženskami. Kar lahko ženske naredijo je, da same prevzamejo raziskave, da same delajo pri terapiji, pri pomoči, da same dobijo značilno sliko, ki je potrebna, resnici.

Če bi imela uporaba žensk se vzpostavlja v šolskem sistemu, v katerem je ženska opredeljena kot bitje, ki se bavi z družino, z modo, z lepoto itn. Nevarno je, da se ukinja tista sociološka linija, ki je bila v socializem ženskih časopisih pomembna in sploh ni bila slaba, namreč ženske o družbenem položaju žensk: tu bi morale delovati ženske organizacije.

Če bi imela bi bilo za prihodnost civilne družbe posebej pomembno tudi, da

se uvedejo "difference lessons": da učenci od začetka šolanja sodelujejo v diskusijah, ki poudarjajo razlike. Tudi takšne kampanje bi lahko sprožile ženske.

Odnos "starsi/mati - otrok" je sploh predmet intenzivnega državnega nadzora: posvojitve otrok je mogoča le v primeru heteroseksualne zveze, medtem ko individualne posvojitve ali posvojitve v homoseksualnih partnerstvih niso možne. Zakaj postavlja država ravno te in takšne zakonske omejitve na področju družinske politike?

Civilna družba ima na tem področju še ogromno dela. Ko govorimo o družini: slovenska družba ima močno konservativno komponento. Ustava je sicer liberalna, ampak sami veste, kakšna borba je tekla okrog abortusa. Naslednje bi bilo pač lahko to.

Seveda je to v situaciji, ko imate ob tukajšnjih tudi tisoče begunskih otrok, ki potrebujejo starše, nujno. Tisti, ki bi sedaj posvojili otroke, bi imeli takorekoč subverzivno poslanstvo: poskrbeti, da otrok odraste ob vzgoji, ki bo upoštevala njegov kulturni okvir. Če bi slovenska država dovolila več posvojitve otrok brez staršev iz bivšega jugoslovanskega prostora, bi morala poskrbeti za neko dodatno garancijo, da bo spomin na njihov kulturni kontekst ohranjen. Kampanja za posvojitve otrok s strani homoseksualnih parov bi morala upoštevati tudi to.

Kaj je danes moralno?

Danes je vsekakor moralno biti proti nasilju in proti vojni. Ne bom rekla, za demokracijo, ampak za boj za demokracijo, za enakost, enake pogoje, za enako obravnavanje. Če zgodovinsko opredelim, kaj je danes moralno, je to seveda tradicionalna evropska levica, evropski liberalci, celotna tradicija od 19. stoletja, seveda ne v strogem ideološkem smislu. Bojim se, da smo v situaciji, v kateri je arhaizacija nujna: spomin na pravila, ki so že pozabljena.

Še en element je, ki to vse skupaj pokriva: antifašizem ali tradicionalen pojem, kot je narodna fronta. V tem trenutku Sloveniji manjka alternativa, ki jo je imela pred šestimi leti. Sedaj je trenutek pasivizacije in anestezije. Antifašizem je lahko okvir novega gibanja.

Kako, da v Srbiji še obstajajo zakoni proti homoseksualnim parom? Ali v BiH, Romuniji, Makedoniji...

...in v Grčiji. Tu gre v resnici za dva vzporedna sistema. V tradicionalnih mediteranskih družbah lahko - od antike do danes - opazujete nek sistem protokolov z zelo trdimi in represivnimi pravili. Na drugi strani pa imate sistem paralelnih protokolov, ki so manj trdi. Med njima nikoli ni stične točke.

Recimo: v Grčiji je zelo strog zakon o homoseksualnosti, a ni skoraj nobene politika, ki bi ne imel afere tega tipa. Tisto, kar je za mediteranske civilizacije, v katere sodijo tudi Bolgarija, Srbija, Bosna, Albanija in Kosovo, značilno, je to, da se ve. Informacija je dostopna, ampak paralelni sistem omogoča represijo. In hkrati represija omogoča paralelni sistem. V medprostoru obeh protokolov je mogoče normalno funkcioniranje družbe.

Zato zahodni politiki nikdar ne razumejo, kaj se dogaja v Italiji, kaj se dogaja v severni Afriki. To ostaja zanje skrivnost. Najbolj tragičen primer nerazumevanja mediteranskih protokolov je dogajanje v Bosni. Vance-Owenov načrt je popolnoma iracionalen, za ta prostor neutemeljen in neuresničljiv. Vojna se bo nadaljevala, ne glede na to, kaj podpisujejo. Zahodni diplomati nimajo znanja o mediteranskih protokolih, o tem, kako funkcionirajo, kakšne so možnosti vzpostavitve normalnega življenja med različnimi. Kar je ravnotako bilo značilno za Bosno: na eni strani ste imeli kult Tita in najhujši stalinizem, na drugi pa življenje, res sladko, prijetno, z ogromno hedonizma, ki ga drugi - recimo v Sloveniji - niso poznali.

To je - po svoje - tragika mediteranskega prostora. V tem okviru ima homoseksualnost svoje mesto. Na žalost bodo nekatere oblike tradicionalne mediteranske civilizacije s trdo evropsko strukturalizacijo politike in družbe uničene. Imam sicer veliko spoštovanje do ameriškega koncepta demokracije, civilne družbe in civilnih iniciativ, vendar se res bojim, da lahko trda aplikacija takšnih principov uniči določeno ravnovesje, ki obstaja na Mediteranu. Nikdar ne boste - kot ZDA - dobili gay gibanja v Grčiji. To ni možno. Obstajali pa bodo gay!

To se sicer spreminja. Ampak takrat, ko je družba civilna in ko ni vojn.

Doktor Slapšakova, hvala za intervju. Želiva vam uspešno bivanje v ZDA.

Za Revolver: Tatjana Greif, Nataša Velikonja
Fotografije: Jasna Klančičer
Ljubljana, 17. januar 1994

Stal mu je za zločin

alec: "Na vprašanje, zakaj sem homoseksualec, vam ne morem odgovoriti. Nič ne vem o tem. Ali sploh kdo ve, zakaj je nekdo homoseksualec? Ali kdo ve, zakaj človek izbere določen položaj v postelji, ko se ljubi? Homoseksualnost je bila, da tako rečem, verjemite mi, kot barva mojih oči, številka mojih čevljev. Kot otrok sem se zavedal, da me privlačijo dečki. Šele po doživetju te privlačnosti, 'sem se odločil', svobodno sem izbral homoseksualnost." Ni jih (ali nas?) osrečil z neko vsezveličavno in dokončno teorijo o homoseksualnosti. In res, naj se z njo ukvarjajo heteroseksualci, končno je to njihova domena. Mi pa ne problematizirajmo, kajti homoseksualnost in heteroseksualnost sta pojma, ki nikakor ne moreta biti konstanta. Kot nista in nikakor ne moreta biti tudi pojma spodaj in zgoraj. Bil je poden in bil je visoka umetnost; živel je v hadu in paradizu hkrati: JEAN GENET.

Leta 1910 je prišel na svet, v neki javni bolnišnici na Rue d'Assas v Parizu. Oče je ostal neznan, na rojstnem listu je bilo zapisano samo materino ime, Camille Gabrielle Genet: "Ničesar ne vem o njej, ki me je zapustila v otroštvu, a upal sem, da je bila ta stara tatica, ki je ponoči be-račila. Če bi bila ona, bi jo prekril s cvetjem, z gladiolami in z vrtnicami, in s poljubi! Zadovoljen bi bil s tem, da bi jo oslinil, sem pomislil, ko sem prekipeval od ljubezni. Da bi se slinil po njenih laseh ali da bi bruhal v njene dlani. Vendar bi oboževal to tatico, svojo mater." Posvojen je bil na kmetijo Régnier v Morvanu. Odlične ocene dokazujejo, da je bil začetek šolskega obdobja obetaven. V oskrbo je bil tako premeščen na "Ecole d'Alembert", rezidenčno šolo za bolj nadarjene otroke. Pobegnil je in se znašel v Nici. Ravnatelj šole je izjavil, da je vse-skozi kazal zanimanje za avanturistično lite-raturo, hkrati pa vse od prihoda tudi neustavljivo željo po pobegu. S pomočjo socialnega skrb-stva je bil vrnjen. V prvem tednu aprila leta 1925 se je nastanil pri slepem skladatelju **Renéju de Buxeuilu**, a že novembra je bil obtožen, da mu je poneveril 180 frankov. Odpeljan je bil v "Hopital Henri-Rousselle", na opazovanje in psihiatrične teste. Rezultati so pokazali, da nedvomno trpi za neko vrsto mentalne slabosti in nestabilnosti: "To je trenutek prebujenja: mesečni otrok odpre oči in opazi, da krade. Razkrijejo mu, da je tat: kaj je bolj očitno? Genet osupel tehta svoje dejanje, pretresa ga z vseh strani; ni dvoma: to je tatvina. In tatvina je prestopke, zločin. Hotel je krasti; storil je tatvino; bil je: tat. Boječ glas v njem še vedno nas-protuje: ne prizna svojega namena. Toda glas

kmalu umolkne: dejanje je tako očitno, tako jasno določeno, da se ni moč zmotiti o njegov naravi. Poskuša obnoviti prejšnjost, se razume: toda prepozno je; ne spozna se več. Og očitnosti zaslepljujoča sedanost osmišlja preteklost: Genet se sedaj spominja, da se je cinično odločil, da bo kradel. Kaj se je zgodilo? Pravzaprav skoraj nič: nepremišljeno storjeno dejanje, spočeto in opravljeno v skrivni in tih intimnosti, v katero se pogosto zateka, je prakkar postalo objektivnost. Genet izve, kaj je on objektivno. Ta prehod bo odločal o njegovem celotnem življenju." Za časa bivanja v bolnici se je ozavestil svoje homoseksualnosti, čeprav v tako nedolžnem pripetljaju, kot je bila izmenjavanja slaščic s sopacientom, ljubkim dečkom po imenu Divers. Še preden ga zaznamuje "družba", se zaznamuje sam: "Nisem mislil, da sem bil rojen veličastno, toda nejasnost mojega izvora mi je dopuščala vsakršno razlago. Dodal sem posebnost svojih nesreč. Zdelo se mi je že naravno, da zapuščenost od družine še poslabšam z ljubeznijo do dečkov in to ljubezen v krajo in krajo z zločinom ali z ugodjem v zločinu. Tako sem odločno zavrnil svet, ki me je bil zavrnil." Leto kasneje pobegne iz internata, a ga aretirajo v Marseillesu in vrnejo v Pariz. Kontinuirano nadaljuje s pobegi, vse dokler ga ne pošljejo v Mettray, kazensko kolonijo blizu Toursa. Tu je prostor, kjer v prvih skušnjah skuša svoje emocije preliti na papir. In je prostor s številnimi dečki. Ljubil se je vsaj z dvestotimi izmed njih, vendar ne z vsemi naenkrat, kot bo kasneje v šali razložil: "V Mettrayu je bila homoseksualnost seveda preganjana; ker pa tam ni bilo deklet, je bila neizbežna, vsi fantje so imeli med petnajst in enaindvajset let, zatekali smo se k bežnim homoseksualnim stikom, ki pa so vsekakor vztrajali pri homoseksualnosti in zaradi tega lahko rečem, da sem bil v popravni domi zares srečen." Ganilo ga je spoznanje, da se je kasneje neprestano ponavljala čudežna nesreča njegovega otroštva v Mettrayu; vedno se ga je spominjal z ljubeče naklonjenimi besedami.

Marca leta 1929 nastopi prostovoljno vojaško službo: "Da bom lopov, se nisem odločil v kakem določenem obdobju svojega življenja. Moja lenoba in sanjarjenje sta me privedla v popravni dom v Mettrayu, kjer bi moral ostati do 'enaindvajsetega', pa sem ušel in se vpisal k prostovoljcem za pet let, da sem dobil vpisno nagrado." Prispe v Bejrut in se s svojim regimentom namesti v Damasku: "Ko sem imel osemnajst let, sem bil v Siriji, strašno sem bil zaljubljen v mladega frizerja iz Damaska... Imel je šestnajst let... in vsi, vsaj na ulici, so vedeli, da sem vanj zaljubljen in so se posmehovali, seveda moški... ker ženske so bile zadržane in zanje... se ni zdelo... ampak fantje, mladi in stari, so se nas-mihali, se zabavali. Govorili so mi: 'Pa kaj! Pojdi z njim.' In njemu ni bilo čisto nič nerodno. Vem, da je imel šestnajst let. Jaz pa sem imel osemnajst let in pol, približno... in zelo dobro mi je bilo z njim. Zelo dobro mi je bilo pri njegovi družini, zelo dobro v mestu Damask." To je njegova prva izkušnja s srednjim Vzhodom, ki oku-pira njegovo pozornost za mnoga kasnejša leta njegovega življenja, ko je priznal: "Druženje z Arabci me je nasploh srečno zadovoljilo. Na splošno mladih Arabcev ni sram... pred starim telesom, starim obrazom. Staranje je sestavni

Ne morem lahko prenašati, da se kdo ljubi zunaj mene. Ker je gay gayu lupus, naj mi volkovi oprostite, morda zato. In ne morem biti prijatelj človeku, za katerega ne prenesem, da ga ljubi še kdo - poleg mene. Genet se je znal sprizajzniti: "Za pregrado, ki loči može, sem slišal njegovo stokanje. Bil je lepši od mene in vsi dedci so ga natepavali. Nič nisem mogel storiti." Hladnokrvno, če ne že krvavo preprosto. Zalomilo se mi je torej in še ena moja teorija, čeprav skozi leta utrjevana in skoraj do popolnosti prignana, je končala na smetišču lastne zgodovine. Če sem umetnika vzljubil kot človeka, kot osebnost, sem vzljubil tudi njegova dela. Nikoli obratno. Genet mi je bil tuj in prevajalcu v slovenščino sem nekaj bluzil o trdoti in robotosti jezika, o vsebini raje nič. Vedno sem zavestno zatiral vagabunda v sebi, vedno sem zavestno dvigal nos nad "bednim" klošarskim življenjem, čeprav me je vseskozi prepričeval o nasprotnem. In me je prepričal. Postal mi je ljub, vzljubil sem ga, ga sprejel vase in "medse". In zdaj govorim o njem tudi vam. Pravzaprav vam bo govoril sam, s pomočjo Braneta Mozetiča, ki je v slovenščino prevedel *Dnevnik lopova* (MK,1990), in s pomočjo Marjete Novak, ki je prevedla Sartrovo delo *Sveti Genet, komedijant in mučenec* (CZ,1981). Kakor tudi z besedami, ki jih je izrekel v sicer tako redkih intervjujih. Nič čudnega, da jih ni bilo več, ko pa mu je bilo tako odveč neprestano odgovarjati na prozorno in vodeno, a vedno in v vsakem primeru zastavljajoče se vprašanje, ali se je zavestno odločil postati homoseksu-

...ne govorim o religiji, je del islamske civi-
... Če si star, si pač star." Dezertira in se
... decembra leta 1930 vrne v Avignon, nas-
... leto pa prvič obišče Španijo: "Nekaj časa
... živel od ropov, toda moji ravnodušnosti je
... bolj všeč prostitucija. Imel sem dvajset let.
... sem spoznal vojsko, ko sem prišel v Špa-
... Dostojanstvo, ki ga podeljuje uniforma,
... ev od sveta, ki jo nalaga, in sam poklic
... ma so mi dali malo miru - čeprav je Armada
... strani družbe - in samozaupanja." Ponovno
... pše v vojsko, tokrat je poslan v Meknes,
... Tudi Maroko igra potem pomembno
... v njegovem življenju.

1933 se vrne v Pariz, prebere roman Imo-
... André Gide postane njegov oboževani
... Obišče ga in to je njegov prvi dokumen-
... kontakt z establišmentom literarnega sve-
... Gide je kot otrok jokal v materinem naročju
... da 'ni tak kot drugi'. ...Biti drugačen
... pomeni biti tak kot vsi, kajti vsakdo
... drugačen od vseh in enak samemu sebi. Če
... reflektivni način izpolni normalno, ne le da
... preporučuje vzajemnih odnosov, temveč jih
... stvarja. Nasprotno pa sprememba, ki jo je
... Genet pri sebi, izključuje vsakršne od-
... ne gre za prazno in splošno obliko, tem-
... za poseben razloček, ki se hkrati nanaša
... abino in vsebino. Genet obstaja in obstajajo
... drugi." Načrtuje potovanje v severno Afriko,
... at je sporočil Gideu v pismu, datiranim z 12.
... embrom, se je brez denarja znašel že v Bar-
... * Španijo je tedaj prekrivala svojat - njeni
... Šli so od vasi do vasi, v Andaluzijo, ker
... pa v Katalonijo, ker je bogata, kar vsa de-
... sam je bila naklonjena. Bil sem torej uš in
... sem se zavedal. V Barceloni smo zlasti
... ali v ulico Mediodía in v ulico Carmen.
... nas je spalo šest na eni postelji brez
... že zarana smo odhajali beračiti na trge.
... vroma smo zapuščali Barrio Chino in se na
... u razšli, s cekarji v rokah, saj so nam
... ranje raje dale kak por ali repo kot kak
... Opoldne smo se vračali in si iz bere
... ravili juho. Opisal bom navade svojati. V
... oneni sem videl moške pare, kjer je bolj
... ujenj rekel drugemu: -Danes vzamem jaz
... Vzel je cekar in odšel. Nekega dne mi
... adador nalahno izpulil košaro iz rok in mi
... Beračiti grem zate." To je bilo najbolj
... odobnje njegovega življenja, ki pa mu je
... dajala ljubezen do Stilitana, Srba, ki je
... central iz Legije: "Spoznal sem ga v Barce-
... živel je med berači, lopovi, buzaranti in
... Bil je lep, toda treba bi bilo ugotoviti,
... te lepote dolgoval mojemu padcu." Aprila
... 1934 se ponovno odpravi v vojsko, tokrat
... za obdobje treh let. Vojaška postojan-
... postane Toul v 22.regimentu alžirske pe-
... Prebira Dostojevskega in dela, ki mu jih
... pisatelj André Suarez. Premeščen je v
... Provence, kjer je pridružen ugledni in
... maroški kolonialni pehoti, iz katere pa
... 1936 ponovno dezertira.

... katkotrajnem delu pri neki prevozniki druž-
... vici. s ponarejenimi papirji prestopi mejo z
... Prične se leto dni dolgo potovanje po
... "Po številnih bivanjih po zaporih je lopov
... Francijo. Najprej je obšel Italijo. Tja so
... odli nejasni razlogi. Morda je bila to bližina
... Rim. Neapelj. Brindisi. Albanija. Na 'Ro-
... me je izkrcala v Santi-Quaranti, zmaknem
... Na Krfu mi luška oblast zavrne začasno
... Prisilijo me, da noč pred odhodom pre-
... na barki, ki sem jo najel do tja. Potem
... Srbija. Nato Avstrija. Češkoslovaška. Polj-

... ska, kjer skušam prodajati ponarejene zlate."
"Trebja je bit res pokvarjen, da se ljubiš s tem
... tipom", mu je nekega dne rekel Stilitano in mis-
... lil na Salvadorja. Zdaj pa je prav Stilitana v
... Brnu "nadomestil" svetlolasi kitarist, ki mu je
... bilo ime Michaelis Andritsch: "Njegove kretnje
... so bile ljubke, ne da bi bile poženščene. Pre-
... senečen sem bil, da sem prvič videl pederasta
... z moškimi vedenjem, celo rahlo grobim." Čeprav
... Stilitana ni pozabil, je drug zavzel mesto v nje-
... govem srcu, ob njegovem telesu: "Prej me je
... ljubila tako lepa roparica, sokol najvišje vrste,
... da sem lahko do ljubkega kitarista kazal do-
... ločeno predrznost, čeprav je bilo njegovo oko
... tako budno, da mi ni dopuščal veliko. Ne upam
... si vam dati njegove podobe, v njej bi prebrali
... lastnosti, ki jih odkrivam pri vseh svojih pri-
... jateljnih. (Izgovori za moje lesketanje - nato za
... mojo prosojnost - in končno za mojo odsotnost
... - ti dečki, o katerih govorim, izpuhte. Od njih
... ostane le to, kar ostane od mene: sem samo
... prek njih, ki niso nič, ki so le preko mene.
... Razsvetljujejo me, toda jaz sem interferenčni
... pas. Dečki: moja somračna straža.) Morda je
... imel ta malo več prijetne zlobe in da ga bolje
... označim, me mika, da uporabim neki zastarel
... izraz, tako dražestno se je tresel: - Bil je prijaz-
... na violina." Ko so ju na Poljskem zaprli, ga je
... zasovražil. Bilo je to bolno, nečisto sovrašтво,
... ker je še vedno vsebovalo niti nežnosti, vendar
... ni prenesel dejstva, da je bil priča njegovemu
... padcu. Potovanje je nadaljeval sam: "Povsod
... so kraje, zapor in izgon iz vsake teh dežel. Meje
... prečkam ponoči, v brezupnih jesenih, ko so vsi
... fantje težki in izžrpani, in v pomladih, ko se
... nenadoma, ko se spusti večer, prikažejo iz kaj
... vem kakšnih zatočišč, kjer so se pripravljali in
... mrgolijo po uličicah, trgih, med obzidji, po
... javnih parkih, kinih in kasarnah. Končno hitler-
... jevska Nemčija. Zatem Belgija. V Anversu bom
... zopet videl Stilitana." Podrobnosti potovanja so
... zabeležene v romanu Dnevnik lopova: "Dnev-
... nik, ki ga pišem, je le literarna sprostitvev. Čim
... bolj v njem napredujem, urejajoč, kar mi nudi
... preteklo življenje, čim bolj vztrajam v strogosti
... zgradbe - poglavij, stavkov, same knjige - bolj
... sem čvrst v želji, da v krepostne namene upora-
... bim svoje nekdanje stiske. V tem čutim moč."

Leta 1937 se iz Brna vrne v Pariz. Spet je bil
... obsojen na zaporno kazen, ki se je skozi nas-
... lednja leta v nedogled nategovala: "Erotične
... igre odkrivajo neizmenljiv svet, ki ga razvija
... nočna govorica ljubimcev. Takih besed se ne
... piše. Šepeta se jih ponoči na uho, z zagrljenim
... glasom. Ob zori se jih pozabi. Ko zločinci zani-
... kajo vrline vašega sveta, se obupno lotijo ust-
... varjanja prepovedanega sveta. Privolijo, da v
... njem žive. Zrak je v njem ogaben: znajo ga vdih-
... avati. Toda - zločinci so daleč od vas - kot v
... ljubezni se oddaljujejo in me oddaljujejo od
... sveta in od njegovih zakonov. Njihov ima vonj
... po znoju, spermi in krvi. Končno, moji žejni duši
... in mojemu telesu ponudi vdanost. Zato, ker zlo
... poseduje erotična stanja, sem se vanj zagri-
... zel." Francoski pravno pravičniški oblasti je
... nalagal dela kot malokateri; bil je takorekoč
... njen abonent. Štirinajstim obsodbam zaradi
... kraje, ki so dosjeje kriminalistične kartoteke na-
... polnile zvrhoma, se je pridružil izgon in končno,
... v popolni nemoči, še dosmrtna ječa: "Genet je
... svoboden v tem, da je lahko kriv, ne pa v tem,
... da bi se lahko spremenil. Jeza pravičnih hoče
... namreč trajati: če bi Genet postal pošten, bi
... izgubila svoj predmet. Ta krepostna jeza zagri-
... zeno deluje; ni ji dovolj, da je umorila otroka:
... pošasti, katero je pravkar ustvarila, pripravlja

... prihodnost brez upanja. Povedo mu, da ga ča-
... kata ječa in prisilno delo; vse je odločeno, iz
... večnega vzroka izhajajo v časovnem zaporedju
... nespremenljive posledice: 'Končno boš na mo-
... rišču!' Genet prevzet opazuje neizogiben tok
... veselja in povezanost okoliščin, ki ga bodo
... privedle do usmrtitve. Še včeraj je bilo vse
... mogoče: mogoče je bil prinčev sin, mogoče bi
... postal svetnik; živel je v anarhiji poželenja,
... naključne milosti so ga zasipale in prihodnost
... ni bila določena. Sedaj je vse urejeno: dali so
... mu značaj, svobodo, ki je kriva, in usodo." A
... nič ni pomagalo, Genet je kar ostajal: živ, težek
... in pohujšljiv. In vseskozi pod ogorčenim pogle-
... dom "pravičnih". Zasluga Jeana-Paula Sartra, z
... majhno pomočjo Jeana Cocteauja, Collette,
... Marcela Acharda in drugih, ki so podpisali peti-
... cijo, je, da je bil leta 1949 pomiloščen; sam
... predsednik republike ga je dokončno osvobodil.
"Nesprejemljivo" življenje pa je teklo naprej
... nespremenljivo in prinašalo s seboj dela, ki so
... za vedno obogatila svet umetnosti: poezija Na
... smrt obsojeni, prozna dela Naša Gospa cvetna
... (ali bolje Rožamarija), Čudež vrtnice, Pogrebno
... slavje, Querelle iz Bresta (ki ga je ekraniziral
... Fassbinder), Dnevnik lopova, Lepi dečki, Zaljub-
... ljeni jetnik..., drame Služkinji, Poostreni nadzor,
... Balkon, Črnci, Zasloni..., zanimiv pa je tudi nje-
... gov izlet v filmski svet, čeprav je kot režiser
... podpisal le kratki Spev ljubezni (Un Chant
... d'amour), ki šteje za prvi homoerotični film
... sploh, zasluži pa si tudi sicer obširnejšo pred-
... stavitev.

Temeljno delo, ki nam predstavi Geneta kot člo-
... veka, kot umetnika, nenazadnje kot homoseks-
... sualca, je Sartrova študija Sveti Genet, komedi-
... jant in mučenec (Saint Genet, comédien et
... martyr): "Če hočete kakšnega poštenega člove-
... ka spoznati, ugotavljajte, katere napake najbolj
... sovraž pri drugih: dobili boste glavne smeri nje-
... govih vrtoglavic in njegove groze, dihali boste
... vonj, ki zasmraja njegovo lepo dušo. Uganem
... lahko, da je pri tistih, ki Geneta najstrožje ob-
... sojajo, homoseksualnost nenehna in nenehno
... zanikana skušnjava, predmet najintimnejšega
... sovrašstva, in da so srečni, ker jo sovražijo pri
... nekom drugem, kajti tako imajo priliko, da
... odvrnejo svoje poglede od samih sebe." Homo-
... seksualnost naj bi bila torej travma drugih,
... nikakor ne njegova lastna: "Nikoli nisem doživel
... seksualnosti v čisti obliki. Vselej jo je spre-
... mljala nežnost, mogoče površna čustvenost, na
... hitro, do konca mojega seksualnega življenja, je
... šlo zmerom... z nikomer nisem šel spat na
... prazno... hočem reči, brez čustvene vsebine.
... Privlačil me je fant mojih let... nikar me ne silite
... predaleč v opredelitve. Seveda ne morem opre-
... deliti, kaj je ljubezen, ampak spal sem lahko
... samo s fanti, ki sem jih imel rad... sicer pa...
... spal sem tudi s tipi, da bi dobil denar."

Jean Genet je umrl v Parizu, 15.aprila 1986.
"doma", se pravi v hotelu z dvema zvezdicama.
Še prej je svoje življenje prellil v literaturo, v
... umetnost. A če ti je v življenju dano, da pos-
... taneš umetnik, je tako, kot bi postal, četudi
... lopov, bog na zemlji. "Toliko lepote je vendar
... ustvarjene zame," je dejal in jo ustvaril tudi za
... nas. Tudi zaradi njega je naše življenje postalo
... lepše; on sam bi najbrž rekel: lepo kot kurac!

Gusti G.

Utrinka z Dnevov gay & lezbičnega filma

Prepovedana ljubezen

Forbidden Love, Kanada 1992, režija: A. Weisman, L. Fernie

Prepovedana ljubezen je po svoji strukturi precej neizviren, klasičen dokumentarec, v katerem se pripovedi žensk o (lezbičnem) življenju v 50-ih letih v Kanadi in ZDA prepletajo s fotografijami, knjigami in drugim materialom iz

- njuna ljubezen se je prelila iz nerealiziranega hrepenjenja v stvarnost.

Dokumentarec je izpoved zelo različnih, zdaj že starejših žensk, ki opisujejo svoje lezbično življenje v 50-ih letih. Nič novega, nič presunljivo, ga, bi lahko rekli; sicer nas ločuje štirideset let, toda bistveni problemi so ostali isti! Morda je presenetilo edinole pričevanje o takratni izjem-

Na kratko rečeno, ostala bi dokaj anemična zgodba o zblizanju dveh povsem različnih žensk; zblizanju, ki mu botruje skupno iskanje preteklosti in korenin, razrešitev zgodovine pa je žal ostala na nivoju brezbarvne shematičnosti in nedoživete skice, ki se kot taka ni sposobna zažreti gledalcu v kri in meso in spomin. Dramaturgija pripovedi je pretirano predvidljiva, linearna, za gledalca v vseh momentih nepresenetljiva. K temu, da ostaja film v težko oprijemljivih daljavah, pripomore tudi režiserjeva kršitev (le navidezno) togega pravila, da naj bi vsak film imel glavnega junaka, ki omogoča gledalčevo identifikacijo z njim in preko tega njegovo neposredno udeležbo pri razvoju filmskega dogajanja - *Salmonberries* ima dve in s tem hkrati nobene osrednje osebe, gledalec pa tako ostaja v neprizadeti distanci. In če vsemu temu dodam še bledo in vse preveč enodimenzionalno ter statično karakterizacijo obeh junakinj, potem postane jasno, da je *Salmonberries* zelo povprečen in nezapomljiv film, ki žal tudi nadvse ustrezno definira nivo vseh lezbičnih filmov, ki smo jih letos na festivalu videli.

Kratka vsebina za vse, ki ste film zamudili: v knjižnici se srečata knjižničarka Roswitha (Rosel Zech) ter necivilizirani Kotzebue (K.D. Lang), ki zaradi svojega prostaštva vzbudi v Roswithi srdit odpor. Ko se Kotzebue drugič pojavi v knjižnici, (dobesedno) razkrije, da je ženska, ter razodene še vedno ogorčeni Roswithi, da je sirota, Rusinja, in jo zanima, kdo so njeni predniki. Eden izmed njih je odkril to področje Aljaske; Roswitha ji razloži zgodovino rodbine Kotzebue.

Kotz, ki dela v rudniku, obišče Roswitho in ji pokaže karton, v katerem so jo našli kot novorojenko; drugič ji prinese ogromno ribo, Roswitha pa jo povabi v magično razsvetljen prostor, svoje zatočišče, v katerem shranjuje vložene robide, v spomin na svojega moža.

V naslednji sekvenci se zapeljeta v zasneženo pokrajino, Roswitha ji v afektu pove, da izvira iz komunistične nemške družine iz Berlina; poročena je bila z glasbenikom in ko sta prebežala iz Vzhodnega v Zahodni Berlin, ju je njen brat izdal, moža pa so ustrelili.

Zdaj kupi Kotz dve letalski vozovnici za Berlin. Tam se Roswitha sooči s svojim bratom, ki je gluhi. Komunikacija je onemogočena, toda bratove solze so zgovornejšje od morebitnih besed, ki bi njegova občutja zbanalizirale, poenostavile, izkrivile, domala izničile. Roswitha in Kotz odideta na možev grobič.

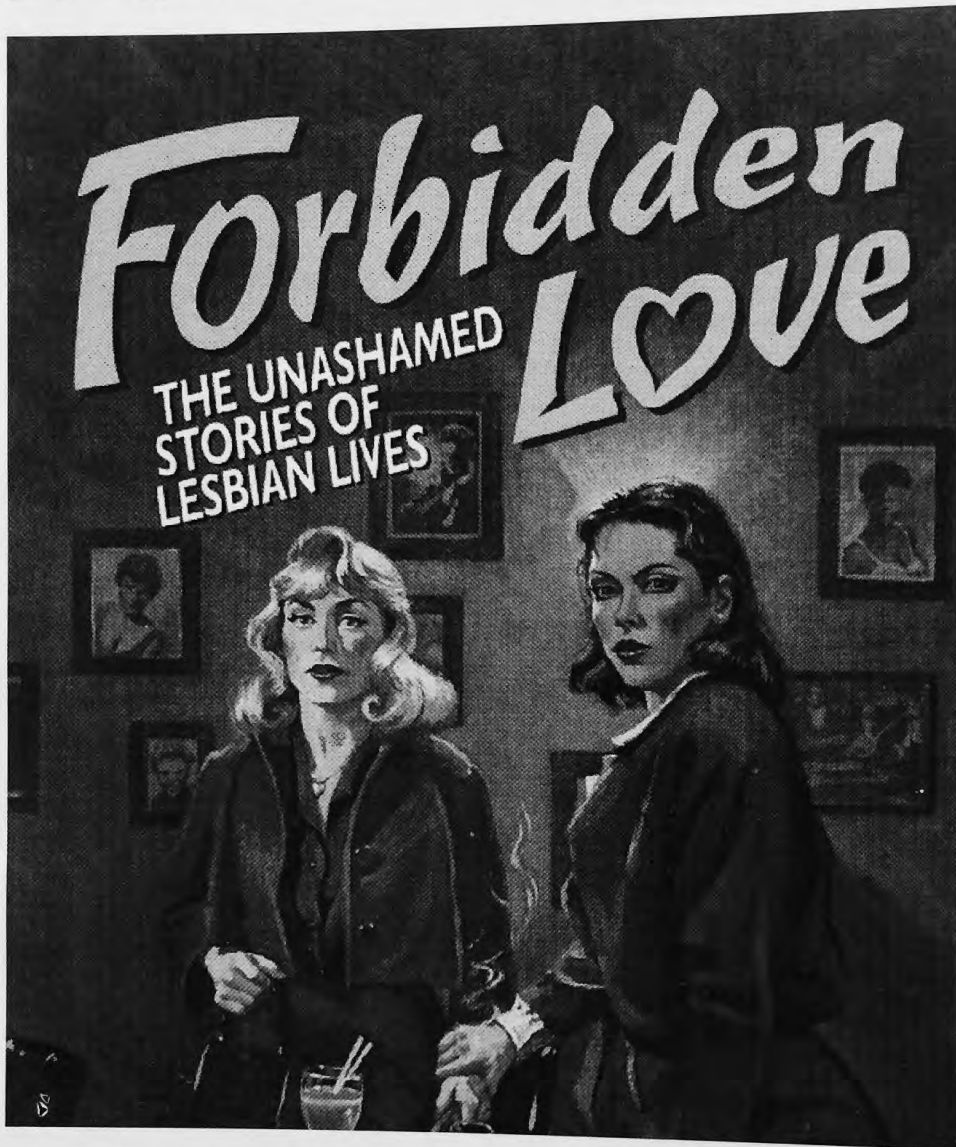
Vrneta se v hotelsko sobo in pričneta se najsubtilnejša filmska sekvenca.

Tišina. Napetost. Zadrega. Govorica pogledov. Spotikajoči, odsekani stavki. Kotz ji odpne obleko. Kotz: "Čudovita si." Roswithino obnavljajoče izmikanje. Kotz: "Ljubim te." Kotz, zdaj Roswithina Bubu, se ji približa, jo poljubi. Roswitha se sunkovito odmakne. Zatemnitev. Roswitha: "Daj mi čas." Zatemnitev. Roswitha: "To nisem jaz." Zatemnitev. Roswitha: "Kaj bi bilo potem?" Zatemnitev. Roswitha: "Vseeno te imam rada. Zame si najpomembnejši človek v življenju."

Zdaj se noč prelije v jutro.

Aljaska. Kotz odkrije svojega očeta. Potrka na Roswithina vrata. Filmske zgodbe je konec; njuna se (verjetno ... upajmo ...) pričneta. *Salmonberries* je film, ki sicer želi oživljati dooločena čustva, stanja, razmerja, notranje svetove, toda...

Petra

tedanjega časa. Ustvarjalci filma sta to dokaj monotono formo razbili z nekakšnim mini igranim filmom, v katerem se, lahko bi rekli, komprimirano zrcali tematika dokumentarca. Prav ti igrani vložki so biser celotnega filma - razmerje med (osvajalko) Lauro in (ob koncu osvojeno) Beth je režirano izjemno precizno, subtilno, s skrbno izdelanimi detajli, Bethina začetna zadržanost, nervoza in zmedenost pa daje sekvencam tudi humorno in s tem zelo prisrčno noto. Njuna ljubezenska zgodba ima štiri postaje - železnico, bar, stanovanje ter seveda posteljo ob koncu. Predvsem bar naj bi odslikaval tedanje razmerje družbe do lezbištva - Laura Beth dokaj neprikrito osvaja, Beth pa je povsem preplavljena s strahom pred "pogledom družbe" in svoja resnična čustva popolnoma zatre. Sprva je podobno tudi v stanovanju, kjer sta sicer sami, toda zdí se, da Beth sovražno in prezira polne oči "normalne večine" čuti še skozi stene. Toda Laurina privlačnost je vendarle močnejša in sledi zelo lep prizor prvega telesnega stika med njima. Zgodba se zaokroži v postelji, kjer se č/b film prvič prelije v barvnega

no strogi delitvi na "butch" in "femme" vloge - ena izmed pripovedovalk je dejala, da se je "počutila sila neprijetno in nekako izolirano, ker je bila preveč ženska, da bi bila 'butch', in preveč moška, da bi bila 'femme'..." Sicer pa me je osebno najbolj ganila naslednja izjava: "Mati me nikoli ni poljubila, ker se je bala poljubljati lezbijko; šele takrat, ko sem bila pred težko operacijo, me je prvič poljubila... bilo je tako lepo!"

Stavek, ki odraža položaj lezbijke. Včeraj, danes, jutri!

Salmonberries

Režija: Percy Adlon, igrajo: Rosel Zech, K.D. Lang

Nekateri režiserji prikrivajo slabosti svojega filma z udarno filmsko glasbo; drugi z blesteče zvonečo igralsko zasedbo; tretji z učinkovitimi specialnimi efekti... Adlon pa se je očitno oprl in nekako "izvlekel" s pretanjeno fotografijo.

Da, kaj bi ostalo od filma *Salmonberries*, če ne bi bilo ves čas impresivno prisotne Aljaske??!

Lea de Laria

uspešen, moj pa je bil totalno uspeh. Lastnik lokala me je takoj najel za občasno nastopanje, pol leta kasneje sem s komedijo zaslužila dovolj, da sem pustila petje in postala profesionalna komedijantka.

Med nocojšnjo predstavo si veliko improvizirala. Je vedno tako? Kako in koliko časa pravzaprav pripravljaš posamezno predstavo?

75-80% mojega nastopa je improvizacija. Če v dogajanje vključuješ občinstvo v taki meri, kot ga jaz, potem moraš improvizirati. Seveda si vsako predstavo najprej zamislim, jo načrtujem, napišem. Ima ogrodje, ki pa je dovolj fleksibilno, da ga lahko prilagam različnim situacijam, kaj izpustim, dodam. Hočem, da je moja predstava nabita, polna. Vsakih 15 minut prokinem vice s petjem, da si ljudje odpočijejo, sicer je nemogoče slediti. Vsako leto naredim novo predstavo. Delam jo kake tri mesece.

Doslej si nastopala večinoma po Severni Ameriki. Je kakšna razlika med občinstvom tam in v Evropi? Te tu sprejemajo na drugačen način?

V Evropi me poznajo samo v Angliji in na Škotskem. Nastopala sem v Edinburghu in Londonu. Občinstvo na Otoku je čudovito. Tu na jugu so malo bolj zatrti, Škoti so bili totalno nori. Razlika seveda obstaja. Američani so se pripravljani zabavati, s tem namenom tudi pridejo, vendar nekako čakajo, da jih ti zabavaš, da se trudiš okoli njih, oni pa se potem odločijo, kdaj se bodo sprostili. Angleži ti pustijo, da jih zabavaš. Kanadsko občinstvo se zelo odziva, zelo so pripravljene sodelovati.

Pa razlika med straight in gay/lezbičnim občinstvom? Imaš za straighte drugačen program?

Nastop pred straight publiko se seveda razlikuje od tistega pred gay in lezbičnim občinstvom. To ne pomeni, da jim ne povem, da sem lezbijka ali da ne mečem dilda kot bumerang po odru. Razlika je v šalah. Nima jim smisla pripovedovati vicev iz pedrskega življenja, ki jih ne bi razumeli. Povem jim tiste, ki jih lahko razumejo.

Kako pogosto nastopaš?

Kadar ne gostujem, tako kot zdaj v Londonu, imam 4-5 nastopov na mesec. Razlika je tudi v tem, da sem včasih nastopala v majhnih dvoranah, zdaj me vidi veliko več ljudi. V Torontu sem imela predstavo v okviru tekmovanja komikov in ljudi je bilo toliko, da vseh nisem niti videla.

Postajaš slavna. Se je zato kaj spremenilo?

Slava v bistvu ni nova zame. Po dvanajstih letih nastopanja po gay in lezbičnih lokalih in gledališčih me ljudje dobro poznajo. Lani sva bili za Božič s puncno v nekem baru v Parizu in k meni je pristopila ženska, ki me je gledala v Ameriki. Novo je le to, da me zdaj poznajo tudi straighti.

V ZDA je veliko gayev in lezbijk komikov, nekateri so zelo dobri. Nihče ni mislil, da bom ravno jaz tista, ki bo prodrla v straight medije in uspela pred straight občinstvom, preveč sem vulgarna in preveč očitno lezbijka. In vendar se je to zgodilo. Najbrž ravno zato. Po tistem nastopu na Arsenio Hall Showu se vse vali kot snežna kepa. Za predstavo "Muff Diva" sem v Edinburghu dobila nagrado kritikov. Posneli so jo za "Channel Four", zdaj gre na "off-Broadway". Ampak vseeno bi mi bilo, če bi bilo vsega ta hip konec. Vesela bi bila.

Povsod poudarjaš, da si Italijanka. Se te je družna že odrekla?

Moji starši dolgo niso imeli pojma o tem, da sem lezbijka in kaj počnem na odru. Moj brat je osel, s sestro pa sva si zelo blizu. Nekaj starih tet imam, ki, kadar me vidijo, lazijo za mano in me sprašujejo, kdaj se bom poročila. Lani sem starša prvič povabila na predstavo in čisto v redu sta jo prenesla. Oče ni potem nič komentiral. Njuna prisotnost me ni motila, le v nekem trenutku, ko sem se podila po odru z dvojnimi dildom, sem si rekla: "Sranje! Tule maham z dildom in oče me gleda." Pa je šlo.

Si na kakšen način aktivno udeležena v gay in lezbičnem gibanju?

Nastopanje je zame oblika aktivizma. Moje življenje je aktivizem. Svoje življenje sem posvetila temu gibanju. V njem smo vsi pomembni, vsi smo potrebni, da pride do sprememb. Vsak dela svoje, tisto, kar zna, ampak vse je enako pomembno. To, da Martina Navratilova igra tenis, da jaz preklinjam po odru, da... Skupaj lahko nekaj dosežemo. Sem čisto navadna urbana lezbijka, ki sporoča svojo izkušnjo drugim. Govorim o tem, kako je biti urbana lezbijka.

Načrti?

Čim več seksa.

Pogovarjali sta se NSV in TK.

...v zadnjem letu.

...je 100% lezbičen, 100% o seksu in 100% zabaven. Lea ima dolg ... ga zna dobro uporabljati. Najbrž ni nihče drug sposoben pripraviti ... dela občinstva, da bi stoji v en glas na vse grlo vpil "Jaz sem lezbičnica" ... s tem nima težav. Njena energija in entuziazem sta nalezljiva. ... da se nihče v dvorani ni branil sodelovati v pevski točki, ki je od ... zahtevala, da nihajo z iztegnjenimi rokami in na ukaz prešerno "whack a butt plug" (loplni po ritnem čepu). Njeni vici so vulgarni, ... tako hudo vulgarni, da se na koncu krohotas lastnemu navdušenju ... zgovorno zalotiš, kako zelo si voljan sodelovati v njenih domislicah.

... Lea de Laria preprosto zna očarati. Je očarljiv možačast medvedek, ki ... samostojnosti otresa s tako samoumevnostjo, da ji ni ničesar mogoče ... . Do vsem tem pa se tako dobro zabava, kot da so vloge zamenjane. ... je občinstvo tam zato, da zabava njo in ne obratno.

... začela nastopati v komediji?

... sem pred dvanajstimi leti na Valencia Street v San Franciscu. ... je bila takrat kulturno središče lezbijk in gayev, bolj sicer lezbijk. ... barov je organiziral "Gay Open Comedy Night", ko je lahko vsak iz ... prišel na oder in skušal zabavati ostale. Neka ženska se mi je ... zgodasna, prekípelo mi je in skočila sem na oder. Nastopanje mi ... . ker sem takrat profesionalno nastopala kot pevka. Petja me je ... . ki je bil jazz pianist. Prvi nastop vsakega komika načeloma ni

Tuš

8:45 zjutraj in zrak je že trepetal od vročine. Čakala sem na vlak in na hitro delala inventuro svojega življenja. Od zime sem sem se rešila dolgočasnega razmerja in ga zamenjala z nesrečnim. Moj bančni račun je bil prazen, moje spolno življenje bedno in ni kazalo, da bi se položaj kmalu izboljšal. In zamujala sem v službo. Spet.

Nenadoma se je skozi gnečo prerinila kakšnih meter devetdeset visoka ženska. Spogledali sva se in nisva umaknili pogleda, kot bi bile najine oči povezane z nevidnim vlaknom. Nasmehnili sva se druga drugi in si stopili bliže, kot dve stari prijateljici. Naslednjih deset minut sva skušali ugotoviti, od kod se poznavata. Seveda se nisva, ampak močan občutek poznavanja naju je držal skupaj, da se nisva nehali pogovarjati.

Ko je pripeljal vlak, sva se prerinili do dveh, kot po čudežu praznih sedežev in se vso pot do mesta tiho pogovarjali. Olga je bila nekakšen potepuh. Klatila se je naokoli in delala vse mogoče, od pomivanja posode do poziranja, zdaj pa ji je bilo vsega dovolj in vračala se je domov v Tennessee.

"Upam, da za vedno," je pripomnila. Njene polne ustnice so se otožno nasmehnilo in v velikih zelenih očeh sta sijala žalost in upanje. Vprašala sem jo, kaj bi nekdo, ki je potoval toliko kot ona, sploh delal v Tennesseeju.

"To, kar najraje počnem. Delala bom nakit."

Pogledala sem srebrni filigranski obesek, ki ga je nosila, in uhane. Bili so eksotični in lepi. Stegnila sem roko, da bi pobožala ogrlico, in pri tem oplazila gladko, vlažno kožo na njenem vratu. Droben nasmešek ji je zaigral v kotičkih ust.

"Tvoje delo?" sem vprašala.

Prikimala je. Senca sramežljivosti ji je šinila čez obraz. Za hip je izgledala kot dekle na prvem plesu. Bila sem očarana.

"Zelo, zelo lepo," sem zamrmrala. Pri tem nisem gledala ogrlice, ampak njene čudovite oči. Zardela je in v trebuhu me je začelo stiskati. Vprašala me je o mojem življenju. Skomignila sem z rameni in ji povedala celo usmiljenja vredno zgodbo.

"Počutim se kot žival v kletki. Hočem ven, vse, kar lahko naredim pa je, da hodim gor in dol po njej."

"Biti ves čas na poti, brez pravega doma ni vedno dobro, verjemi strokovnjakinji. Če nimaš kam iti, je včasih bolje, da ostaneš, kjer si. Boš že začutila, kdaj bo čas, da greš."

Rekla sem ji, da je tako pametna, kot je lepa. Zvenelo je precej oguljeno in obe sva se morali zasmejati.

"Povem ti, kaj je dobro. Biti s tabo na tem umazanem, hrupnem vlakcu. To me bo ozdravilo."

"Lepo," je zasanjeno rekla, dvignila roko in s prstom potegnila po mojem licu. Dotik je bil nenavadno nežen in nenavadno močan hkrati.

"Utrujena sem od svoje mehkužnosti, Olga. Uničena od tega, da ne zahtevam, kar hočem."

Začudena sem začutila solze, ki so mi tekle po licih. Zazdelo se mi je, da v Olginih očeh vidim pravo bolečino. Objela me je in obraz sem naslonila na njeno dišečo kožo. Njen vrtoglavi vonj je zarezal skozi mojo žalost. Nisem vedela, če naju kdo opazuje in bilo mi je vseeno. Zame sta bili takrat na celem planetu samo dve osebi.

"In kaj je tisto, kar hočeš tale hip?" me je vprašala z zategnjenim južnjaškim naglasom in mi z elegantno roko obrisala solze in pot z obraza.

"Hočem se te dotakniti. Ves dan se hočem ljubiti s teboj. In ne morem verjeti, da sem to res rekla."

Zasmejala se je. "Vidiš, že premaguješ svojo neodločnost. Kaj torej? So bile to samo besede ali si res upaš?"

Skozi možgane mi je šinila misel na delo in denar in Renée, ki je nisem ljubila in ne mogla prevarati. "Pokazala ti bom, kaj si upam."

Izstopili sva na naslednji postaji. Nisem imela denarja za hotel in Olga tudi ne. Renée je delala ves dan in ura je bila šele 9.25. Globoko sem zajela sapo in usmerila Olgo na drug vlak in domov.

Ko sva se pojavili na bleščečem soncu, se mi je vročina, ki je bila doslej nevzdržna, nenadoma zazdela sproščujoča, celo čutna. In moja ulica, ki sem jo začela sovražiti zaradi nenehnega hrupa in množice, je spet postala vznemirljiva in barvita, kot se mi je zdela v srečnejših dneh.

Šli sva mimo nekaterih ljudi, ki sem jih poznala. Ko je Velika Doris, dizelca s Harleyem med nogami in šestimi tetovažami na kosmatih rokah, zagledala Olgo, so ji oči skoraj padle na pločnik. Roko sem položila na Olgino vitko telo in jo potrepkala po okrogli, mišičasti zadnjici.

"Požri se, Doris. Lep dan ti želim."

Moja sosedica, ki navadno sedi zunaj ves dan, je omagala zaradi vročine in uspelo nama je priti do stanovanja brez spremljave radovednih pogledov. Raznemala me je sla, kot je nisem čutila že od srednje šole, in ključki so mi dvakrat padli iz rok, preden sem uspela odpreti vrata. Olga se mi je smejala; izzivalen, vzburljiv zvok. Kakor hitro sva bili v stanovanju, sem jo pritisnila ob zid. Bila je precej večja od mene, tako da sem imela njene radodarne prsi tik pred ustmi. Nagnila sem glavo in jo za malenkost premočno ugriznila. "Tigrica," je šepetala, ko sem ji z rokama mečkala joške. Porinila me je na kavč in zdrsnila na kolena, odpela si je gumbe na bluzi in pokazala črn čipkast modrc. Odpela ga je spredaj in ko je razprla blago, je razgalila popolne prsi, kot bi bile iz alabastra. Dvignila je pogled k mojemu in v očeh sem ji videla globoko ranljivost.

"Naredila bom vse, kar hočeš," je zašepetala.

"Vem, da boš." V glasu sem skušala obdržati oboje, nežnost in prettno.

"Sleci se zame. Počasi, kot pridna deklica."

Ko je končala, je veličastno stala pred menoj in gosti rjavi lasje so ji padali preko žametnega ramena. Če bi še dolgo stala tako in me gledala z velikimi mačjimi očmi, bi ji padla k nogam. "Olga, ti si biološki čudež. Pojdi se stuširati. Druga vrata desno."

Lenobno se je premaknila po hodniku. Ko je voda že nekaj časa tekla, sem se slekla in se kot vlomilec prikradla v kopalnico.

Skozi prozorne zavese sem gledala, kako si Olga mili fantastično telo. Delala se je, da me ne vidi, vendar si je dala opravka s temeljitim miljenjem na pravih mestih: prsih, ki so bile trde in velike kot dinje, gladki, napeti riti... Njena pička je bila pokrita z gostimi rjavimi dlakami. Čez nekaj časa sem zlezla k njej in moje roke so se pridružile njenim pri blaženi nalogi mazanja mila po vsem božanskem telesu. Na koncu so ji roke padle ob telo in z zaprtimi očmi se je nagnila nazaj.

S prsti sem dražila zdaj eno zdaj drugo namiljeno bradavico in nehote zajela sapo, ko sem ju gledala, kako se gubata in trdita. "Znorela bom," sem stokala v njen vrat.

Moje roke so našle pot do njenega sladkega grma. S palcema sem razmaknila mesnate ustnice in strmela v vroč, rožnat paradiž, dokler se mi niso osušila usta. Z mezincem, nato s prstancem sem rahlo prodirala v

ta med. Nadaljevala sem popolnoma kontrolirano -kar ni bilo lahko -ker nisem imela v njej cele dlani.

mele sem v Olgin obraz. medtem ko sem se počasi premikala v njeni ječi. Čutiti je bilo kot svila v vročem oiju. Ko sem začela vrteti roko v h. krožnih gibih, je obrnila oči in iz grla ji je ušel sladostrasten glas njene živali. Z drugo roko sam mučila njene trde, namiljene bradavice, er nisem začutila, kako se v meni dviga strast, ujeta med nežnost in kukanost. Ko sem se z roko dotaknila Olginega lica in poljubila njene ustnice, sem se boleče zavedla, da je del mene hotel riti po notranjosti in z močnimi in grobimi sunki raniti njeno občutljivost. glas je prihajal od daleč, se mešal z mojo željo in mi bobnel v osim, prosim," so bile edine besede, ki jih je zmogla, preden je padla v onmitivno vpitje in sopernje. Odkimala sem in zamrmrala s stisnjenim som: "Ne še."

ohnila sem, ko sem potegnila roko iz nje. Zastokala je od razočaran- Poljubila sem jo in ji rekla, da bo pri meni dobila vse, kar si je kdajkoli zela od kakšne ljubice, ampak na moj način in pod mojimi pogoji. Ido pridna punčka in se obrni. In ne dotikaj se je, ko ne gledam." gala je in nasmehnila sem se ob pogledu na izbrane poteze njenega nrega hrbta in ramen. Pobožala sem jih in občudovala njihovo moč in srost, potem sem jo rahlo porinila. Vedela je, kaj hočem.

ie dlani je položila na mokre ploščice in hkrati razširila noge. Namilila am ritnici in nežno prodrla v njeno ozko, majhno luknjo. Ob vdoru je raveneta. Ukazala sem ji, naj se sprosti in globoko diha. Kmalu se je asa mišica raztegnila dovolj, da sem zdrčila vanjo. Bog, kako je utripala ki mojega prsta!

nežnosti me je skoraj vrgel na kolena. Z vratu sem ji umaknila dolge, ase lase in začela mrmrati vanj, kakšen angel je, kako sem zasvojena z eno lepoto, njeno močjo. Zaslislala sem čuden zvok in se zavedla, da je Ogin smeh. Obrnila je glavo, da bi me videla.

o si ljubka, moja strastna mala bojevnica, moja divja ženska." očka? Res misliš, da sem ljubka? Mogoče moraš spremeniti mnenje, asica domišljajval!"

se sva se noro hihitali. Hotela sem se vrniti v napetost izpred nekaj ukov, zato sem se trudila, da bi moj glas zvenel trdo in grozeče.

gni se naprej," sem osorno rekla. "Nagni se naprej, kot si bila, in ne se premakniti." Zgrabila sem jo za dojko, da bi ji pokazala, da sem o groba, če se mi ne bo dovolj podredila. Olga se je brez besed nagni- saprej in skočila sem izpod tuša.

sa sem na hodniku pred kopalnico in si pritrjevala elegantni srebni in se občudovala v velikem ogledalu. Ko sem se vrnila pod tuš, je a Olga še vedno v isti pozji; padajoča voda je iz njene kože delala esčo nirvano. Ob pogledu nanjo, tako nagnjeno naprej, razgaljeno in vo, mi je šlo na jok. Začela sem jo božati in ji nežno gruliti.

ona punčka si. Presenečenje imam zate, angel. Darilo, ker si bila prid- Obrni se in poglej, kaj imam."

rečni dan," je rekla in gledala moje "darilo". ogoče. Najprej mi pokaži, kakšna hvaležna punčka si. Poklekni."

beno me je pogledala, vendar je brez besed ubogala. Držala sem jo e, da ji ne bi spodrsnilo.

mojega tiča!" Še nikoli nisem nobeni ženski rekla kaj takega in zven ed je bil prijeten in surov hkrati.

o vznemirljivo jo je bilo gledati, ko je z usti božala dolgo nečutečo o. Voda, ki ji je padala čez obraz in lase, ji je dajala podobo boginjeezni deževnega gozda. Ko je z jezikom šinila čez vrh, sem si želela, da asaj za hip čutila to, kar čuti moški. Že podoba pred menoj mi je esala velik užitek in ko sem jo nežno dvignila, da bi me poljubila, je oja pička popolnoma mokra.

om sem ji namazala majhno ritno luknjo in rahlo z dildom podrgnila nej. Globoko je vdihnila. Ob nenehnem govorjenju, naj globoko diha, srosti in se odpre zame, sem ji previdno vstavila gladko glavico.

ovala sem mišice na njenem hrbtu in merila njeno pripravljenost po kako so se krčile in sproščale. Ko je Olga začela premikati rit v hih, počasnih krogih, sem pričela svoj mučno počasen napad, najprej edmetrih, potem po centimetrih. Na koncu sem ga zarinila do konca.

ie zakričala in hitro dihala.

redu, ljubica?"

nala je in se začela gibati in nihati proti meni. Kratek čas sem se a ujeti njene gibe, potem sva se ujeli v skupnem ritmu. Ni trajalo e preden sva obe stokali in tamali kot dve poblazneli spokornici.

o mi je to všeč, tako mi je všeč."

ubezen moja," je sopla.

cas so njeni dolgi prsti tipali po njeni razbeljeni muci in iskali anje. Odrinila sem jih.

še, ljubica." sem ji siknila v uho. "Prišlo ti bo, ko bom jaz tako rekla."

Bližali sva se meji vzdržljivosti. Objela sem jo. Eno roko sem zakopala v njeno pičko, z drugo sem poiskala nabrekel, utripajoč klitoris. Para v kopalnici je oživila pod nezemeljskimi stoki in kriki, voda in pot sta lila z najinih drgetajočih teles.

Pospešila sem gibanje bokov in dlani in Olgino ritmično nihanje se je spre menilo v divje nabijanje.

"Kmalu," je zajokala, "tako blizu."

Prijela sem jo tesneje v strahu, da bi naju njeni sunkoviti gibi prevrnili. Ko sem mislila, da me bodo izdala kolena, se je Olga zaustavila in izpustila dolg, otožen krik. Zrušila se je name, brada ji je počivala na prsih.

Dolgo časa sva stali kot dva kipa, ujeta v vodo, in čakali, da se nama umiri utrip in dihanje. Ko sem izvlekla dildo, je Olga izpustila dolg in tresoč se "Ahhhhhh."

"Hočem, da odvežeš to z mene." Komaj šepet. Vzdihnila je, ko sem jo obrnila. Tresoč se roke so nerodno iskale med zaponkami in pasovi, dok- ler me niso osvobodile. Zdrsnila je v moj objem, sramežljivo kot otrok, in se mehko tresla. Najine solze so se pomešale in tekle po najinih licih in rokah in prsih, ko sva objeti nihali pod tušem.

Anna Conchita Senos

Ogledalna slika

Nekoč se je v plemenu Teles nepričakovano pojavil čuden pripadnik njihove rase. Ni bil ploščat in kosmat, bil je lepo oblikovan, mehek in zaobljen, z gladko kožo. Vrhovno Telo mu je dalo ime ženska, v starih knjigah je namreč našel tak naziv za pripadnike sorodnega plemena, ki je že zdavnaj izumrlo. Ženska je odraščala med ostalimi telesi, ki pa so kmalu ugotovila, da je drugačna. Ne samo, da je bil njen zunanji videz drugačen, tudi njane sposobnosti so se razlikovale od sposobnosti Teles. Bila je počasnejša in šibkejša od njih, raje kot da bi se udeleževala igrice, zanje tako razburljivih, je sedela v kotu in gledala v prazno.

Ženska si je namreč želela še nekoga, ki bi bil takšen kot ona. Vse dneve je sanjarija o dotiku gladke in mehke kože, okoli sebe pa je videla le trda Telesa, ki so imela eno okončino preveč.

Nekega lepega dne jo je, spet zatopljeno v prijetne sanje, videlo Vrhovno Telo. Poklicalo jo je k sebi in ji sporočilo strašen ukaz: predati se mora enemu od njih, da bodo nastala nova Telesa. Doumeti mora skrivnost velike združitve.

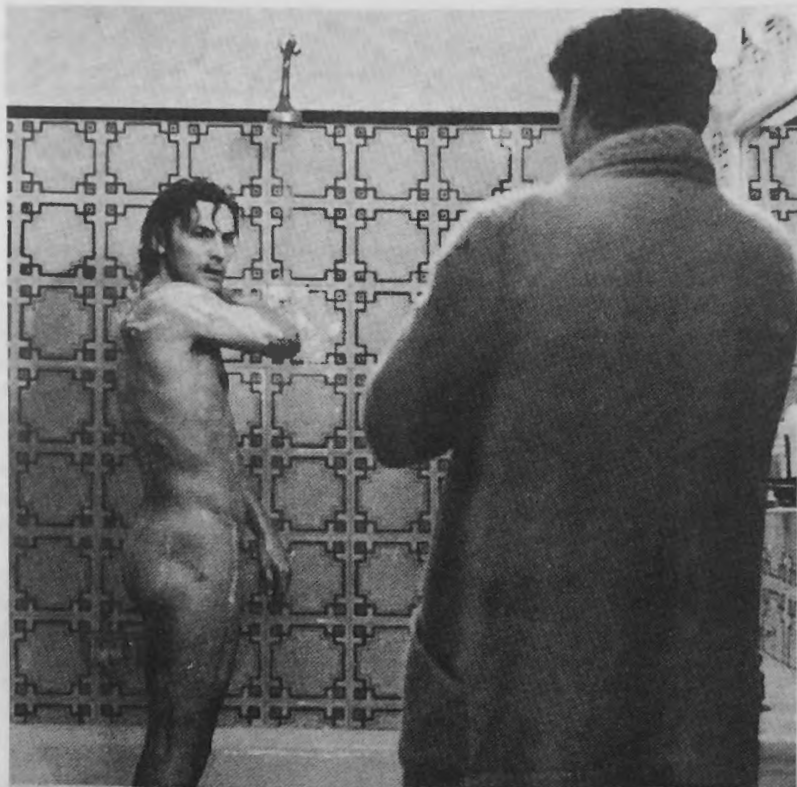
Ženski ni preostalo nič drugega, kot da se vda v usodo. Neko Telo je izvajalo čudne gibe, ki jih ni mogla primerjati z nobenim, njej znanim ritualom. Za konec je za nekaj trenutkov še zasadilo vanjo odvečno okončino. Vdana v usodo se je prepustila vbodljajem in po vsakem izvrgla še eno Telo.

Sama pa je še zmeraj hrepenela po še eni mehki ženski. Po veliki združitvi je zato zbežala v gozd, ki je bil tako blizu njenemu srcu. Zašla je vanj kot še nikoli doslej in prišla do lesketajoče se, gladke površine, ki jo je neustavljivo privlačila. Pokleknila je v travo ob njej in se strahoma sklonila nad čudno stvar. Na njej je v zadnjih žarkih zahajajočega sonca videla nekaj, česar ni peznala, pa ji je vendarle bilo tako zelo znano. Zdelo se ji je, da je končno našla tisto, po čemer je tako zelo hrepenela. Drugo žensko. Drugo mehko in nežno bitje. Drugo in vendarle enako.

Vrgla se ji je v objem.

Mateja

Somrak bogov

Visconti: Zaprti družinski krog

Kako razdvojena osebnost, bi pomislil nepoučeni. Bil je plemič in komunist, častilec lepote in slavitelj razvrata. Bil je esteta, ki se je napajal iz življenjskega dna, in revolucionar, ki je živel v raju buržoazije. Naj se z vprašanjem, kateri del njegovega jaza je bil v ospredju, grof aristokrat ali marksist revolucionar, ukvarjajo (filmski) teoretiki. Kakor tudi z vprašanjem, katera plat njegove osebnosti je bistvenejša, aristokratska ali intelektualna, in kaj bolj obeležuje njegovo delo, socialno angažiranje ali esteticizem. Zame je dovolj spoznanje, da je, čeprav enkrat neverjetno realističen, drugič že prav operetno teatraličen, pa spet romantičen, življenjski opus rafiniranega, razkošnega in subtilnega dekadenta, podkrepjen seveda z vsemi njegovimi intelektualnimi in političnimi preokupacijami, po vsebini in stilu zaokroženo avtorsko delo. Ljubil je življenje in mladeniče, umetnost in film, predvsem pa si je z vso bitjo prizadeval zoperstaviti se grenki vsakdanjosti in bridki minljivosti. In če nikjer drugje, si je bil prav tu dosledno zvest. **Luchino Visconti**, duca di Modrone, se je rodil 2. novembra 1906 v palači Visconti na Via Cerva v Milanu kot četrti otrok vojvode Giuseppa Viscontija in izjemno lepe ter bogate Carle Erba. Ko je bil star devet let, sta se starša ločila, vzrok pa so bili moški, a tokrat za spremembo očetovi. Brezskrbno mladost je preživljal ob glasbi in kot nadarjenemu čelistu so mu prerokovali še lepo prihodnost. Pridno je študiral, postal doktor književnosti, njegovo največjo strast pa so predstavljali konji. Kot kavalerijski poročnik si je po vojaški službi organiziral celo lastno čredo. Konji, dirke in hipodromi so ga pripeljali tudi v Pariz, kjer ga je znani gay fotograf **George Hoyningen-Huene** seznanil z mladim nemškim fotografom, ki mu je bilo ime **Horst Horst** in predstavlja Viscontijevo prvo resno homoseksualno razmerje. Prav iz te zveze se je rodilo tudi njegovo zanimanje za film. V Parizu se je dobesedno pahnul v lajf, družbo so

mu delali lepi ljudje, njegova najboljša prijateljica pa je postala **Coco Chanel**, kraljica visoke mode, ki je poskrbela, da ga je s filmom seznanil slovit **Jean Renoir**. Pri filmu *Tosca* (1940) je že sodeloval kot koscenarist in pomočnik režije, s tem pa je bilo v njegovem življenju vse odločeno. Svet je začel opazovati v novih razsežnostih, če že ni svet filma nek povsem drugačen svet. Okužen z njim, se je vrnil domov, kjer je kot bogat playboy užival vse prednosti izolirane nedotakljivosti, hkrati pa odkrival še nezano, skoraj podtalno Italijo. Tako nam s svojim prvim celovečercem, filmom *Obsedenost* (*Osessione*, 1943), posnetem po romanu *Poštar vedno zvoni dvakrat* (*The Postman Always Rings Twice*) **Jamesa Caina**, pokaže žalobno sliko tesnobne odročne province in vso tragiko njenih človeških usod. Povsem mimo literarne predloge, zgodbe o uboju iz brezumne ljubezni, a tudi iz brezupne osamljenosti, ki oba "demonška ljubimca" na koncu uniči, je uvedel lik "Španca" (**Elio Marcuzzo**), nenavadnega klateža, ki postane prijatelj glavnega junaka **Gina (Massimo Girotti)**. Njuno moško prijateljstvo je poudarjeno z močnimi seksualnimi podtoni. Film je bil deležen neusmiljenega posega cenzure, krajšali so ga in nazadnje umaknili s spreda. Sam presvetli škof pa je blagoslovil vsako dvorano, v kateri so ga predvajali. Po koncu vojne, ki ga je Visconti dočkal v fašističnem zaporu, se je posvetil predvsem gledališču in vanj investiral znatni del svojega premoženja. Italijanski publiki je prvič predstavil dela **Cocteauja**, **Williamsa**, **Wilda** in drugih, že leta 1945 pa je na oder postavil tudi homoseksualno komedijo **Adam Marcela Acharda**. Z gledališčem se je potem ob filmu ukvarjal vse življenje, znamenite pa so predvsem njegove operne postavitve, prenekatero z **Mario Callas** kot glavno zvezdo. Leta 1946 je v Firencih srečal do takrat neznanega igralca in scenografa po imenu **Franco Zeffirelli**. Zgodila se je lju-

bezen na prvi pogled, povabil ga je na kosilo in že sta bila domenjena za skupne počitnice v Toscani. Zeffirelli v svoji avtobiografiji (1986) obširno opisuje njuno življenjsko in poklicno prijateljstvo in sodelovanje, precej bolj skop pa je v izpovedovanju oziroma razkrivanju ljubezni. In čeprav ne omenja nobenega "dogodka" v postelji, je jasno, da si spalnic na potovarjanju, kakor tudi tiste v Viscontijevi vili Savoia na Via Salaria v Rimu, nista delila "zaman". Svojeega novega prijatelja je razvajal kot vse ostale, prej in kasneje, v Milanu, Rimu in Parizu. Z uglednostjo aristokrata, bogastvom in teatraličnimi gestami, predvsem pa z belim športnim BMW-jem, mu ni bilo težko doseči, da so mladeniči postali lahek plen. Vendar ga je samo Zeffirelli osvojil s kožo in kostmi, ali bolje, z dušo in telesom. Kakorkoli že, 23-letni Franco in 40-letni Luchino sta postala umetniški zakonski par, vse dokler ni Zeffirelli s filmom *Camping* (1957) zastavil svojo lastno umetniško pot.

K filmu se je Visconti navadno vračal vsake tri leta in z delom *Zemlja drhti* (*La terra trema*, 1948) dokončno ustoličil neorealizem, katerega temelj je revolucionarnost, ki se manifestira kot opozicija fašističnemu kulturnemu modelu. Film, ki nosi sporočilo, da je zmaga človekovega dostojanstva, ki s porazom v vsakdanji resničnosti nima nič skupnega, njegova najbolj prepričljiva zmaga, velja za "visoko pesem" italijanske kinematografije. Navdihnili so ga ribiči in njihovo ubožno življenje v vasi *Acì Trezza* na Siciliji, ki so v svojih naravnih ambientih zaigrali sami sebe. Sledila je melodrama *Lepotica* (*Bellissima*, 1951), film o preprosti ženski, ki sanja o tem, da bi njena hčerka postala slavna zvezda, a nerazumnost svojega ravnanja spozna šele tedaj, ko se sooči z vso razčlovečenostjo in pokvarjenostjo mehanizmov filmske industrije. Pravo bistvo filma pa ostaja **Anna Magnani**, izjemna osebnost in resnično velika igralka. Za svoj naslednji projekt, *Senso* (1954), je izbral veličastno ekipo. Stalno "moško moštvo", ki so ga sestavljali snemalec **G.R. Aldo**, montažer **Mario Serandrei**, kostumografa **Marcel Escoffier** in **Piero Tosi**, prijatelj Zeffirellija, ki je bil tudi tokrat asistent režije, so obogatili še drugi gayi: **Giorgio Bassani** je sodeloval pri scenariju, **Tennessee Williams** in **Paul Bowles** pa sta dokončno oblikovala dialoge. Glavno vlogo je z veseljem sprejel **Marlon Brando**, čeprav mu v evropskih filmih ni bila navada igrati. Ogledal si je že eksteriere, na katerih naj bi potekalo sne manje, a so se priprave nanj zavlekle in pogodbeno vezani igralci je moral nazaj v filmsko meko. Se je pa s tem sprostila možnost za drugega in gay **Farley Granger** jo je izkoristil v celoti. saj je z vlogo poročnika Mahlerja dosegel svoj igralski vrh. Ali se njegova ljubezen do grofice Livie konča zaradi okrutne usode ali zaradi lastne moralne izbire v določenih zgodovinskih okoliščinah, ne more biti vprašanje, saj je iracionalna, strastna in nora ljubezen drugačne na tragičen konec. Sicer pa ljubezen vselej obsojena biti ne more in se zato tudi ne more drugače končati; vse ostalo je zgolj partnerski dogovor. Potem je Visconti posegel po Dostojevskem in posnel *Bele noči* (*Le notti bianche*, 1957). Glavno vlogo spet igra ljubezen, tokrat v podobi hrepenečega dekleta, ki čaka svojega izvoljenca. A srce hodi včasih po poteh, ki se nam zdijo na prvi pogled nerazumljive in nenavadne, pa jim dobro prisluhnemo, spoznamo, da za ljubezen ne veljajo nikakršni napisani zakoni, ampak jih piše srce samo. S filmom *Rocco in njegovi bratje* (*Rocco e i suoi fratelli*, 1960) se

je še enkrat in zadnjič spopadel s svetom proletarcev. Elementi neorealizma pa treščijo ob komponente melodrame, kajti brata, ki ju boks trenira homoseksualni Morini (Roger Hanin), se na koncu spopadeta za naklonjenost istega dekleta. Glavno vlogo je odigral **Alain Delon**, ki mu kot moški prostitutki, predvsem pa izjemnemu, čeprav hladnemu lepotcu, ni bilo težko priti v Viscontijev film, še dosti lažje pa od tod naprej. Še posebej, ker je glavno vlogo zaigral tudi v filmu *Gepard* (Il Gattopardo, 1963), posnetem po romani **Giuseppe Tomasi di Lampedusa**, s katerim se je Visconti vrnil h koreninam, iz katerih je pognala njegova resnična osebnost - njegov resnični "on". Sledijo *Sanjave zvezde velikoga voza* (Vaghe stelle dell'Orsa, 1965), v katerih prevladuje incestni odnos med bratom in sestro, in pa *Tujec* (Lo straniero, 1967), po znanem **Camusovem** romanu, a tokrat žal brez intimnega kreativnega naboja. Leta 1969 se je zgodil *Somrak bogov* (La caduta degli dei/The Damned/Götterdämmerung) in Viscontiju končno prinesel vsestranski uspeh, svetovno slavo, nenazadnje pa tudi množično publiko. Vsega pa je bil kriv **Helmut Berger**: rajski (p)tič, jet-set klovn, goli junak, čudovita ženska, gosposka počestnica, koketa, super zvezda, filmski bog, igralec par excellence, kujav otrok z ljubko šobico, umetnik življenja - so samo izbor karakteristik, ki so mu jih pripisovali mediji. Vse sami superlativi, ki jih doslej ni bil deležen še noben moški. Saj, z normalnimi merili se njegova nenormalna, že kar amoralna in škandalozna lepota Dorian Grayja iz mesa in krvi, ni mogla meriti. Skriv(nost)na ko da slepe(če) lepote sfinge gladkega obraza s prežičimi in nezaupljivimi očmi, ki niso mogle biti drugačne kot (le)deno modre, ostaja večna uganka. **Helmut Steinberger** se je rodil 29. maja 1944 kot sin hotelarja v toplicah blizu Salzburga v Avstriji. Z očetom sta se v pogledih na življenje kaj hitro razšla, saj se s filmom in teatrom obsedeni tirolski mladenič ni mogel predstavljati v gostilničarjevi vlogi. Tudi učenje mu ni dišalo, maturo mu je priskrbel neki homoseksualni profesor. Zapustil je famulijo in se iz province odpravil v svet. Pogled v ogledalo mu je razodel, da višina (1,80 m), teža (68 kg), modre oči in svetli lasje nudijo sijajno podobo bodočega manekena in fotomodela. A čudež erotike se je moral ob tem preživljati tudi kot nočni čuvaj, barman, receptor in natakar. Dokler ga ni v nekem nemškem hotelu srečal Luchino Visconti. Razlika je bila očitna, v letih namreč - 38, in med njima se je vzpostavil klasični grški odnos, ki se je udejanjal iz ljubezni in spoštovanja, svoj rezultat pa izrisal na filmskem platnu. "Občutim globoko antipatijo do vsega nemškega, do Wagnerja pa še posebej", je dejal Visconti, a si je za svoj prvi "nemški" film izbral prav naslov njegove opere. Razpad meščanske družine, katere glava je bil jeklarski mogotec Essenbeck (ki naj bi bil v resnici von Krupp iz Essena), in propad razrednih (vzpon nacizma) ter seksualnih vrednot (incestuozi odnos med materjo in sinom) predstavljajo režiserjev osebni obračun z ideologijo fašizma. Omeniti velja vsaj sekvenco "noči dolgih nožev", v kateri je bil izdan in pokončan, skupaj s svojimi kameradi, homoseksualni pooveljnik SA Ernst Röhm, in pa Bergerjevo imitacijo **Marlene Dietrich**, ki bi mu jo lahko zavidala celo ona sama. Ko je prenesel na filmski trak eno najlepših novel, *Smrt v Benetkah* **Thomasa Manna**, je Visconti posnel tudi svoj najlepši film (Morte a

Venezia, 1971). V iskanju miru in zbranosti za svoje bodoče delo se pisatelj **Gustav von Aschenbach** (**Dirk Bogarde**) ustavi v Benetkah. Njegovo pozornost pritegne poljska družina z božansko lepim sinom, ki pisatelja (ki naj bi bil pravzaprav **Gustav Mahler**) zavede v brezmejno in strastno občudovanje. V tem delu je na najlepši možen način predstavljena homoseksualnost kot motiv, ki utrujenemu starcu, v času umiranja in smrti, pomaga še poslednjič doživeti in občutiti vso lepoto in mladost: "Rahločutnost ali nenaden strah, nekaj podobnega spoštovanju in sramu, je nagnilo Aschenbacha, da se je obrnil proč, ko da ni ničesar videl; kajti resnemu človeku, ki je postal slučajni opazovalec neke strasti, se upira, da bi izkoristil svoja opazovanja, četudi le pred samim seboj.. Vendar ga je to spravilo v dobro voljo in ga hkrati pretreslo, to se pravi: ga osrečilo. Božanska lepota je bila poprej brez izraza. A ta otročji fanatizem, ki je bil naperjen zoper najdobrodušnejši kos življenja, jo je postavil v središče človeških odnosov; dragocena podoba, ki se je zdelo, da jo je narava ustvarila samo za pašo očem, je zdaj postala vredna globlje prizadetosti. Ta fanatizem je vtisnil poseben pečat podobli tega nedoraslega dečka, ki je bil že brez tega pomembno po svoji lepoti, a zdaj ga je bilo nekako mogoče jemati še bolj resno kot bi dopuščala njegova leta." Če zdaj ponovimo tisto misel o Viscontijevi dvoličnosti, potem lahko rečemo, da čeprav je bil včasih human, pa je znal biti tudi gospodovalec despot in absolutist. Pri delu je bil pravi tiran in njegovi sodelavci, še posebej igralci, so morali zelo potrpežljivo prenašati njegovo zmerjanje in celo žalitve, čeprav so bili vsi srečni, da sodelujejo pri delih, ki jih je lahko ustvaril samo on. Pri zbiranju igralcev je izhajal iz fizične podobe in kot perfekcionista je nato iz njih "iztisnil" vse tisto, kar so morali dati svoji vlogi. Zato so blesteli, poleg že omenjenih, vsaj še bolj ali manj odkrita gay igralska komuna v sestavi **Jean Marais**, **Christian Marquand**, **Marcello Mastroianni**, **Dick Sanders**, **Jean Sorel**, **Tommas Milian**, **Pierre Clementi**, **Helmut Griem**, izjemno priložnost pa so izkoristile tudi igralke **Alida Valli**, **María Schell**, **Annie Girardot**, **Romy Schneider**, **Ingrid Thulin**, **Charlotte Rampling**, predvsem pa **Silvana Mangano**, ki je po režiserjevem sporu z Magnanijevo postala njegova muza. Najbolj srečno roko pa mu je pri izbiri ponudil švedski deček Björn Andresen, katerega lepoto v vlogi Tadzia ni občudoval samo junak filma, pač pa tudi režiser v živi podobi pred seboj. "Za smrt je posvečen, čigar oči ugledajo lepoto", je zapisal nemški gay pesnik **August von Platen**, in prav tako kot Aschenbach je bil tudi Visconti v času snemanja že zapisan smrti. Vendar ni odnehal in čeprav se mu življenjska želja, realizacija **Proustovega** romana *Iskanje izgubljenega časa*, ni uresničila, je ustvarjal dalje. S tematiko lepote, ljubezni in smrti, ki jo je variiral v vseh svojih delih, se je poslovil z vrhuncem ustvarjanja, skoraj pet ur trajajočo filmsko fresko *Ludwig*, 1973. **LUDWIG II** (1845-1886) je bil bavarski kralj, ki je zidal razkošne gradove na zemlji, še veličastnejše pa v oblakih. Prestol je zasedel že z osemnajstim leti in takoj povabil Richarda Wagnerja v München, postal njegov mecen in mu omogočil izvedbo vseh oper v novem gledališču v Bayreuthu. Med prusko avstrijsko vojno (1866) se je boril na strani katoliške Avstrije in bil poražen, po zmagi Nemčije nad Francijo pa

se je Viljem I. v Versaillesu oklical za cesarja novega Nemškega cesarstva (1871) in Bismarck je Ludwiga prisilil, da je lastnoročno podpisal izjavo o lojalnosti. Čeprav je bila Prusija vodilna zvezna država v cesarstvu, se mu je to dejanje zdelo sramotno in nečastno. Do žensk je bil Ludwig popolnoma indiferenten in vsak poskus, da bi se dogovoril za zakon, se je izjalovilo. Po nekaj bežnih homoseksualnih zvezah se je razvilo dolgotrajno razmerje z Richardom Hornigom, ki je imel nanj močan vpliv in v uradnih krogih so ga imenovali kar "tajni bavarski kancler". Njuna ljubezen je bila izvor številnih kraljevih kriz in travm in Ludwig je njegovo odločitev, da se oženi, sprejel skoraj kot izdajo. Vendar si je v gradu Hesselschwerdt kmalu našel naslednike v čednih lakajih. Predvsem pa je svoje "slabosti" uresničeval kot voyeur preprostih podeželskih fantov, krepkih mladeničev, ki jih je s posebnim užitek opazoval pri kopanju. Njegova ljubezen je bil tudi dunajski igralec **Josef Kainz**, ki pa je kljub dragocenostim, ki jih je prejemal, začel sčasoma pogrešati množičnejšo publiko in se je zveze naveličal. "Nori" bavarski kralj je končal tragično. "Utopitev je najlepša smrt," je dejal in res so njegovo truplo, še pred prisilno abdikacijo, našli plavajoče na površini Starnberger See. Ludwigova smrt je še danes odeta v skrivnost, Visconti pa ga je s filmom, ki ga je kot pet delno nadaljevanko pred kratkim predvajala TVS, postavil na piedestal zunajčasovnega "obsedena z nemogočim", ki je "medlel" od lepote. Kot gledalci filma ob čudovitih prizorih modrih noči, ob upočasnjenih lebdečih prizorih na snegu, predvsem pa ob sanjskem prizoru z labodi v grajski votlini. Čeprav že močno bolan, paraliziran in obsojen na bolniški voziček, Visconti uresniči še svojo "avtobiografijo", film *Zaprta družinski krog* (Gruppo di famiglia in un interno, 1974). Ostareli profesor (**Burt Lancaster**) živi osamljen v svoji vili, labirintu umetnosti, dokler ne začuti, da so trdne vrednote njegovega moralnega in duhovnega življenja postale sporne. Poskuša se prilagoditi novemu mišljenju, ki ga predstavlja mladi Konrad, poskuša vzpostaviti zvezo med njunima svetovoma. Prepozno (ali nikoli možno), Konrad umre. V filmu torej umre **Helmut Berger**, v resnici pa je umrl Luchino Visconti, 17. marca 1976. Njegovo plemenito obupavanje, ki napolnjuje nadnaravne pokrajine poezije, se je končalo. Ni odšel ne dekadent ne marksist. Odšel je pesnik. In mi z njim.

Gusti G.

bilo obupno pusto. Nekaj dni po praznovanju enajstega rojstnega dne sem ga zaprosil za kratak razgovor. V trenutkih osamljenosti si ga zavrtim in takrat njegov zvoneči deški glas odmeva po vsej sobi...

Srečala sva se v kampu pod tušem. Kaj si si takrat mislil o meni?

Ne vem... Malo sem bil presenečen... Zdel si se mi radoveden.

Radoveden? Ker sem te opazoval, kako se tuširaš?

Ja, imel sem te za radovednega...

Bi ti ugajalo oziroma bi si takrat želel, da bi te pobožal?

Bilo bi mi srednje prijetno. Bil si še tujec. Nisem te poznal...

Kaj pa, če bi te prosil, da se dotaknem tvoje ga lulka?

Ne vem... Najbrž bi bil proti.

Ampak kasneje nisi nasprotoval!

/se v zadregi nasmehne/ Postala sva prijatelja.

Se raje šlataš z vrstniki?

/malce prestrašeno/ Z vrstniki se ne šlatamo. Na taborjenju smo dali koga na sonce, ali pa se med odmori boksamo tja spod...

Torej si ga drkaš sam, kadar nisva skupaj.

Misliš takrat na punce?

Na punce ne. So same važičke! Razmišljam samo o nama...

Te je po najini prvi noči v prikolicci skrbelo, kaj boš rekel mami?

Ne. Podrobnosti sem zamolčal... Pod nobenim pogojem te ne bi zašpecal. Ne bi smel več k

tebi. Sicer pa se doma večkrat zlažem.

Ti ugaja, ker se jaz, starina, zanimam za tvoje golo telo?

/v rahli zadregi prikima/ Srednje. O tem še nisem razmišljal.

Te ne moti, ker te tako pogosto fotografiram. Največkrat golega...

/samoumevno/ V tem ne vidim nič slabega. Imaš me rad!

Katera najina igrice v postelji ti najbolj ugaja?

To, da si ga drkam, ti me pa gledaš.

Raje vidiš, če ti ga drkam jaz ali če te samo otipavam?

/po kratkem razmisleku/ Oboje mi ugaja... Vse lahko počneš z menoj.

Vsega najbrž ne. Bi pristal, da ti potisnem ud v ritko?

/odločno/ Ne, tega ne bi! Zdaj še ne. Mogoče čez leto, dve...

Tudi če ti obljubim, da ob morebitni bolečini takoj odneham?

/enako odločno kot prvič/ Ne, res nočem tega!

Potem veš za kaj gre, ko v časopisu piše "posilil, zlorabil" je dečka?

Michael Jackson! Pišejo, da je zlorabil trinajstletnika.

Prave resnice ne pozna... Povej mi, ti je "petting" neprijeten?

Petting?

To je tisto, ko ležiš na trebuhu, jaz pa si ga drgnem ob tvoja bedra.

Aja... Če ti ugaja, kar daj! Mene ne moti!

Kako delujejo nate besede: Rad te imam. Komaj čakam da si nag. Celega bi te pojedel, z lasmi vred!

/v rahli zadregi/ To mi godi.

Te nič ne vzburja?

/v še malo večji zadregi/ Mogoče... Veselim se, kadar sva skupaj.

Te moja golota ne moti? Bi raje videl, da bi bil samo ti brez?

Ne, sploh ne. Hočem videti tudi tebe. Sicer pa sem golote vajen iz kampa.

Ko si me prvič videl nagega, si mi ga želel prijeti ali se ti je zdel grd? Saj veš koga mislim!

/pokima, se nasmehne/ Želel sem ti ga prijeti. Zares...

No, saj se ga še zmerom rad dotikaš... Ga kdaj primerjaš s svojim?

Zaenkrat sem z velikostjo svojega zadovoljen. Rekel si, da še rastem.

Bi se ljubil z menoj vsak dan?

Ne, to ne... Tri dni je ravno prav. Potem teden ali deset dni nič. Po treh dneh nisem več potreben... Raje počnem kaj drugega.

Poglej, kadar sva več dni skupaj, se ne šlatava ves čas. Vodim te na izlete, kupujem igrače, te učim angleške besede, hodiva v kino, na pizzo... Ali iščeš pri meni toplino, ki jo pogrešaš pri očetu?

/po daljšem razmisleku/ Mogoče... Ja, najbrž res!

Če bi te predstavil prijatelju mojih let, ki bi bil s teboj tako prijazen kot sem jaz, bi šel z njim v posteljo?

/s pomenljivim nasmehom/ Bi! Samo prej bi se ga moral malo privaditi!

Zdaj imaš že nekaj izkušenj v spolnosti. Gledaš nanjo drugače kot pred leti?

Ja! Na začetku se mi je zdelo vse skupaj malo nenavadno. Zdaj pa se mi zdi popolnoma normalno!

Hvala!

Erotica in girlie show

London, Wembley stadion, 20.30: vse je nared za koncert "najbolj provokativne ženske devetdesetih". Nato zadoni cirkuška glasba, oder pa je zagnjen z rdečim žametom. Gibčna akrobatka se počasi spušča po drogu z višav proti odrskim tlem. Žalosten harlekin v nebesno modrem kostumu kaže na osebo, ki se dviguje s tal. To je ženska tridesetih, izživajočega videza; svetlih, kratkih las, črne domino-obleke, z usnjnimi škornji, mrežastimi nogavicami in rokavicami, masko in bičem:

"Moje ime je Dita. Nocoj bom vaša gospodariča."

144 000 grl zavpije in skupaj pospremijo uvodne takte naslovne pesmi *Erotica*, ki je tudi uvod v Madonnin *Girlie Show*.

"Vsi površinski šumi na pesmi *Erotica* so vključeni namerno," piše na ovitku dvojne albuma. Na naslovnici je stiliziran napis in modra silhueta Madonninega obraza v orgazmični ekstazi, na hrbtni strani pa Dita vneto sesa nožni palec svetovno priznane manekenke **Naomi Campbell**. Seznam poleg prizora obsega štirinajst pesmi - album je v celi dolžini 72 minut izvrstno produciral **Shep Pettibone** skupaj z **Madonno**. *Erotica* je nemogoče zajeti naenkrat, že zaradi same dolžine, pa tudi zato, ker je album vsebinsko zelo raznolik in predstavlja skupaj s knjigo *Sex*, ki je bila izdana istočasno z albumom, pomemben mejnik v Madonnini karieri. Zadnji studijski album *Like a Prayer* (1989) je celo pri kritikih požel dobre ocene, potem pa so jo pokopali in ji napovedali totalen polom, že po izdaji soundtracka *I'm Breathless* (1990) iz filma *Dick Tracy*. Strani časopisov so bile ob izdaji *Erotice*, 2. novembra 1992, naravnost preplavljene z ogorčenimi članki in protesti proti "seksualni pošasti".

"Zanič plata," je pokomentiral prodajalec v eni od ljubljanskih glasbenih trgovin, ko sem zaman povpraševal po kakršnemkoli nosilcu zvoka *Erotice*. Vedel sem, da je to namenjeno spremembi stila, ki je bil na *Erotici* očiten. Vendar sem takšnih ali podobnih pripomb navajen že z doma, saj se je matka ob *True blue* evforiji sedem let nazaj zarotila, da pobegne v šimi svet, sicer se ji bo od te plate še zmešalo. Takrat sem bil vanjo preprosto zaljubljen in z leti mi je postajala le še bolj všeč. Še danes poznam zelo malo gayev, ki zanjo ne bi znoreli, in mnogi od njih so še bolj ekstremno zagrnjeni in jo imajo skoraj za kultno osebnost. Madonna sama je gayem izjemno naklonjena: v spremljevalni skupini je večina fantov gayev, najboljše prijatelje je imela in jih ima še vedno med homoseksualci, sicer pa smo o njenih biseksualnih navadah tako ali tako že vsi slišali, od **Sandre Bernhard** dalje. Seveda pa si je tudi to vsak po svoje razlagal. Od tistih, ki so trdili, da je to samo še en obupan način poskusa biti v centru pozornosti, do drugih, kamor štejem predvsem fane, da je to zelo pozitivno in pogumno dejanje, ki si ga še zdaleč ne bi drznil vsak z glasbene scene... Sicer pa sploh ni važno, kaj smo, bi najbrž rekla ona sama, temveč kaj čutimo.

Luisa Veronica Ciccone se je na vse to tako rekoč poživžgala: na predvečer izdaje albuma je priredila v Hamburgu zabavo v čast njemu samemu, ki je takoj nato v Angliji priplezal na drugo mesto, video *Erotica* pa so istočasno prepovedali vrteti na večini postaj. Kdor ga je že videl, ve zakaj, saj je v njem dekle pokazalo, da dodobra obvlada literaturo **Markiza de Sada** in morebiti še katero povrh; gola se sprehaja po ulicah Miami Beacha, se ljubi z leseno lutko,

psevdonim **Dita Parlo** pa si je sposodila pri zvezdi nemega filma tridesetih let. Sama je rekla, da to ni ona sama, pač pa, da se je pri produkciji knjige in samega videa zelo zabavala. Knjiga *Sex* je v prodajo prihajala skupaj z albumom, v njej pa so okusno narejene fotografije **Stevena Maisela** in kolekcija pisem, ki jih je Dita pošiljala svojim najbližjim. Če jo boste imeli priložnost videti, si jo le ogledite, ker je tega vredna, in se obenem odločite, ali je le kolekcija pornografskih sličic, ali je v njej morda še kaj več.

In kaj je na vse to rekla ona sama? "Ljudem, predvsem pa mladim, hočem pokazati to, kar jim ne pokaže nihče drug. Pokazati jim želim njih same, pokazati jim želim nekaj lepega, privlačnega. Torej to, kar so. Spolnost in vse stvari, tesno povezane z njo, pa so ravno bistvo tega. Ljudje naj bodo osveščeni, naj se zavedajo lepote, ki jo nosijo in izražajo, tako bodo vsi lažje živeli. To je sporočilnost mojih potez."

Erotica je otvoritveni komad na albumu in pravzaprav še najbolj čuden, toda ravno zato originalen, saj je tudi edini, ki spregovori o naslovnih temah. *Fever*, ki mu sledi, je bil četrti singl z albuma in video smo si lahko ogledali šele poleti 1993. Pesem pa je v originalu prepevala v šestdesetih **Peggy Leyy** - doživela je nešteto predelav, disko verzijo pa je sedaj priskrbela Madonna.

Bye bye Baby je doživel premiero na lanskoletni podelitvi MTV Awards, kjer je obenem razkrila delček *Girlie Showa* - oblečena v frak in cilinder, s sprehajalno palico, skupaj s svojimi služabnicami; tu je **Niki Haris** iz *Snap-a*, **Donna de Lory** in pa kitajka **Jenny**, s katero izvaja tekom showa nemalo lezbičnih prizorov... v pesmi je verz, ki je tako zelo značilen za takšna in podobna Ma-

na *I can't help falling in Love / I fall deeper and deeper further I go*, ki je dolga disko štirica, stopnjevana prav do konca, kjer je delček, vzlet z *Vogue*. Video tega, drugega singla, je precej bolj blag kot *Erotica* in še ta je ponavadi iz takih njih ali drugačnih razlogov skrajšan.

Where Life Begins je posvečena kunilungusu (slovenske inačice tega izraza na žalost za zdaj še nimamo): "Go down, where it's warm inside / Go down where I cannot hide / Go down, where all life begins / Go down, that's where my Love is". *Bad Girl* je tretji singl z videom, v katerem se Madonna pusti hladnokrvno umoriti. "To si je že tako ali tako želelo veliko ljudi," je pokomentirala. Video so snemali v New York Central Parku, režiral ga je **Davin Finch** (*Alien 3*) in deloma odigral **Christopher Walken**, stal pa je 400 000 DEM.

Waiting je odličen disko komad, ki je na albumu prisoten v dveh verzijah: kot disko verzija z **Madonno** in rap-song v drugi polovici albuma po imenu *Did you do it?*, ki je na nekaterih izdajah albuma izpuščen, gosta pa sta bila **Mark Goodman** in **Dave Murphy**. Skupaj s *Thief of Hearts*, *Words*, *What's it so hard?* in *Secret Garden* predstavlja to plesni del, zaokrožen v primerno celoto, nemalo tega pa smo slišali tudi že v *Roza* disku.

Rain, predzadnji singl, je bil hit lanskega poletja, video pa je dobil na MTV nagrado za najboljše umetniški dosežek v videu. Obilo vodnih kapljic, dežnikov, mokrih poljubov in bliskanja je pospremljeno z balado, ki je ena od njenih najboljših. Koncertna verzija songa zajema barske stolčke v areni in trio z **Niki** in **Donno**. Tretja balada na albumu je *In this Life*, posvečena 23-letnemu gayu, ki je umrl zaradi aidsa,

donnina besedila: "I know I love you because I hate you". Ob koncu je še edini "fuck" s celega albuma, pospremljen z značilnim piskom, to je pa tudi vse, zaradi česar bi bil lahko opremljen z opozorilno nalepko "Parental advisory - explicit lyrics" (kar pa ne pomeni, da ga lahko primerjamo s tistimi, ki si to oznako upravičeno zaslužijo - npr. *Love Symbol* od **Princea**, ki je izšel istočasno). Sekundo zatem lahko zaplešemo

v resnici pa je skušala s tem obuditi spomin na dva svoja tesna prijatelja, **Martina Burgoyna** in **Christopherja Flynnna**, svojega baletnega učitelja, s prvim pa je celo nekaj časa skupaj živela v New Yorku. Oba sta podlegla tej bolezni. "Why he should be treated differently shouldn't matter who you choose to love..." *Everybody* na koncertu je finale in je, kot *Holiday* na *Blond Ambition Tour* nekaj let nazaj.

Moške fantazije

pospremljen z vsemi njenimi soplesalci in ustrezno koreografijo. Zopet se pojavi nebesno modri harlekin, ki potem sname masko z obraza... in, da, seveda, to je Dita osebno, ki je za nočjo odigrala svojo predstavo. Z obraza ji sije nasmehek. Nato pomežikne in hip zatem jo zagrne težka rdeča žametna zavesa. Madonna grne težka rdeča žametna zavesa. Madonna grne težka rdeča žametna zavesa. Madonna zahaja? Teško bi po vsem tem še rekli kaj takega.

"Ne mislim, da me ljudje sovražijo, temveč da se me bojijo. Mislim, da so prestrašeni spričo mojih idej. Lažje je za njih, če me odvržejo stran, kot da sem netaleantirana nimfomanka, tedaj me lahko pustijo ob strani v eni od zbirk v svojih možganih. Potem se lahko počutijo vame, ko se sprehajajo vzdolž svoje ulice in si mislijo, kako se jim ne bo potrebno nikoli več ubadati s temi občutki."

Jadran

Diskografija:

- (WEA/Sire Music/Croatia Records)
- 1983 - The first Album
- 1984 - Like a Virgin
- 1986 - True blue
- 1987 - Who's that Girl (soundtrack)
- 1987 - You can dance
- 1989 - Like a Prayer
- 1990 - I'm Breathless (soundtrack)
- 1990 - The Immaculate Collection
- 1992 - Erotica

Tokrat vam ponujamo koščke iz dela Nancy Friday: Zaljubljeni moški, moške seksualne fantazije (Krt, 1993) - za ostalo boste poskrbeli sami...

Obenem vas vabimo, da nam napišete, o čem fantazirate pred, med, po seksu, ali pa kar tako...

Nick August

...Včasih fantaziram o stvareh, ki se niso nikdar zgodile - o tem, da sem s kakšnim od športnikov, ki sem jih videl v telovadnici ali na televiziji. Ali to, da sem v kolibi gradbenih delavcev med vsemi tistimi znojnimi telesi... ..Veliko fantaziram kar med hojo po ulicah. Krasen policaj s čelado in temnimi očali. Je brez osebnosti. Sedi na svojem konju in jaz sedim pred njim z obrazom proti njemu. Zelo važno je, da je on popolnoma oblečen. Njegov tič je zunaj in jaz ga pocuzam kar tam na konju. Ali pa sem za njim in mu sesam rit. Toda v mojih fantazijah on s tem nima skoraj nič - tam je le zato, da izpolnim svoje namene. Veliko fantaziram o šoferjih, in veliko teh fantazij sem udejanil. Zagrevajo me uniforme, vsaka oprava - kadeti, mornarji...

...Kadar masturbiram, se mi v glavi menjavajo prizori. Teško je obdržati le enega. Uporabljam veliko reči. Fantaziram o mladem tipu, ki sem ga nekoč videl masturbirati, ko je na bencinski črpalki opazoval neko lepoticco. Ob pogledu nanj sem masturbiral tudi sam, in to mi bo vedno ostalo v spominu. Vendar pa se ne zadržujem pri tem, pojavijo se nove podobe. Na primer, da sem se tisti dan sprehajal po ulici in videl, kako

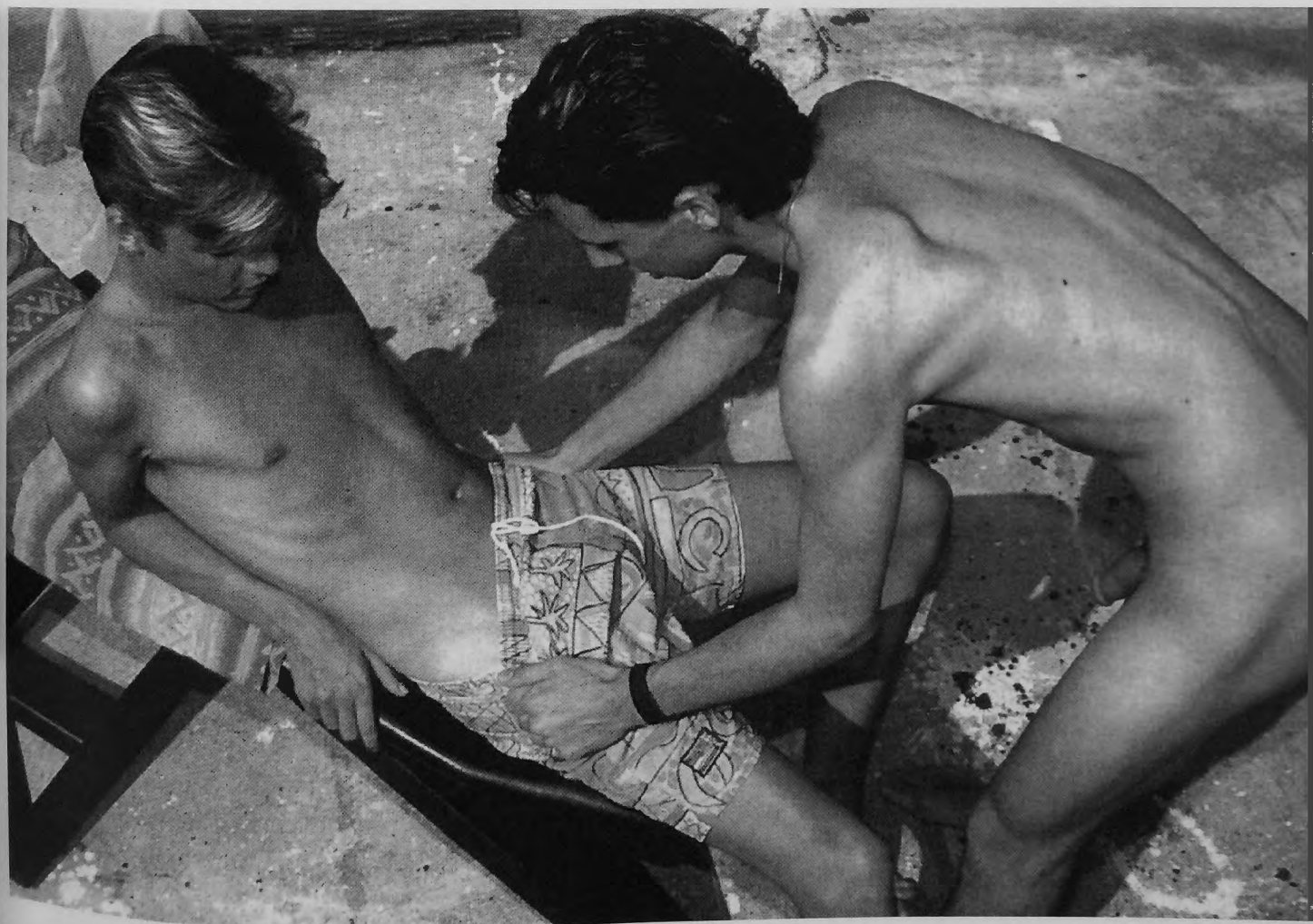
se mi približuje nekdo, ki si ga želim. V svoji fantaziji pri priči ležem na ulična tla, on pa takoj leže name. Kadar se sprehajam po ulicah, se mi ta fantazija ponovi milijonkrat na dan. Dovolj je, da ljudi vidim, in že si jih želim...

Philip, 17 let

...V naslednji fantaziji s prijateljem taborim v gozdu. Plavava in se kopava v ribniku. Ko pridem iz vode (on je že zunaj), mi spodrsne. On me ujame in dvigne. Stik najinih golih teles opravi svoje. Sprva se le drživa in poljubljava. Nato on iz pribora za prvo pomoč vzame posodico z vazelinom, me gladi po prsni, poljublja po vratu in potisne svoj penis vame. Njegove roke se ločijo od mojih prsi in podrka me, jaz pa mu vtaknem prst. Obema pride; nato nekaj časa objeta leživa, potem pa stvar ponoviva v zamenjanih položajih. Nato greva spet v vodo in pod vodo drug drugega cuzava in drkava.

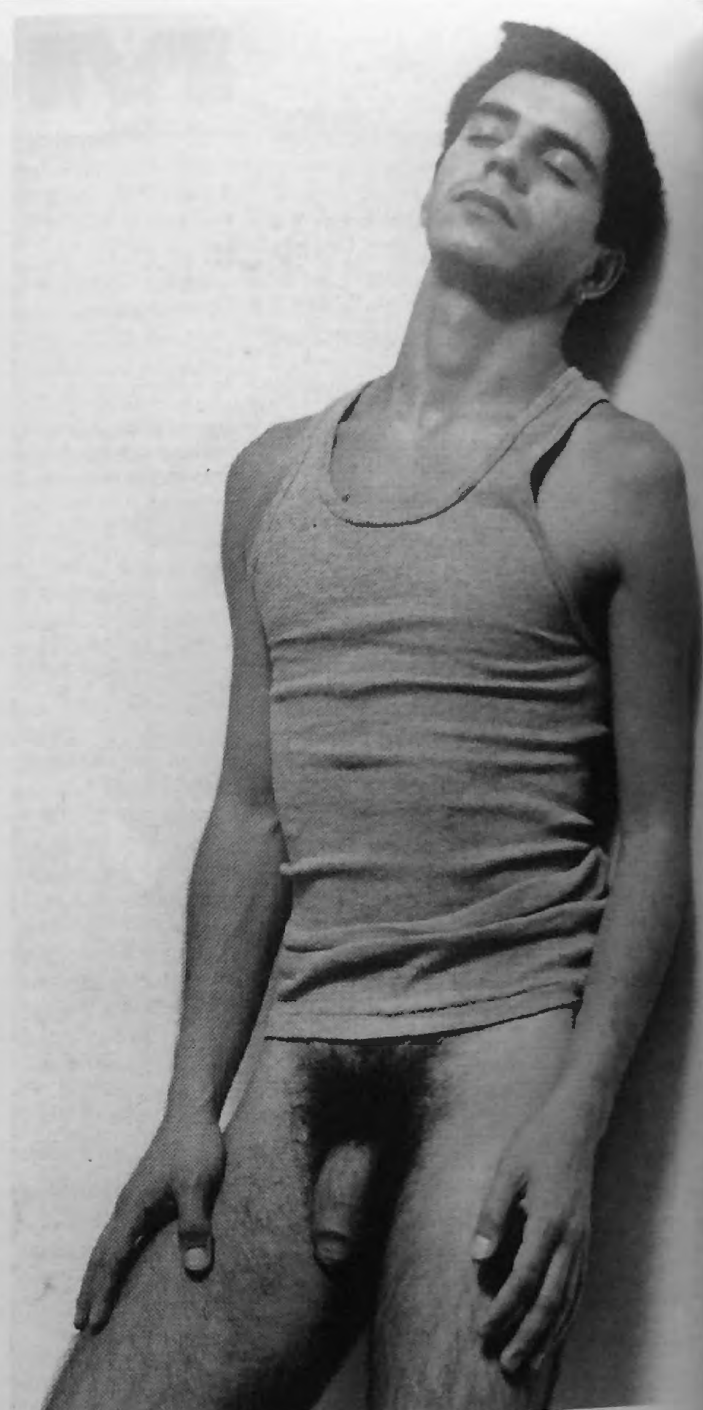
Jehtro, 17 let

...Na silo mu razprem usta in zarinem svojega kurca vanje, kolikor daleč je le mogoče, z rokami pa tiščim njegovo glavo v svoje mednožje. Vidim in slišim ga, kako se duši in davi; zaradi tega in zaradi njegovih naporov, da bi se dvignil, malone ponorim, a ne odneham, dokler ne izstrelim vse svoje zaloge v njegovo grlo in ga prisilim, da pogoltne vsako kapljo. Nato se umaknem in gledam njegov obraz, po katerem se cedi moje seme; kakšno minutko počivam. Potem se dvignem in mu plosko sedem na obraz, anus mu namestim na usta in ga prisilim, da me vonja in liže z jezikom. Nato se pomaknem nazaj in pustim, da se moja jajca valijo po celem njegovem obrazu, kurca mu

potiskam v nos in oči, on pa me prosi, naj odneham. Če moram lulati, to storim na njegov obraz ali pa mu spet odprem usta, zbašem vanje svojo ga kurca in se poččijem, on pa mora vse pogoltniti. Če se počutim res zlobno, se mu poserjem na obraz in mu drek bodisi razmažem po obrazu ali pa ga mora pojedsti...

...Včasih fantaziram, da na enak način, kot jaz posiljujem tega dečka, drugi posiljujejo mene. Mislim na starejšega najstnika, ki okobal sedi na meni in me sili, da mu ga cuzam. Čeprav vem, da to boli, se zelo vzdražim ob misli, da mi kakšen krasen moški brizga spermo ali ščije v usta. Ležim tam in gledam, kako se njegovo telo med orgazmom zvija in kako pumpa, ko zariva kurca vame in mu pride. Skušam si zamišljati, kaj si misli in kako se počuti, ko ščije name. Čutim nekakšno zadoščenje, saj vem, da sem mu pomagal do seksualne zadovoljitve...

o g l a s i

HENRYK TIKALOWICZ

Box 105, 21-500 Biala Podlaska, Poland
Mnogo pozdravov in gay poljubov vam pošilja 30-letni gay s 164 centimetri in 75 kilogrami. Rad ima potovanja, glasbo, petje, naravni gay seks. Zbira vroče fotke, seks magazine in bankovce. S pismom mu pošljite kakšno tako sličico ali bankovec. Dopisujete si lahko v angleščini, ruščini in poljščini.

MARK PETER DABROWSKI

Bielawki 19, 87-336 Radziki Duze, Poland
25-letni fant modrih oči, temnih las in 175 centimetrov je zdravnik. Rad bere, posluša glasbo, piše, gleda tv in video, hodi v kino in potuje ter ponavadi prebira gay revije. Govori nemško, angleško, rusko, poljsko in latinsko, najraje pa ima angleščino. Ljubi mladce od 15 - 25 let.

JIRI BRAZDA

Radlicka 7/194, Prague 5 - Smichov
15000, Czech Republic
S svojim fantom, ki mu je tudi ime Jiri, že tri leta živita v stanovanju v centru Prage. Vsako leto hodita na počitnice v tujino. Rada bi spoz-

nala prijatelje, h katerim bi prišla na dopust, seveda nudita potem podobno uslugo v Prahi. Oba sta mlada (23,26), vitka, privlačna in športna tipa. Rada kolesarita, plavata in hodi na fitness ter potujeta. Mlajši od 30 let, povabite ju!

MOHNAR ATTILA

Szeged, Kozepfasor 31-33, 6726 Hungary
Je 24-letni študent angleščine in madžarščine, 168 cm in 53 kg. Rad ima gledališče, filme in glasbo, predvsem klasično, pa tudi ostalo. Všeč so mu tudi potovanja ter Slovenija. Išče dopisovalca med 18 - 30 letom s podobnimi interesi, vendar to ni obvezno, le da bo tip dober za pogledat!

GRZEGORZ ROMPCA

Box 365, 60-959 Poznan 2, Poland
Dober poljski tip, 24 let, 178 cm, bi zelo rad spoznal zares dobrega prijatelja. Zanima se za potovanja (tudi tebe bi rad enkrat srečal), biznis, pop-rock-klasično glasbo, knjige, šport, bodybuilding, seks in še več. Piši mu, zelo mu boš tudi všeč, če si atlet. Na vsa pisma v angleščini ali ruščini, po možnosti s fotko, bo

odgovoril.

REMENIV, Box 5044

L'viv 53, Ukraine 290053
Ukrajinski neznanec 26/182/74 z različnimi interesi, predvsem ga zanima gay life pri nas ter ima rad S/M, bi si rad dopisoval v angleščini, ruščini ali slovaščini.

STEPHAN KETTLER

Am Eisenbrunnen 21, 89547 Dettingen, Germany

Devetnajstletnik še hodi v šolo in se ukvarja z raznimi športi, branjem, hodi v kino in disko. naravno, je vegetarijanec in ima rad glasbo (Bjork, Lenomheads, Smiths...). Pravi da je malce alternativen tip in torej ne tipičen gay. Pa vseeno, če si mlad, mu odpisi. lahko tudi v angleščini.

POSOSTIKOV VLADIMIR

PO box 287, 32500 Kherson, Ukraine
Tridesetletni gay 178/72, temnolas, z brki. bi se zanima za potovanja, glasbo, video, knjige. bi rad spoznal gaye iz Slovenije in z Balkana. Piši v angleščini ali ruščini.

Zimske radosti

Saj človek včasih sploh ne more verjeti, kaj vse se mu v življenju lahko pripeti. Pa vendarle. Majhne spremembe so kdaj dobrodošle in tudi poučne, tako kot je bila tale, ki vam jo bom povedal.

Bila je mrzla zimska noč. Ura se je bližala deseti. Hladen veter in gosta megla sta zajela vsakodnevno zbirališče ljubljanske elite. Včasih je tu kar prijetno, saj se lahko srečaš z prijatelji, malo počvekaš o kakšnih neumnostih, če pa ti ni do čveka, lahko kratko malo "kvačkaš" ali pa "pleteš". To sta dva izraza za spoznavanje partnerjev, pravzaprav za iskanje seksualne sprostitve. In tako, ne vem kaj mi je bilo, sem bil tisti večer pobudnik cele zadeve, ki se je na koncu sprevrgla v erotično pohotno in živo pornografijo. Svojim očem nisem mogel vejeti, kaj vse se lahko zgodi, če so zvezde pravilno razvrščene in če je čas zrel za akcijo. Sprehajal sem se gor in dol po drevoredu, ko sem naenkrat zagledal dva mlada razigrana fanta. Ni kazalo, da se dolgo poznata, pa vendarle sta izžarevala nekaj, zaradi česar sem si zaželel, da ju spoznam. Približevala sta se meni in jaz sem, ker se pač tako vedemo, malo stopil na stran v senco kostanja, ki mi je dajal hladno zavetje pred mrzlim vetrom, a vseeno me je mrazilo. Fanta sta se ustavila v moji bližini in se nekaj pogovarjala. Prisluhnil sem. Govorila sta o temi, ki je vsem prav dobro znana, torej o seksu. Stala sta zelo skupaj. Bila sta postavna, črnolasa, eden je imel malo daljše lase, drugi je bil kratkih las. Oblečena sta bila zelo elegantno in moderno. Z zanimanjem sem ju opazoval. Vedno bolj skupaj sta bila. Segel sem v žep in izvlekel cigareto ter jo prižgal. Opazila sta me ter za trenutek utihnili, a kaj kmalu nadaljevala z tistim, pri čemer sta bila. Opazil sem, da ju moja prisotnost ne moti in po krajšem času sem pristopil. Po prvih minutah, ki so bile bolj tihe minute, smo le začeli pogovor. Oba sta bila iz Ljubljane in eden od njiju je imel svoje stanovanje. Skupaj smo se sprehodili naprej. Sedaj smo bili trije, a kaj kmalu nas je bilo pet. Prišla sta še Bernard in njegov prijatelj. Bernard je bil moj prijatelj že vrsto let, a do danes nisva imela ničesar. Treniral je aerobiko in bodybuilding. Imel je kratke skodrane lase. Pravi mačo. Ker sem edino jaz imel v bližini parkiran avto, smo se odločili, da se sprehodimo do avta, potem pa gremo skupaj na pijačo k Viktorju. Viktor je bil tisti z malo daljšimi lasmi, ki ima stanovanje. Po kratkem zapletu z avtomobilom, ki mi ni hotel vžgati, smo se končno le odpeljali iz parka v smer Novih Jarš, kjer smo se ustavili pred veliko stanovanjsko hišo. Viktor je imel stanovanje v kleti. Majhno dvosobno stanovanje z vsem, kar si si lahko v tistem trenutku zaželel. Topla dnevna soba, rahla svetloba, ki je prihajala skozi okno, je sobo toliko osvetlila, da nismo potrebovali dodatne osvetlitve. Viktor je prižgal radio in nežna romantična glasba je osvojila celotno stanovanje. Na mizo je prinesel pet kozarcev in buteljko vina. Okus in aroma vina je vse skupaj spravila v dobro voljo in ko se nismo imeli več o čem pogovarjati, se je Bernard spomnil igrice. Seveda igrice je imela svoj namen. Vsi skupaj smo si želeli skupnega seksa, vendar nihče ni hotel biti prvi. Tako smo s pomočjo igrice vsi počasi izgubljali kos za kosom obleke, dokler nismo bili vsi skupaj povsem goli. Radovedni pogledi so švigali z enega na drugega. Vsi smo bili zelo obdarjeni, izstopal pa je Bernard, katerega orodje je presežalo vse meje, tako v dolžini kot debelini. Vsi skupaj smo se preselili v spalnico. Sredi sobe je bila velika vodna postelja, pregrnjena z satenastim pokrivalom. Gola moška telesa so se polegla eden poleg drugega. V sobi ni bilo nebenega okna, tako da se ni skoraj nič videlo. Če ne bi govorili, sploh ne bi vedeli, kdo je poleg koga. Počasi, vendar zelo nežno, sem začutil roko na svojem boku. Le kdo je to, sem si mislil in počasi šel s svojo roko po njegovi do glave, ki pa jo je bilo težko najti, saj je bila že v poljubu nekoga drugega. Druga roka me je že božala po nogi. Zadnji čas, da se tudi moje roke malo sprehodijo. Nisem vedel, kdo je poleg mene, saj nisem v temi ničesar videl. Želel sem si, da bi bil Bernard. Roko sem položil na prsa ter z majhnimi krožnimi potezami pričel masirati moška prsa, ki so bila na gosto poraščena in zelo mišičasto razvita. Kdo je bil mišičast? Bernard je imel veliko mišic. Je on? V upanju, da je, sem pričel z sprehodom proti glavi, a roka se je ustavila pri ustih, iz katerih je živahno poskakoval jezik in mi oblizoval srednji prst. Poleg je bilo slišati cmokanje, vzdihovanje, hrepenenje in strast. Roke so se vsem zapletle in vsi smo grabili vse. Teško je bilo biti in dajati vsem vse. Sam sem se osredotočil na dogajanje in sprehod mojih rok po telesu neznanca zraven mene. Z roko sem mu šel v lase, se približal njegovemu obrazu ter ga poljubil na čelo. Bil je Bernard. Ni imel dolgih las. Odprl sem oči, ki so se med tem že privadile na temo in potrdile mojo domnevo. Poljubi so se nadaljevali po celem telesu vse do orjaka, ki je kraljeval med njegovimi nogami. Bernard me je nežno, z občutkom božal po hrbtu, me poljubljal. Želel sem si, da se združiva v eno. Močno sem ga objel, stisnil k sebi. Zastokal je. Preveč sem ga stisnil. A kmalu mi je vrnil stisk. Z nogami sva lezla eden v drugega, prepletla sva se v poljubu. Imel je sočen jezik, ki je globoko prodril v moja usta, in tako slastno se že dolgo nisem poljubljal. Roke so nama drsele po telesu. Bernard je ležal na meni. Z nogami mi je šel med noge, tako da sem njegovega orjaka čutil na svojem trebuhu. Zelo je bil velik in čutili je bilo, da je ves napet. Dvignil se je, jaz pa sem se premaknil proti velikani, ki je hrepenel po objemu vročih ustnic. Vzel sem ga v usta. Komaj sem ga objel. Potiskal ga je zelo močno in v rahlih

sunkih. Oblizoval sem mu glavico, ki je bila tako velika, kot zelo velika jagoda. Z roko sem ga prijel in ga podrgnil po obrazu. Povsod ga je bilo dovolj. V očeh, na licih, v ustih, čelu. Zelo sem ga stiskal. Velika jajca, ki so bingljala sem ter tja, sem čutil drseti po vratu. Bernard se je premaknil. Vzel je mojega orjaka v usta in bil je pravi ekspert za velike zadeve. V sobi je bilo slišati šumenje in drgnjenje teles. Šelest zavojčkov je dal vedeti, da so v bližini prijatelji kondomi. Sam jih nisem imel, a vedno se najde kdo, ki misli na to. Vzel sem enega in ga počasi nataknil orjaku nad mano. Bernard je vzel mojega orjaka in ga oblekel v gumijast plašč. Vzel je lubrikant, ki je bil ob vzglavju, in mi namazal orjaka. Sam sem namazal njegovo vročo pečko, ki je kar hrepenela po prodoru in po osvojitvi. Prijel sem orjaka ter ga počasi približal. Rahlo sem ga porinil v Bernarda, ki je pod bolečino zastokal. Bolelo ga je, a kar prej boli, je potlej užitek. Malo sem prenehal in prepustil njemu, da se počasi napiči na mojega. Spretno je to storil in s polno mero občutka se je premikal gor in dol. Nebeško je znal miksat in še nikoli nisem imel tako vroče in ozke pečke. Objel sem ga ter obrnil, tako da sva bila sedaj v standardnem položaju. Porival in prodiral sem v kraljestvo njegove pohote, ki je sprejemala z velikim užitkom. Čutil sem, kako se je raznežil in vsa prvotna napetost je izginila. Bila sva združena v eno. Poljub je povezoval dve telesi v vrhuncu ekstaze. V sebi sem čutil veliko napetost in zdaj zdaj bo eksplodiralo. Potegnil sem ga ven, snel kondom in velik močan curek svežine je zalil Bernardov obraz, ki se je med tem približal mojemu orjaku. Drhtenje telesa in hropenje je bilo na vseh straneh. Velik orkan se je polegla, a na obzorju je bil že nov. Obrnil sem se s hrptom proti Bernardu. Vedel je, kaj hočem. Vzel sem malo tubo in namazal njegov korobač, on pa meni mojo. Ležal sem na trebuhu in počasi sem ga sprejel. Bilo je nepopisno lepo. Valovanje Bernarda na meni je bilo kot morsko valovanje. Združena sva bila v želji po ponovnem osvajanju novega vrhunca. Hropel je in vzdihoval. Želel sem, da čimdalj ostaneva skupaj v položaju, ki meni najbolj ustreza. Prodiral je v notranjost in valovala sva na valovihžitka. Potegnil ga je ven. Bil je tako daleč. Z obrazom sem se obrnil proti njegovemu. Zadrhtel je, zaječal in že je brizgnil vame polno bero semena. Bil je tako pozoren, da me je očistil in za konec še zmasiral po hrbtu. Vstala sva in zapustila ostale v njihovih ekstazah. Usleda sva se v dnevno sobo na kavč. Bernard se je naslonil name in mi prižgal cigareto. Dimni oblaki so spominjali na meglo v parku. Pogledal me je in me poljubil. Oči so mu govorile, da si želi še več kot samo seks.

Ura je bila že zgodaj zjutraj in moral sem oditi, ker imam službo zjutraj. Na vratih sva se še enkrat poljubila in zmenila sva se, da se zvečer dobi- va na istem mestu ob istem času. Ne vem, ali naj grem ali ne, ali sem pripravljen na obveznost, ki bi mi jo zveza prinesla. Bomo videli. Če bom šel, vam bom napisal, kako je bilo.

D.K.

Spolno prenosljive bolezni

Med spolno prenosljive bolezni (SPB) ali venerične bolezni uvrščamo **sifilis** (syphilis) ali lues, **gonorejo** (gonorrhoea) ali kapavec, ulkus mole (ulcus molle) ali **mehki čankar**, limfogranuloma venerum (lymphogranuloma venerum) ali **četrto spolno bolezen** in pri nas manj znano donovanozo (donovanosis) ter do neke mere tudi sramne uši, ki spadajo med bolezni, ki jih povzročajo paraziti, a se prenašajo največkrat s spolnim odnosom.

SPB so nalezljive in se prenašajo s spolnimi odnosi, manj z nespolnim kontaktom in zelo redko preko okuženih predmetov. V Evropi in tudi v Sloveniji sta gonoreja in sifilis še vedno najbolj razširjeni bolezni, sramne uši pa so seveda na prvem mestu, le mehki čankar, četrta spolna bolezen in donovanoza se pojavljajo redkeje. Nekaj več SPB je v državah z velikimi pristanišči in "razvejanim" pristaniškim življenjem.

Brez ugovora lahko zapišemo, da gredo SPB v korak s promiskuiteto, prostitucijo, alkoholizmom, zdravstveno neosveščenostjo in nizkim osebnim higienskimi nivojem. SPB imajo velik medicinski in socialni pomen.

Prav zastrašujoče je spoznanje, da ogromno ljudi ne posveča dovolj pozornosti boleznim, ki so ne samo nadloga, ampak lahko povzročijo trajne zdravstvene posledice, postavijo pod vprašaj marsikatero človeške relacije in so nenazadnje s pojavom aidsa leta 1982 tudi smrtno. Slednje je morda pretirano rečeno, a zavedati se moramo, da je med homoseksualci (pa ne samo med njimi) veliko takšnih, ki niti ne vedo, da imajo sramne uši, kaj šele, da bi si jih znali pravilno odstraniti, ali ki niti ne vedo, kaj je "triper", da ne naštevamo drugih drastičnih primerov. Vse to pa je tudi pokazatelj, kakšen odnos imamo do mnogo resnejših bolezni (aids). Zato teh nekaj odstavkov posvečamo stvarem, ki so med nami prisotne in bi lahko v svoji zgolj informativni naravi bile v pomoč in opozorilo marsikateremu gayu in lezbijki. Pa ne samo mladim, neizkušnim, temveč tudi tistim, ki naj bi o tem že kaj vedeli ali skusili.

Za preprečevanje nadaljnega širjenja infekcij je potrebno poiskati vse bolnikove nedavne spolne partnerje, jih preiskati ter po potrebi zdraviti. Njihovo iskanje je bistven del obvladovanja SPB. Kar pa je tudi najtežje. Po drugi strani pa je nenehno pozivanje k varnejši spolnosti, uporabi kondoma, treba jemati mnogo bolj resno. Če bomo dovolj pazili nase in se zavedali vseh nevarnosti, bodo zagotovo specializirani oddelki bolnišnic za kožne in spolno prenesene bolezni bolj prazni.

Sramne uši (Phthirus pubis), te drobne žuželke brez kril, ki živijo na sramnih dlakah in se hranijo s krvjo, marsikomu povzročajo preglavice. Nekateri jih sploh ne opazijo. Res je, da je sramna uš manjša od drugih uši (samec 1, samica 1,5 mm), vendar jih z vzdrževanjem osnovne osebne higiene lahko s lahkoto odkrijemo.

Samica leže jajčeca (gnide) na dlake, kjer se uši izležejo 8 dni pozneje. Odrasli paraziti živijo "zakopani" v dlačnih folikulah in se zelo počasi premikajo. Bolezen se prenaša s spolnim kontaktom in redkeje preko perila in posteljnine.

Piki povzročajo srbenje in včasih manjše infekcije. Pri poraščenih moških najdemo uši tudi na dlakah v okolici zadnjika, na nogah in na trupu.

Da se jih hitreje in uspešno znebimo, moramo uporabiti antiparazitna sredstva, kot npr. 5% mast iz belega živosrebrnega precipitata ali *Milnor šampon*. Vsa antiparazitna sredstva dobimo v lekarnah. Nekatera zdravila se izdajo samo na recept, po večini pa jih lahko kupimo v prosti prodaji. Zraven omenjenih lahko kupimo še emulzije, kot so *Skobin* ali *Jacutin* (gama-benzen-heksakloidna sredstva).

Narobe je misliti, da se da sramne uši odpraviti s striženjem, britjem ali depiliranjem sramnih dlak. Poleg uporabe šamponov ali emulzij je potrebno tudi oprati perilo in posteljino nad 60 stopinj.

Genitalni herpes povzroča virus tipa 2 (herpes simplex virus), ki je najštevilnejši v starostni skupini od 18 do 30 let. Infekcijo z virusom herpesa-tipa 2 medicina povezuje z dobo, socialno-ekonomskim statusom in promiskuiteto. Ko se človek okuži z virusom, ga ima v sebi do smrti, z zdravljenjem v času napada si le lajša bolečine in zmanjšuje aktivnost virusa.

Genitalni herpes se potrjuje s kliničnimi slikami, citološko-histološkimi pregledi in z onokulacijo virusa. Inkubacija traja okoli 7 dni, virus povzroči močno srbenje, občutljivost kože se poveča, pojavijo se lahko manjši mehurčki v genitalnem predelu. Ženske imajo ponavadi izredne bolečine pri uriniranju, saj urin pride v stik z majhnimi ranami.

Ker genitalni herpes ni ozdravljiv (virus), se da kvečjemu lajšati bolečine in omiliti obliko ter pospešiti celjenje z mazili, v katerih so inkorporirane substance z antivirnim delovanjem.

Mnogi poznajo "navadni" herpes, ki ga zaznamo v kotičkih ust kot manjše pekoče ranice, ali pa v sami ustni votlini - za lajšanje se priporoča uporaba Hexorola (brez recepta v lekarni).

Mehki čankar (ulcus molle) je spolna bolezen, ki je v Evropi redka. Zaznamo jo pri ljudeh, ki so

bili v stiku s prebivalci tropskih krajev, med mornarji, ki so imeli spolne odnose s prosti-
tutkami.

Čankar uspešno zdravimo z antibiotiki, v nasprotnem primeru pride do vnetja bezgavk in večjih razjed v predelu dimelj.

Podobne lastnosti ima tudi **četrta spolna bolezen** (lymphogranuloma venereum), ki jo povzroča klamidijaska infekcija. Prenaša se izključno s spolnim odnosom. Bolnik se počuti utrujenega, ima glavobol, povišano telesno temperaturo in bolečine v mišicah. Prvi znak bolezni je lahko droben mehurček (3 - 21 dan po okužbi) in vnetje bezgavk. V Sloveniji četrte spolne bolezni skorajda ni. Zdravimo jo z antibiotiki.

Gonoreja (kapavica), znana pod ljudskim imenom "triper", se pojavlja po vsem svetu. Bakterijo, ki povzroča gonorejo, je leta 1879 odkril Neisser. Bolezen se prenaša z okužene osebe najpogosteje med spolnim odnosom. Inkubacijska doba traja približno 2 - 5 dni, včasih tudi do 3 tedne.

a) Gonoreja pri moških. Na začetku se pojav izcedek iz sečnice in bolečine pri uriniranju. Že po nekaj urah se izcedek spremeni v gnoj, postane rumenkast ali zeleno-rumenkast. Sluznica penisa postane rdeča. Če se gonoreje ne zdravi hitro in pravilno (pod zdravniško kontrolo), lahko pride tudi do večjih komplikacij (urin je lahko krvav, erekcije so izredno boleče...). Poznamo tudi kronično gonorejo, pri kateri so znaki manj vidni kot pri akutni fazi. Izcedek je gostejši, kdaj pa kdaj se pojavi samo kakšna kapljica gnoja (najpogostejše zjutraj pred uriniranjem - "jutranja kaplja").

b) Gonorej pri ženskah. Potek gonoreje pri ženskah je zaradi urogenitalnega trakta večkrat prikrit. Simptomi bolezni so slabo vidni in je zato možnost komplikacij in kronične gonoreje pri ženskah večja kot pri moških.

Pri nekomplcirani gonoreji je vnetje omejeno na sluznico, pri komplicirani pa lahko pride do hu-

ših vnetij. Za potrditev suma gonoreje so potrebne laboratorijske preiskave. Gonorejo zdravimo s penicilinskimi antibiotiki (npr. Penbritin). Po končani terapiji se opravijo ponovne preiskave, da se potrdi uspešnost zdravljenja.

Sifilis

Povzročitelj sifilisa je *Treponema pallidum*, spiroheta (svedrasta bakterija), ki so jo odkrili leta 1905. Bakterija ima 8-12 (4-30) enakih zavojev; premika se počasi in samo naprej. Ko menja smer, se prepolovi približno na polovici pod pravim kotom v obliki črke L. V optimalnih pogojih se *Treponema pallidum* deli vsakih 30 - 33 ur. V času bolezni se generacijski čas podaljša zaradi imunoloških razmer v organizmu. Bakterija je občutljiva na kemijska sredstva ter višje temperature.

Treponema pallidum se prenaša s spolnimi odnosi ter s transfuzijo krvi oziroma z iglami pri narkomanih. Ko bakterija pride v telo, povzroči imunske probleme, kot pri večini infekcij, tudi alergije.

Simptomi in znaki; sifilis poteka v več fazah:

a) primarna: po treh do štirih tednih se pojavi neboleča razjeda in meri manj kot 1 cm. Običajno se pojavi na spolovilu, zadnjiku, danki, ustnicah, v žrelu, redkeje na prstih. Bezgavke v podkožju razjede so na otip elastične, povečane ter ne bolijo. Razjede se zacelijo v 4 - 8 tednih.

b) sekundarna: od 6 do 12 tednov po okužbi se začne druga faza bolezni. Najvidnejše znamenje so svetlordeči izpuščaji po koži, ki so lahko prehodni ali pa trajajo več mesecev. Bezgavke so izredno povečane, pojavlja se glavobol, utrujenost, bolečine v kosteh, vročina in pomanjkanje apetita.

Omeniti je potrebno tudi kondilome, ki imajo ploščato obliko in so sive ali rjave. V sekundarni fazi lahko izpadajo tudi lasje in to v šopih, enako tudi dlake v genitalnih predelih. Zraven sprememb pigmentacije pride tudi do sprememb na sluznici ustne votline. Lahko se pojavi angina symphilitica, včasih pa tudi meningitis. Diagnoza se potrdi z laboratorijskimi testi (VDRL ali imunski test FTA).

c) terciarna: ponavadi se pojavi v toku 10-let, lahko tudi kasneje. Posledice so različne. Največkrat pride do sprememb na koži in notranjih organih. Pojavijo se tkim.gume! Najtežja posledica pa je, ko kardiovaskularni sifilis prizadene glavno telesno odvodnico in povzroči nastanek anevrizma in okvaro srčnih zaklopk.

d) latentna: faza, ki traja nekaj let ali vse življenje. Pri delu neozdravljivih bolnikov se bolezni lahko prevesi v III.fazo bolezni.

Sifilis zdravimo najpogosteje z benzatinpenicilinom, prokainpenicilinom in klemizolpenicilinom (depo-preparati). Lahko pa tudi z drugimi antibiotiki, če je bolnik alergičen na penicilin.

(Povzeto in prirejeno po Zdravstveni enciklopediji in po Alekseju Konskyemu: Kožne in spolne bolezni)

Založba ŠKUC Zbirka Lambda

Modra svetloba, antologija

Michel Foucault: Zgodovina seksualnosti, Skrb zase

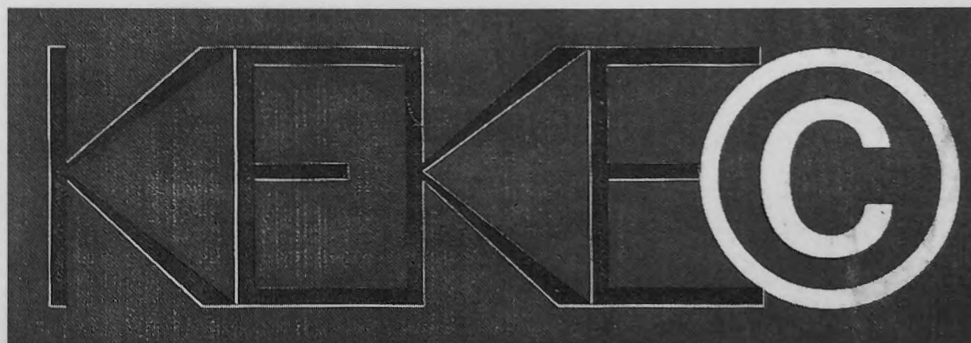
Ino Knabino: Ganimed in drugi, roman

Ciril Bergles: Ifrikija, pesmi

V jeseni:

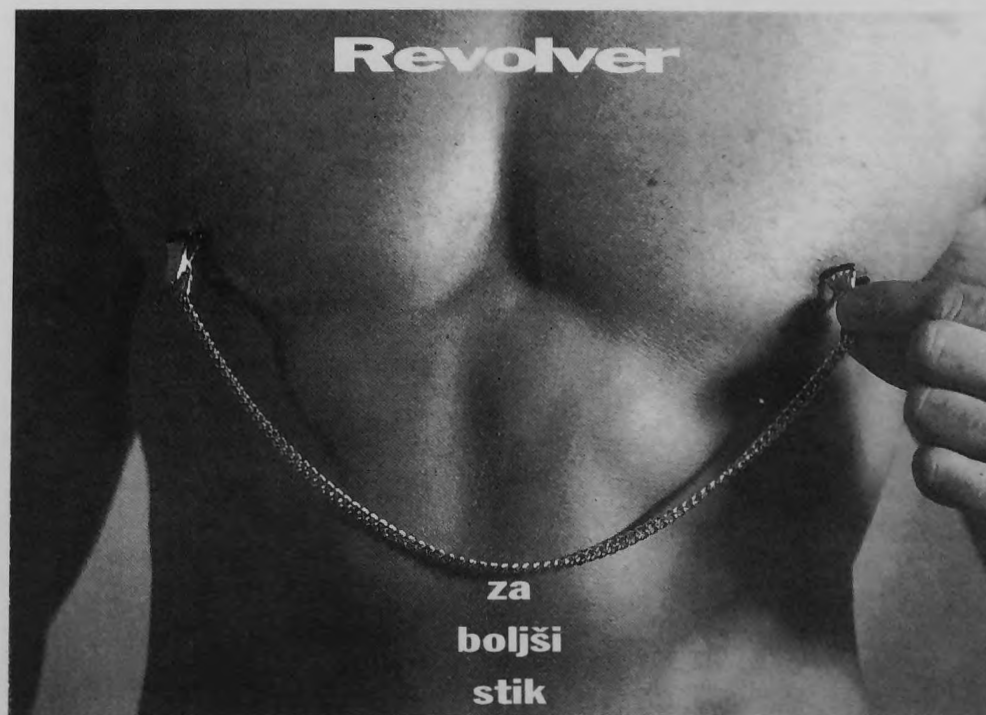
Hervé Guibert: Prijatelju, ki mi ni rešil življenja, roman

Lezbijke v Sloveniji, zbornik

Prvi gay časopis, izide vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Na voljo v kioskih Tobaka.

za
boljši
stik

Priljubljeni prijateljski

Roza klub vsaja preveč stvari za svoje sile. Ki bi deloval najbolje kot drugje, a ne vemo, da bi ti stvari morda, ne bo pridobivali in bo zato tudi čustva. Nisi enim našim prijateljem v osebnih stihih z nekaterim primeroma prijateljev prijatelj in partnerke (partnerja)... Ispeti pa je našim prijateljem od vsakega zadovoljni. Kako se praviš? Praviš si prijatelj, malo boljga svojega za tebe. Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana, s prijateljem Kontakti. Članice Roza kluba, ki so prišle članice, imajo obloge svojega za tebe, hudo, osoli prilozila slobi. Da bi bila diskretnost in ostalo, je postobilo s svojim sifer prijatelji sifri odloži se zaljubljeni kuverto s svojimi naslovom... Sifriano kuverto s svojimi prijatelji, ki so odprli šele takrat, ko ti bomo našli primerne prijatelje (primerne partnerke).

Kaj je prijatelj? To je nekdo, ki ti vsebuje svojo ljubezen in drugo podoben, obenem pa podoben, kakšno partnerko (kakšno partnerjo) imaš. To bo sicer sicer, da ti najdemo najbolj ustrezno osebo. Pomenimo je, da želiš izpolniti vprašanja s svojimi podatki, pri partnerji prijatelj pa izpolni te stvari, kar se ti zdi zelo pomembno, ali pa sicer.

Prijatelj pa tudi deluje s Revolucija, osebno ali pomeno na Roza klubu...

Vedilo seveda pri delanju svoje podoben...

ROZA KLUB - LJUBLJANA - KERSNIKOVA 4 - KONTAKT

MOJI PRIJATELJI

KAKŠNA PARTNERJA SI ŽELIM

MOJI PODATKI

KAKŠNO PARTNERKO SI ŽELIM

starost	od _____ do _____	starost	od _____ do _____	starost	od _____ do _____
višina	od _____ do _____	višina	od _____ do _____	višina	od _____ do _____
teža	od _____ do _____	teža	od _____ do _____	teža	od _____ do _____
lasje	_____	lasje	_____	lasje	_____
oc:	_____	oc:	_____	oc:	_____
bravo	☐ da ☐ ne	bravo	☐ da ☐ ne	bravo	☐ da ☐ ne
veš	☐ vseeno ☐ da ☐ ne	veš	☐ vseeno ☐ da ☐ ne	veš	☐ vseeno ☐ da ☐ ne
normalno	☐ da ☐ ne	normalno	☐ da ☐ ne	normalno	☐ da ☐ ne
zajeto	☐ da ☐ ne	zajeto	☐ da ☐ ne	zajeto	☐ da ☐ ne
normalno	☐ da ☐ ne	normalno	☐ da ☐ ne	normalno	☐ da ☐ ne
zajeto	☐ da ☐ ne	zajeto	☐ da ☐ ne	zajeto	☐ da ☐ ne
normalno	☐ da ☐ ne	normalno	☐ da ☐ ne	normalno	☐ da ☐ ne
zajeto	☐ da ☐ ne	zajeto	☐ da ☐ ne	zajeto	☐ da ☐ ne

spolne želje _____

kakšno naj bodo partnerji interesi _____

kakšen pomen imajo zate spolni odnosi _____

druge posebne želje _____

materialna presklopčnost slabša dobra odlična

iz katerega kraja _____ predela SILO _____ tuline _____ naj bo partner _____

interesi šport kultura potovanja

kakšno zvezo si želim občasn sili trdnjša zveza s brez skupnega življenja

skupno življenje kakor bo naraslo

SIFRA: _____

Važno! Prijavni polji določajo zaljubljeni kuverto s svojim imenom, priimkom, naslovom, eventuelno tel.š., na kuverto napiši te svoje šifre!

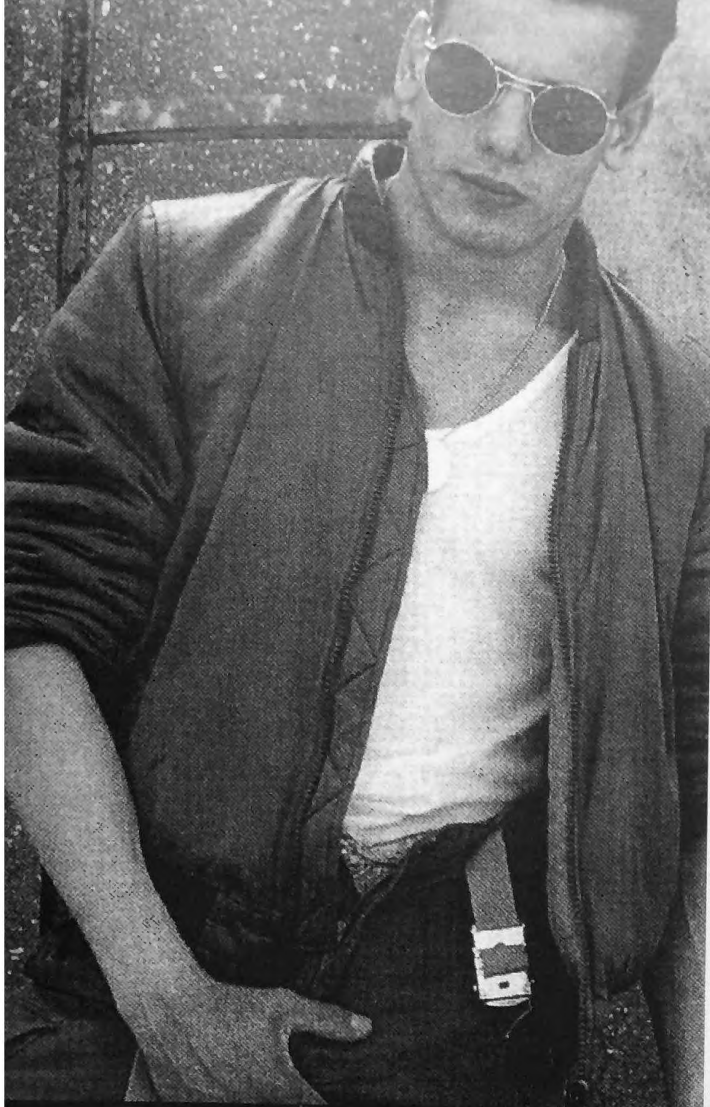
Vse skupaj nastavi na Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana, (kontakti).

NON-STOP BREZPLAČNO MUČENJE UŠES NA 89,3 ALI 104,3 OBRATOV

RADIO STUDENT

SPREJEMAMO TUDI NAROČILA ZA MUČENJE OSTALIH ORGANOV

METELKOVA - prostori kot jih še ni bilo

v hiši št. 17 LOVCI od 20.00 do 24.00

zanj

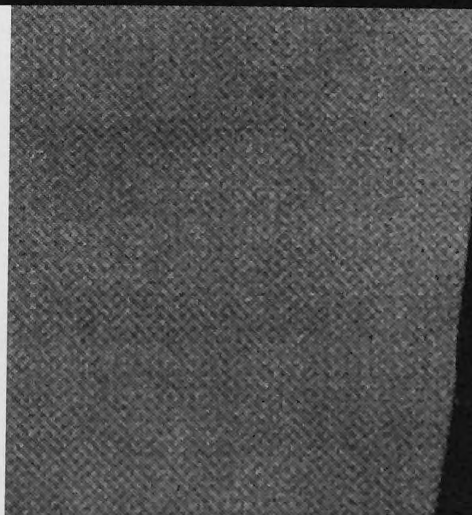
MAGNUS KLUB

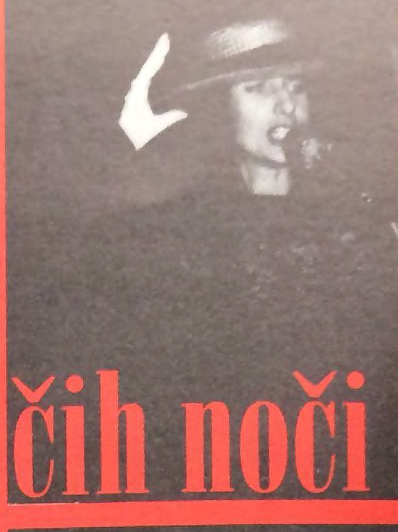
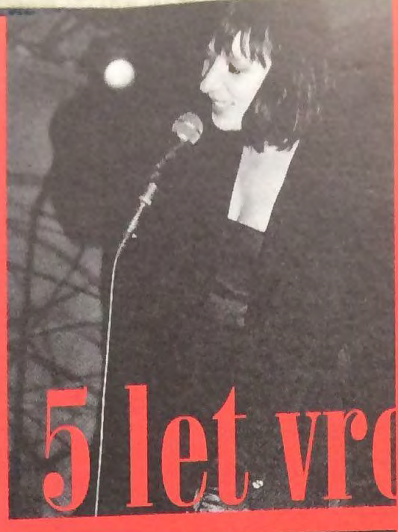
ob ponedeljkih (video program), sredah, četrtnih, petkih (samo za moške!) in sobotah

zanjo

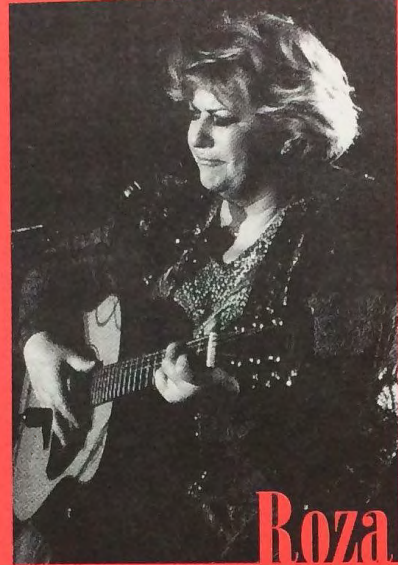
MONOKEL

ob sredah klubske večeri, sobotah filmi, drugi in četrti petek v mesecu družabni bar

5 let vroćih noći

Roza Disko

